

JOANNIS ERNESTI GRABII *Grabii*
EPISTOLAR^æ

AD

Clarissimum Virum,

DN. JOANNEM MILLIUM,

S. T. P. *Aule S. Edmundi apud Oxonienses*

PRINCIPALEM,

Et Ecclesiæ Cantuariensis CANONICUM dignissimum;

Quâ ostenditur,

Libri *7* U D I C U M

Genuinam LXX. Interpretum Versionem
eam esse, quam MS. Codex Alexan-
drinus exhibet;

Romanam autem Editionem, quod ad dictum Librum,
ab illa prorsus diversam, atque eandem
cum *Hesychiana* esse.

Subnexa sunt

Tria NOVÆ *et* 6. EDITIONIS Specimina
Cum Variis Annotationibus.

OXONIÆ,
E THEATRO SHELDONIANO,
Anno Dom. MDCCV.

Impenfis *T. Bennet* ad Insigne Lunæ Falcatæ in Cœmeterio D. Pauli

JOANNIS ERNESTI GRABII

EPISTOLA

A D

Christianus Paganus

DR JOANNEM MILLIUM

Imprimatur.

GUIL. DELAUNE

VICE-CAN.

Julii 31. 1704.

us ostenditur.

Libri J. U. D. A. C. U. M.

Geminum J. X. latet primum V. exponere
eum esse, quod MS. Codex Alexan-
drinus exhibet;

Romani autem, distinctionem, quod ad dictum Librum
ab illa prole diversam atque eandem
cum Hesychiana esse.

Sabuxa sunt

THE NOVEL & EDITIONS SPECIMINE

Cum Variis Annotationibus.

OXONIAE

THEATRO SHELDONIANO

Anno Dom. MDCCV.

Impensis A. Waxes et filiorum, et Palæstræ in Curia D. P. A.

Reverendo atque Doctissimo

DOMINO

JOANNI MILLIO,

S. THEOL. PROFESSORI

S. P. D.

JOANNES ERNESTUS GRABE.

QUEM AD MODUM *Drusus* quondam *Henrico Comelino* Epist. 32. inter quæsitæ per Epistolas, ita Tu, VIR DOCTISSIME, mihi haud ita pridem auctor fuisti, ut textum novæ τῶν ὁ. Editionis è *Romana*, tanquam vulgari & jam ubique fere receptâ, exprimerem. Ac in Ecclesiis Pontificiis quidem vix aliud quam *Romanum* exemplar sequi licet; siquidem *Sixtus V.* in Bulla eidem præfixa sancivit, ut *Vetus Græcum Testamentum juxta Septuaginta*, ita recognitum & expolitum, ab omnibus recipiatur ac retineatur, quò potissimum ad *Latinae Vulgate Editionis* & veterum *Sanctorum Patrum* intelligentiam utantur; prohibuitque, ne quis de hac nova *Græca Editione* (*Romæ excusa*) audeat in posterum vel addendo, vel demendo quicquam immutare; addita vanissima hac, (ne quid gravius, ac phrasi *Franc. Hotomanni*, in alia causa *, *brutum fulmen* dicam) comminatione: Si quis au-

* Notus est Tractatus *Francisci Hotomanni*, cui titulus: *Sixti V. Papa brutum fulmen adversus Henricum Sereniss. Regem Navarrae, & Illustriss. Henricum Bourbonnæ Principem Condemum, una cum protestatione & declaratione multiplici nullitatis.*

tem aliter fecerit, quàm hâc nostra sanctione comprehensum est, noverit se in Dei Omnipotentis, beatorumque Apostolorum Petri & Pauli indignationem incursum. Atque ex hac inter alias causâ factum conjicio, ut cum *Fronto Ducaeus*, Theologorum Societatis Jesu doctissimus, ad recensenda Græca *Sixti V.* Biblia animum appulisset, & multis, ut aiunt, præclaris eam in rem congestis, plura à suis *Romæ* Sociis ac *Vaticanae* Bibliothecæ Custodibus petiisset, illi eximiis ejus conatibus intercesserint, jusserintque, ut *Romam* mitteret, quæcunque eo de argumento sibi paravisset: cui mandato ipse parere debuit, sicque foetum imperfectum concepit, ac truculentis insuper manibus compressum in lucem edere haud potuit. Cujus rei testes sunt literæ, partim ipsius *Frontonis* ac *Sirmondi* ad *Sebastianum Tengnagelium*, à *Lambecio* Libro I. Comment. de Bibliotheca *Vindebon.* pag. 160. seqq. & 164. insertæ, partim *Claudii Saravii* ad Reverendiss. *Usserium*, inter Epistolas Clarorum Virorum editas à *Colomesio*, num. 22. pag. 249. seq.

Sed & inter plerosque *Protestantes*, præsertim hîc in *Anglia* exemplar, aut potius Apographum *Romanum* jam omnium fere manibus teritur. Nam non solum in magno Bibliorum Polyglottorum *Waltoni* opere textus Græcus juxta illud, paucis mutatis, & versu 6. cap. 25. *Exodi* addito, excusus, sed & seorsim in minori forma *Londini* & *Contabrigiæ*, indeque *Amstelodami* ac nuper *Lipsiæ* recusus est, jamque in *Hollandia* eundem iterum sub prælo esse audio. Quanquam in dictis minoribus Editionibus *Romana* pro libitu interpolata sit atque mutata, ut ad Hebræum textum & nuperas versiones propius accederet, ordine Librorum, Capitulorum, versuumque sæpe transpositis, Psalmorum nomenclaturâ, prout est in Hebræo, expressâ, additisque subinde ex *Aldino* vel *Complutensi* exemplari integris versibus, prout Magni Viri, *Usserius* cap. 9. Syntagmatis de LXX. Interpr. Versione, & *Waltonus* in Prolegomenis cap. 9. §. 33. animadverterunt, hicque bene addit: *At hoc non est Editionem Romanam vel antiquam*

LXX. *Versionem excudere, ut Editores præ se ferunt; sed novam & mixtam Editionem conficere.* Imò verò singulas quoque voces sæpius mutatas, & quod omnem excedit audaciam, negativam aliquando particulam absque omni auctoritate additam observavi; videlicet *Hoseæ* c. 4. v. 14. ubi *Rom.* Edit. habet: ὁ λαὸς ὁ συνίων συνεώλεκετ' ἢ πόρνῃς. quomodo & *Clementis Alex.* lib. 1. *Pædag.* cap. 9. p. 121. citavit, continuò subjungens: δεικνυσὶν αὐτῶν Φανερώπρον τὸ ἀμαρτήμα, σκωιέναι αὐτοὺς ὁμολογῶν, ὡς ἐκόντας ἀμαρτάνοντας. *Eorum peccatum apertius ostendit, dum eos intelligere fatetur, velut qui sua sponte peccarent.* Ex quibus patet, ipsummet *Clementem* affirmativam legisse propositionem. Sed negativam ex ea fecit qui *Londinensi* præfuit Editioni, voculὰ μὴ temere inserta, ac textu ita expresso: ὁ λαὸς ὁ μὴ συνίων συνεώλεκετ' ἢ πόρνῃς. unde & *Typothetæ Cantabrigienses, Amstelodamenses, Lipsienses*, ita recuderunt, utpote non ipsam *Romanam*, sed *Londinensem* Editionem interpolatam, ubique male secuti. Haud quidem inficias eo, mendosam esse *Romani* Cod. & *Clementis Alex.* lectionem; sed vitio medela afferri debuisset ex Edit. *Complut.* & *Theodoret.* in *Hoseam*, ubi rectè legitur: ὁ λαὸς & συνίων κ. τ. λ. quomodo & *Hexapla*rem *Origenis* Editionem habuisse docet Latina ejus versio apud *Hieronymum*: *Populus non intelligens &c.*

Verum à diverriculo in viam redeo, ac profiteor, quod ob vulgarem *Romanæ* Edit. usum, aliasque quasdam rationes, animus mihi duobus abhinc annis fuerit, illius textum in nova *Pentateuchi* atque *Prophetarum* Editione orbi erudito exhibere. Istas enim Græcæ versionis partes solum edendas mihi proposueram, reliquis alii cupiam Viro docto reservatis. Equidem jam tum perspexeram, MS. Exemplar *Alexandrinum* in Augustissimæ *Reginæ* nostræ Bibliotheca, quoad *Pentateuchum*, *Romanò* longè præstantius esse; ast in *Prophetis* hoc pauciora menda ac additamenta habere ratus, nolebam Editionem ubique fere receptam manibus Studioforum excutere, donec Codex

quispiam, omni vel saltem maxima ex parte melior inveniretur; indeque consultius ducebam, eandem, sublatis è medio tam Librariorum quàm Typothetarum erroribus; ac defectibus, ubicunque fuerint, suppletis, correctiorem atque integriorem reddere. Verùm mutavi animum, ubi totius LXX. Interpretum versionis Editionem suscipiens, Historicos V. T. libros juxta *Romanum* & *Alexandrinum* exemplar diligenter inter se comparare coepi; atque illo repudiato, hoc eligendum statui. Quippe ut de aliis modò nihil dicam, libri *Judicum* Versionem τὸν ὁ, quam *Origenes* in Hexaplis exhibuit, quàmque omnes fere Christianorum Ecclesiæ post Judaicam Synagogam olim usæ sunt, & Orientales hodie utuntur, Codice *Alexandrino* contineri deprehendi; *Romanam* autem Editionem prorsus diversam, ac per omnia pene commata non modò quoad verba, sed sæpius etiam quoad sensum, ex instituto mutatam reperi, adeo ut Emendationem non admittat.

Atqui ut hujus novæ assertionis meæ indubiam fidem Tibi, VIR DOCTISSIME, omnibusque eruditis debite faciam, quamplurimas discrepantes *Romani* & *Alexandrini* Exemplaris lectiones ex adverso positas hîc sistam, & antiquorum, qui cum hoc conveniunt, *Patrum*, semel etiam *Philonis Judei*, nomina locaque, necnon subinde MSS. sequioris Ecclesiæ Græcæ *Lectionaria* ad inferiorem cujuscunque paginæ oram subnotabo, atque magnâ capituli 9, 10, 16, 17. & cæterorum usque ad finem parte Hexaplares insuper *Origenis* Editionem, cujus reliquias in *Colbertinis* & *Isaaci Vossii* membranis MSS. antiquissimis conservatas habemus, laudato *Alexandrino* Codici consonam esse ostendam: deinde vero alterius, quam *Romanum* exemplar exhibet, Editionis, sive novæ potius Versionis auctorem hætenus ignotum detegam. Denique novæ ex *Alexandrino* Codice, si Deus voluerit, excudendæ Editionis τὸ ὁ. methodum, ratione ipsius Textûs ac Annotationum mearum exponam, harumque Specimina subjungam, Tuum de hisce judicium accuratissimum obnixè expetens.

Judicum

Judicum Cap. I.

- Verf. 1. Rom. Επιρώπων οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀφ' ὧν ἔκειντο, λέγοντες· τίς ἀνάβηται ἡμῖν πρὸς τὸν Χανααῖον, ἀφηγούμενος ἡμῖν τὴν πολεμῆσαι αὐτούς;
- Alex. Επιρώπων οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὅτι ἐκείνους, λέγοντες· τίς ἀνάβηται ἡμῖν πρὸς τὸν Χανααῖον, ἀφηγούμενος τὴν πολεμῆσαι ὅτι αὐτούς;
- V. 3. Rom. Εἶπεν Ἰούδας πρὸς Συμεὼν ἀδελφῶν αὐτοῦ· ἀνάβηθι . . . καὶ καταλάβωμεθα τὸν Χανααῖον.
- Alex. Εἶπεν Ἰούδας πρὸς Συμεὼν τὸ ἀδελφὸν αὐτοῦ· ἀνάβηθι . . . καὶ πολεμήσω (1. πολεμήσωμεν, uti habet Ald. & MS. Oxon.) ἐν τῷ Χανααίῳ.
- V. 19. R. Οὐκ ἠδυνάσθησαν ἐξολοθρεῦσαι τὸν κατοικοῦντα τὴν κοιλίαν.
- A. Οὐκ ἠδυνάτο κληρονομήσαι τὸν κατοικοῦντα τὴν κοιλίαν.
- V. 27. R. Οὐκ ἐξῆρε Μαλααῖν τὴν Βαιθάν.
- A. Οὐκ ἐκληρονόμησεν Μαλααῖν τὴν Βαιθάν. (leg Βαιθάν.)
- V. 28. R. Καὶ ἐποίησεν ὁ Χανααῖος εἰς πόρον.
- A. Καὶ ἔθηκε τὸν Χανααῖος εἰς πόρον.

* Ita quoque Euseb. Demonstr. Evang. lib. 8. pag. 368. & August. in Locut. de lib. Judicum: Interrogabant filii Israel in Domina, addens: Non ai, Dominum, quod sermonis nostri consuetudo poscebat. Unde patet, recte etiam Quæst. 2. in lib. Judicum in ultima Edit. Paris. ex MSS. Cod. reposuisse in Domino, expuncta vulgata, quæ Dominum habebat. Atque ipsa Rom. Editio sequenti cap. 18. v. 5. habet: ἐξώθησεν δὲ αὐτὸν τὸ θεῖον, alia loca ut taceam; licet haud inficias eam, dari quoque textus Scripturæ, ubi יִשְׂרָאֵל אֶל ה' כָּן כָּן כָּן reddidit. b Sic iterum Euseb. & August. Quæst. 2. in Chananeum. c Consonat Euseb. loc. cit. & August. singulariter, cum. d August. Quæst. 2. ad Simeon fratrem suum. e August. in Locut. Bellemus in Chananeo, eum hac epierifi: Non dixit, adversus Chananeum, aut contra Chananeum, aut saltem, in Chananeum. Unde patet, iterum in inopera Paris. Edit. recte ex MSS. Codd. excudisse, in Chananeo; in prioribus autem Exemplaribus perperam, in Chananeos. Præterea verf. 9. hujus Cap. Rom. quoque Editio habet, πολεμήσωμεν τὸν Χανααῖον. f Consentunt Theodoret. & August. ille Quæst. 6. in lib. Judic. hic Quæst. 5. & 8. ubi, non potuit hereditare, & non hereditavit. g Sic quoque Theodoret. Quæst. 7. & August. Quæst. 10. Possit Chananeum in tributum.

Cap. II.

V. 1. R. Εἶπε πρὸς αὐτούς·
ταῦτα λέγει Κύριος· ἀνεβίβασα
ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἰσήγα-
γον ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα
τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

V. 3. R. Κατὰ εἶπον· οὐ μὴ
ἐξάρω αὐτούς ἐκ πορθήτου
ὑμῶν.

V. 6. R. Καὶ ἦλθεν ἀνὴρ εἰς
τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, καὶ
κληρονομήσας τὴν γῆν.

A. Εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἡ Κυρία
Κύριος ἀνεβίβασεν ὑμᾶς ἐξ Αἰ-
γύπτου, καὶ εἰσήγαγεν ὑμᾶς εἰς τὴν
γῆν, ἣν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν
ὑμῶν, δίδου ὑμῖν.

A. Καὶ ἐγὼ εἶπα· ἔστω πορθήτου
τὸ μέγα κῆρυξ τοῦ λαοῦ, ὃν εἶπα
ἐξολοθρεύσασθαι αὐτούς ἐκ πορθή-
του ὑμῶν.

A. Καὶ ἀπῆλθαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ
εἰς τὴν κληρονομίαν, τὴν κατὰ
κληρονομίαν τὴν γῆν.

Cap. III.

V. 9. R. Καὶ ἐκέραξαν οἱ
υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον· . . .
καὶ ἐγένετο κ. τ. λ.

V. 13. R. Καὶ συνήγαγε πρὸς
ἐαυτὸν πάντας τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν.

A. Καὶ ἐκέραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
πρὸς Κύριον· . . . καὶ εἰσέηκουσεν
αὐτῶν, καὶ ἐγένετο κ. τ. λ.

A. Καὶ προσήγαγεν πρὸς αὐτὸν
πάντας τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν.

^h Ita quoque Theodoret. Quæst. 7. hoc comma recitat, nisi quod Κύριος ibi semel tantum legatur, & ἀνίσταται pro ἀνίσταται. Consentit Theodoret. loc. cit. nisi quod in posteriori commate habeat, εἶπον τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ δαπὶ πρὸς ὅλους ὑμῶν. Et Augusti. Quæst. 13. Non adjiciam transgredere populum, quem dixi ejicere; quamvis continuo addat: Non auferam eos a facie vestra; adeo ut utraque lectio in Latina ejus versione coaluerit. ^k Τέτοιον habet Theodoret. Quæst. 7. Sed Augusti. Quæst. 14. cum Cod. nostro, domum. ^l Theodoret. καὶ ἔκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. & Augusti. in correctis exemplaribus; et unusquisque in hereditatem suam. ^m Hoc comma agnoscit Augustinus, inter alia scribens Quæst. 18. Quod etiam ais postea: Et exaudivit eos &c. atque ad illud alludere videtur Origenes Homil. 3. in lib. Judicum fol. 180. col. 1. his verbis: *Præter, est in nobis aliquis, qui ita validum et ita justum clamorem mittat ad Dominum, ut dignus sit exaudiri. et mereatur populus accipere Indicem?* ⁿ Orig. ibidem col. 2. F. Et adduxit ei omnes filios Ammon.

V. 31. R. Καὶ ἐπάταξε τὸς ἄλ- A. Καὶ ἐπάταξει τὸς ἄλλοφύλους
λοφύλους εἰς ἑξακοσίους ἀνδρας εἰς ἑξακοσίους ἀνδρας ἐν τῷ ἀρα-
οὶ τῷ ἀρετρόποδι τῷ βοῶν. τρέποδι ὁ ἑκτὸς μόρων βοῶν.

Cap. IV.

V. 5. R. Καὶ ἀνέβησαν πρὸς A. Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν
αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς κρίσιν. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκεῖ ἔκρινεαυ.

V. 18. R. Καὶ περιέβαλεν αὐ- A. ἡ καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν
τοῖς ὀπιβολαῖς. τῇ δέρρει αὐτῆς.

Cap. V.

V. 2. R. Απεκαλύφθη ὁποκά- A. Ἐν τῷ ἄρξααυ ἀρχηγὸς οὐ
λυμμα οὐ Ἰσραὴλ οὐ τῷ ἐκ- Ἰσραὴλ οὐ περιαιρέσει λαοῦ,
στασθῆναι λαὸν, εὐλογεῖτε Κύριον. εὐλογεῖτε Κύριον.

V. 3. R. Απομα ἐγὼ εἰμι τῷ A. Ἐγὼ τῷ Κυρίῳ εἴσομαι, φα-
Κυρίῳ ἐγὼ εἰμι, φαλῶ τῷ Κυ- λῶ τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ.
εἰῶ τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ.

V. 6. R. Ἐν ἡμέραις Ἰάηλ ἔξε- A. Ἐν ἡμέραις Ἰάηλ ἔξέλειπον
λιπόν ὁδοῦς. βασιλεῖς. (Hebr. βάσεις.)

V. 7. R. Ἐξέλειπον δυνατοὶ οὐ A. Ἐξέλειπεν ὁ φερίζων οὐ Ἰο-
Ἰσραὴλ. ραὴλ.

o Præter vitulos boum habet quoque *Augusti*. Quæst. 25. & hanc τῶν ο. interpretationem esse testatur, additque: *Habet illa ex Hebræo* (scilicet *Hieronymi*) *vomere* *occisos sexcentos viros, quod ista* (juxta LXX.) *non habet.* Illa igitur, οὐ τῷ ἀρετρόποδι non est LXX. sed alia quæpiam versio ex Hebræo facta, indeque etiam nostro Codici inserta. p *Ut judicaretur*, apud *Orig. Homil. 5. fol. 181. col. 3. l.* q *Augusti.* in *Locut. num. 19.* Et cooperuit eum in pelle sua, additque: *Non dixi, pelle, aut, de pelle; sic enim habet Græcus: οὐ τῇ δέρρει αὐτῆς.* Similiter *Orig. Homil. 5. fol. 182. col. 1.* Cum eum in latebris collocasset, et pellibus adoperuisset &c. r *Orig. Homil. 6. fol. 182. col. 4. & 183. col. 1.* In incipiendo *Principes in Israel* in *voluntatibus populi, benedicite Dominum.* f *Orig. loc. cit. iterum iterumque: Domino cantabo, psallam Deo Israel.* i Ita quoque *Procop. in hunc locum.* u Consonat iterum *Procop.* atque annotat, quod φερίζων significet *potentes*; Unde apud *Theodores.* Quæst. 12, οἱ κεραιῶντες. Retinuerunt autem LXX. ipsam *Hebr.* vocem *רִיחַ*

V. 8. R. Εξελέξαντο θεοὺς χαμ-
νοὺς, τότε ἐπολέμισαν πόλεις
(leg. juxta *Hebr.* πόλεις)
ἀρχόντων· θεοὺς ἐὰν ὀφθῇ καὶ λό-
γῃ ἐν πεσπαράκοντα χιλιάσιν
ἐν Ἰσραὴλ, ἡ καρδιά μὲν κ. τ. λ.

V. 9. R. Οἱ ἐκουσάζοντες ἐν
λαῷ, εὐλογεῖτε Κύριον.

V. 10, & 11. R. Επιδεβη-
κότες ὅτι ὄντα θηλείας μεση-
βείας, κατήμνουν ὅτι κεκτηίμην,
καὶ πορεύοντο ὅτι ὁδοὺς σω-
θῶν ἐφ' ὁδῷ, διηγείσθαι ἀπὸ
φωνῆς ἀνακρουομένων ἀναμέσον
ὑδρευομένων· ἐκεῖ δώσῃσι διχαιο-
σύνας. Κύριε διχαιοσύνας αὐξή-
σον ἐν Ἰσραὴλ.

A. * Ἡρέπουν θεοὺς κατὰς (leg.
χαμνοὺς) ὡς ἄρτον κείθινον· σκέ-
πη ἡ νεαρίδων σπειρομάτων· ἂν
ἦφθην, (leg. ὀφθῇ) καὶ σπει-
μάτων ἐν πεσπαράκοντα χιλιά-
σιν, ἡ καρδιά μὲν κ. τ. λ.

A. * Οἱ δυνασταὶ ἔλαβον δόλο-
γεῖτε Κύριον.

A. ^b Επιδεβηκότες ὅτι ἐπαζυ-
γίων, κατήμνουν ὅτι λαμπρινῶν,
(supple ex *Procop.* καὶ
πορευόμενοι ἐφ' ὁδῷ) φθάνον-
τες φωνῇ ἀνακρουομένων ἀνα-
μέσον εὐφραينوμένων· ἐκεῖ δώ-
σουσιν διχαιοσύνας ^d Κυρίῳ·
^e Διχαιοσύνας ἐνίσχυσαν ἐν τῷ
Ἰσραὴλ.

* Sic quoque Theodoret. loc. cit. & Procop. ac Augusti. Quæst. 29. & 30. Elegerunt ut panem hordeaceum Deos novos; quamvis apud hunc legatur & alterum interpretamentum: tunc expugnauerunt civitates Principum. Ex quo natum illi dubium, quomodo eis faveris Deus ad expugnandas Civitates Principum, quando elegerint ut panem hordeaceum Deos novos; unde ad hyperbaton confugit, quò non opus ei fuisset, si textum hic interpolatum duasque versiones commixtas novisset. Cæterum quod ad ἄρτον κείθινον, genuinam hanc esse τῶν ο'. interpretationem ex seq. cap. 7. v. 13. insuper probò, ubi in ipsa Rom. Edit. legitur μαγνὴς ἄρτυ κείθινον. γ Hæc & Procop. agnoscit, sed non sunt in Hebr. ac valde suspecta videntur. δ Theodoret. loc. cit. hæc confirmat sequenti paraphrasi: ἐκεῖ γὰρ ἰδοὺ σπειρομάτων πεσπαράκοντα χιλιάδας, ἡ καρδιά &c. α Sic Theodoret. & Orig. Homil. 6. Potentes populi. β Ita quoque Theodoret. & Procop. nisi quod apud illum καὶ ante φθάνοντες male sit præfixum; ex hoc autem textus mancus verbis supra insertis omnino suppleatur. Et Orig. Homil. 6. fol. 183. col. 2. Qui ascenditis super jumenta, super vehicula sedentes; quamvis & juxta Hebr. habeat: et super asinas resurgentes. γ Vox λαμπρῆ est propria τῶν ο'. significans leſticam sive curium regium 1. Reg. 26. 5, 7. & Elia 66. 20. Unde Theodoret. Quæst. 60. in 1. Reg. ait: Λαμπρὴν ῥῆν ἵπν εἰδὲ ἀρμαμένους, ὡς αὐτὸν αὐτὸν ἐκείνην. δ Vocem κυρίου cum præcedenti commate junxere LXX. Sic Orig. loc. cit. col. 3. Ibi dabunt iustitias Domino. Consentunt Theodoret. & Procop. ε Similiter Procop. & Orig. loc. cit. Iussu confortati sunt in Israël.

V. 12. R. Eḡyēḡyū ʔḡyē-
ḡyū Δεβḡḡα.

Ibid. R. Ανάστα Βαργίη.

V. 13. R. Τότε χατέθη χεῖρα-
λαμπα τοῖς ἰσχυροῖς· λαὸς Κυ-
εῖς χατέθη αὐτοῦ ἐν τοῖς κρα-
ταιοῖς ὡς ἕμωδ.

V. 14, & 15. R. Εφεσάμ
ἔξερίζουσιν αὐτοὺς εἰ πρὸ Ἀμα-
λῆα, ὅπως σου Βενιαμὴν εἰ
τοῖς λαοῖς σθ. Ἐν ἐμοὶ Μαχὴρ
χετόθησαν ἔξερευῶντες καὶ
ἐπὶ Ζαβουλὸν ἔλκοντες ἐν ῥάβ-
δῳ διηγήσεως χραμματίως. Καὶ
ἀρχηγὶ ἐν Ιακίχαρ μετὰ Δεβ-
βόρας καὶ Βαράχ· οὕτω Βαράχ
εἰ καλεῖσθαι ἀπέστειλε εἰ πο-
σὶ αὐτοῦ, ὡς τοῖς μελίσσι Ρου-
βὲν, μεγάλοι ἔκκενέμνοι καρ-
δίας.

f. Orig. ibidem: *Sufficiat dona millibus populi.* Ita quoque Procop. Confitebor iterum Procop. nisi quod ἐμμελῶς & Κίεως apud ipsum legatur. Sed Orig. loc. cit. perinde ut noster Cod. *Dominum humilia mihi fortiores me.* Duo hocce versos ita verbatim recitat Procop. exceptis istis, ἐξῆναι usque ad Πυθῶν, & quod loco εὐλαῶν habeat εὐλαῶν. Ceterum quæ uncis inclusi, sunt aliæ versiones commatarum quorundam vers. 13, 14, 16. perperam hîc insertæ. k Interpres pro τῶν τοῦ βασιλέως legiτ ποταμῶν. l Ex Heb. שׁוֹמֵר pro שׁוֹמֵר. m Aut juxta Heb. λέγε, & διαμύρεται, aut διαμύρεται velut appositionem ad τὴν κελεύσιν accipe.

Α. Εξεγείρου εξεγείρου Δεβὼρα,
 ἡ ἐξεγείρου μυριάδας μὲν λαοῦ.

A. ^B Εὐχόμενος ἑκαταχίδος (cor-
rige ex Procop. ἑκα-
ταχίδος) Βασιλῆς

A. ἡ Πότε (leg. τότε) ἐμεγά-
λυται ἡ ἰσχύς αὐτῶν· Κίετι πα-
πέωσόν μοι τοὺς ἰσχυροὺς
μου.

A. Ἰ Λαὸς Εφραΐμ ἐπιμαρτυροῦ-
σάς ^κ ἐν κοιλάδι ἀδελφοῦ σου
Βενιαμὴν ἐν λαοῖς σου. Εξ ἑμοῦ
Μαχὴρ χετύθησαν ἑξεραινώσεις.
(leg. ἑξερευνώσεις) καὶ ἐκ Ζα-
βουλὼν [Κύριος ὁπολέμῃ μοι ἐν
δυνατοῖς] ὁ κεύθην ἐν σκάφη ἐν-
χύσις ἡγήσεται ἐν Ἰσραὴλ μακρὰ
δεδόραται. ἑξάπτεται πύους
αὐτῷ ἐκ ^τ κοιλάδος, [ἵνα σοι χεῖλι-
κῆς (Procop. ἵνα σὶ σὺ χετυ-
κῆς) ἐν μέσσοι χυλῶν ἐξέστηται
τοῖς ποσὶ αὐτῷ] ^μ διαφύσσει Ρυ-
βὴν, μεγάλα ἐκράδαται χερδία.

***B**

V. 16.

V. 16. R. Εἰς τὰ ἐκκρίσιμα
ἀναμύσει τῆς διχημίας, ὅ ἐκκρί-
σιμα συμφορὰ ἀγγέλων (lege
ἀγγέλων) εἰς ἀφαιρέσεις Ρου-
βίω; μεγάλοι ἐκκρίσιμα χαρ-
δίας.

V. 17. R. Αὐτὸν ὁ κάθισεν πα-
 θολίαν θαλασσῶν, καὶ ὅτι δι-
 ξόδοις αὐτοῦ σκηνώσῃ.

V. 19. R. Δῶρον ἀφ' οὐρανόθεν
ἐξ ἑσθλόν.

V. 22 R. ὅτι ἐν πλείστοις
 ἡρώται ἡρώται, ἀποδοῖν. ἑαυτοῦ
 ἡρώται αὐτῶν.

V. 2 B. R. . . eis. Bân Duay ci
Duay tois.

V. 26. R. . . ἀφ' οὗ καὶ κοπιῶντων.

V. 28. R. ... ἐκ τῶς ὁ τοξικῶς.

V. 31. R. Οἱ ἀγαπῶντες αὐ-
τὸν ἀς ἴδωμεν ἡμῖς οἱ δυνά-
μεις αὐτοῦ

A. ^k Ἰνατί μοι κἀθροῖται ἀκαμύ-
 στον τῷ Μοσφραθῶν, (lege Mo-
 σφραθῶν) τῷ εἰσακένει σελ-
 σμύς ἐξεγερσένται, τῷ διελθῆναι
 εἰς τὰ τῷ Ρυθῆν; μεγάλοι
 ἐξίχνασται καὶ ράας,

Α. Ἄσπρ' ἡ δὲ μέση πρὸς αἰγυ-
λὸν θαλάσσης, ἐν ᾧ πρὸς ἀφ' α-
γοπὰς αὐτὴ κατέσπασται.

Α. ^μ Πλεσιξία ἀρχαίου ὄγκου
ἐλαβον.

Α. ὦ Τότε ἀποκόπτεται τὸ πῦρ
ἐκ τοῦ, ὦ Ἀμμιανερὸν δυνατῶν
αὐτοῦ.

A. P. Bonfós ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶

ΑΔ. ἡ ἐντομὴς ὁ ἀποκοπὴν.

A. 2/9/25

A. Οὐ ἀγαπᾷτε αὐτὸν ἡμεῖς
οἱ ἀγαπᾷτε τὸν υἱὸν τὸν ἀληθινόν

Hic iterum consonat textus Procopii, nisi quod apud eum male omnium sit comma, r̄ū eduxerit usque r̄ū iussu. Eadem quoque agnovisse Theodoretum colligo ex interpretatione vocis Μομφασίου (cujus loco mendose habet Μομφάσιμ) quā agros denotari recte docet, Interrog. 12. in lib. Judicum. Nam & Gen. 49. 14. ponitur vocabulo Δωπονίε αγρων, eisdem terminibus distinctorum. Confer Palam. 67. 24. Sic quoque verbatim Procopius. Consonant iterum Procopiana cum Hebraeo textu. Ita etiam Procopius. Et mox 9. rectius legitur apud Theodorem loc. cit. & Procopius juxta Hebr. 1. 17. non quam vocem ΕΝΧ. instar proprii nominis retinuerunt. p. Consonant iterum Procop. q. In Procopio mendose dicitur ὁ ἀντιπρόσωπος, ὑποψήφιος ἐπιφορεσμένος. Et Lectionem Cod. nostri rursus confirmat Procopius. frons. suff. in Lexico de Lib. Judicum. Schenobus Solim. patens. gals.

Cap. VI.

V. 3. R. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ ἑσπε-
ραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβαιναν
Μαδιάμ καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ οἱ υἱοὶ
ἀνατολῶν στανέβαινον αὐτοῖς.

V. 4. R. Καὶ διέφθειρον τὰς καρ-
πὸς αὐτῶν, ἕως ἐλθεῖν εἰς Γάζαν·
καὶ ὁ κελελεύπολος ὑπόστασεν ζῶης
οὐ τῇ γῇ Ἰσραὴλ, ὅθεν ἐν τοῖς
ποιμνίοις ἔωσεν καὶ ὄνοι.

V. 5. R. Αὐτοὶ καὶ αἱ κτήσεις
αὐτῶν ἀνέβαινον, καὶ αἱ σκευαὶ
αὐτῶν παρεγίνοντο . . . καὶ ἤρ-
χοντο εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, καὶ
διέφθειρον αὐτήν.

V. 6, & 7. R. Καὶ ἔδοσαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον ὅτι
πρὸς τὸν Μαδιάμ καὶ τ. λ.

V. 11. R. Καὶ ἐκάθισεν ὁ

A. Καὶ ἐγένετο ὅταν ἑσπε-
ρῇ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβαινεν Μα-
διάμ καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατο-
λῶν, καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν.

A. Καὶ διέφθειραν τὸν καρπὸν
τῆς γῆς, ἕως τῷ ἐλθεῖν εἰς Γά-
ζαν καὶ ὁ κελελεύπολος ὑπόστα-
σεν ζῶης ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ποιμνίων
καὶ μόσχων καὶ ὄνων.

A. Αὐτοὶ καὶ (lege καὶ τοὺς) κτήσεις
αὐτῶν ἀνέβαινον, καὶ τὰς σκευὰς
αὐτῶν παρεγίνοντο . . . καὶ πα-
ρεγίνοντο ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ, καὶ δια-
φείδον αὐτήν.

A. Καὶ ἐπέχευον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
πρὸς Κύριον. καὶ ἐγένετο ἐπεὶ
ἐπέχευον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς
Κύριον καὶ Μαδιάμ καὶ τ. λ.

A. Καὶ ἐκάθισεν ὁ (lege

¹ August. loc. cit. Quando seminavit vir Israel, ascendebat Maadim & Amalech, & filii Orientis, & ascendebat (lege adscendebant) super eum. Similiter Orig. Hom. 1. in lib. Judic. Cum seminavit vir Israel &c. & super-veniebant ei. Ita cum Cod. nostro & Hebr. habuisse priscam τῶν. Versionem, colligo ex Lucifero Caloviani lib. de Regibus Apostolicis, ubi ita citavit. Et corruptedant sine terra, scilicet ex Græco ἰσραὴλ, uti nunc quoque pro εἰσραὴλ mendose exhibent Edit. Compl. & MS. Cod. Colleg. Universitatis. x Lucifer itidem loco cit. juxta Hebr. omittit vocem terra, & mox habet ovem, nec vitulum nec asinum. y Lucifer ibidem: Ipse et pimenta eorum adscendebant, et tabernacula sua afferebant. z Lucifer iterum cum Cod. nostro sere convenit, ponens: Et adveniebant super terram, corrumpere eam, nisi quod juxta Hebr. omittat vocem Israel. a Hæc ex Rom. sive MS. sive Edit. occa- sione repetit, πρὸς Κύριον, exciderunt. b Lucifer etiam: propter Maadim.

- τὴν πρέμην (leg. πρέβιν-
δον) τὴν οὖν Εφεσθὰ (pone
Εφεσθὰ) ἐν τῇ ἰατρῇ.
- V. 12. R. Κύριε Θεοῦ μετὰ σὺ, ἰσχυρὸς τῇ δυνάμει.
A. Κύριε Θεοῦ μετὰ σὺ, δυνατὸς
τῇ ἰσχύϊ.
- V. 13. R. Εἰ ἐπὶ Κύριε μὲν ἡμῶν, εἰς πῖ εὐρεν ἡμᾶς τὰ
κακὰ ταῦτα; καὶ πῶ ἐπὶ πάν-
τα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ δι-
ήκουντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν,
λέγοντες· Μὴ οὐχὶ ἔξ Αἰγύπτου
ἀνέγαγεν ἡμᾶς Κύριε Θεοῦ; καὶ
νῦν ἐξέρριψεν ἡμᾶς, καὶ ἔδωκεν
ἡμᾶς ἐν χειρὶ Μαδιάμ.
- A. Εἰ ἐπὶ Κύριος μὲν ἡμῶν, ἵνα
πῖ εὐρεν ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ
ταῦτα; καὶ πῶ ὅτι πάντα τὰ
θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ὅσα διήκουν-
το ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν, λέγον-
τες· Ἐξ Αἰγύπτου ἔξηλασεν
ἡμᾶς Κύριος; καὶ νῦν ἀπέσπαστο
ἡμᾶς Κύριε Θεοῦ, καὶ ἔδωκεν
ἡμᾶς ἐν χειρὶ Μαδιάμ.
- V. 14. R. Καὶ ἐπέβλεψε πρὸς
αὐτὸν ὁ ἄγγελος Κυρίου.
- A. Καὶ ἐπέβλεψε πρὸς αὐτὸν
ὁ ἄγγελος Κυρίου.
- V. 15. R. Ἡ χελιάς μου ἠδὲ
ἡ γυνὴ μου ἐν Μαδιάμ.
- A. Ἡ χελιάς μου ὁ ταπεινότης
ἐν Μαδιάμ.
- V. 18. R. Μὴ χειρὸς ἐνέω-
σεν.
- A. Μὴ κινήσῃς ὀργῶν... καὶ

6. Ita quoque MSS. Lektionaria Laud. C. 88. Selden. 3. ut & August. loc. cit. Sub
queren, quæ erat in Ephra. d. Cum Cod. nostro iterum conveniunt dicta Lektio-
naria, nec Hebr. agnoscit *ἰσχυρὸς*, id quod ex articulo *ἰσ* ὀφθαλμὸν traxit. e. Lucif. loc.
cit. potens virtute. Atque Sulpitius Severus lib. 1. Hist. sacr. & Prosper Part. 2. de
promissionibus & prædictionibus Dei cap. 18. potens in virtute; licet Lektionaria,
dynamis ἐν τῇ ἰσχύϊ. Similiter August. Quæst. 32. potens in fortitudine. f. Sic quoque
Theodoret. Cæterum *καὶ* in *π* juxta Hebr. habent Lektion. atque August. in Locut.
de lib. Judicum, Et *π* quid, addens: Plus habet conjunctionem &, sicut soles laquei
Scriptura, quæ si destrahatur, plena sententia est. Unde & apud Lucif. ita legendum
videtur pro, & quid. g. Hanc vocem cum Hebr. agnoscunt etiam Lektion. Lucif.
August. Theodor. h. Ita Lektionaria & Theodoret. i. Ma ante *οὐχ* in iisdem omisium.
k. Consentiant iterum Lekt. & Theodoret. atque Lucif. hinc Latine, speravi. l. Hoc
nomen cum Cod. nostro juxta Hebr. habet Theodoret. m. Sic quoque Lektion. &
Theodoret. ac Lucif. etiam, tradidit. n. Ita & Lektionaria antedicta. o. Adsentiantur
Lektion. Theodoret. Procop. Amiochus Homil. 70. & August. Quæst. 34. Mille mei hu-
miliores. p. Sic itidem Lektionaria, quæ insuper *δ* juxta Hebr. præfigunt.

- ἴστω... ἡ ἰσότης τῆς θυσίας, καὶ ἡ ἰσότης τῆς θυσίας μὲν, καὶ ἡ ἰσότης τῆς θυσίας σου.
- V. 19. R. ... Καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τῆς πρέμινθον, αὐτὸν ὑπὸ τῆς πρέμινθον, καὶ πρεσβύτην. αὐτὸν ὑπὸ τῆς πρέμινθον, καὶ πρεσβύτην.
- V. 20. R. Λάβε τὰ κρέα καὶ τὰ ἄρτους αὐτοῦ... καὶ τὸν ζῶμον ἐχόμενα ἔχον.
- V. 21. R. Ἀνέβη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας... καὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐπορεύθη ἀπ' ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.
- V. 22. R. Καὶ εἶδεν Γεδεὼν, ὅτι ἄγγελος Κυρίου ἔστος ὅστις.
- V. 26. R. Οἰκοδομήσεις θυσιάζηριον τῷ Κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐπὶ κορυφῇ Μαωζ.
- V. 31. R. Καὶ εἶπε Γεδεὼν πρὸς Ἰωάσ... Μὴ ὑμεῖς νῦν διχάζεσθε ὑμῖν ὑμῖν νῦν διχάζεσθε περὶ τοῦ Βάαλ, ἢ ὑμεῖς σάβετε αὐτόν;

q Iterum consonant *Lection*. (nisi quod in *Seld.* mendose scriptum θύου) ut & *August.* Quæst. 35. Offeram sacrificium meum, & ponam in conspectu tuo. Confirmat tam meum, quam tu ponam, textus *Hebraeus*. r Αὐτὴν juxta *Hebr.* omittunt, & unā cum *Procop.* θρῶν atque πρεσβύτην habent laudata *Lectionaria*. s Sic *Leff.* & *August.* loc. cit. *aymos*, non tamen addens *panes*; licet nec *Compl.* habet τὸς ἄρτους. Ceterum ipsa *Rom.* Edit. versu 21. habet τὸς ἄρτους, non τὰ ἄρματα. t *Exchomus* non agnoscit *August.* ibid. In *Lectionariis* autem integrum hoc comma occasione recurrentis καὶ est omisum. u Ita quoque *Lectionaria* & *August.* loc. cit. *Ascensus est ignis*; similiter *Zonaras* lib. 1. *Annal.* πῦρ ἀπ' οὐρανοῦ αὐτῶν. x Consentiant rursus *Lectionaria*. y Οὐρὸν juxta *Hebr.* abest etiam à *Leff.* & *August.* cit. Quæst. 35. z *Idacius Clarus* Hispanus, seu potius *Vigilius Taplensis* in Africa Episcopus lib. 1. adversus *Marivadum Arianum* cap. 47. qui visus est tibi in vertice montis *Macoth* (lege *Maach* vel *Maaz*) a *Prosper* quoque loco ante citato hæc verba non *Gedeon*, (ut in *Rom*) sed Patri ejus *Joas* cum *Cod. nostro* juxta *Hebr.* adscribit. b *Prosper* ibidem: *sacrum facis*.

οὐσαν αὐτόν; ὅς ἐστι δικαστὴς) ὅς ἀντιδικῶσεν αὐτῷ, ὑποφά-
 αὐτῷ, θανατοῖται ἕως θανάτου. εἰ νῦν αὖ ἐως θανάτου. εἰ ἐπὶ θῶς,
 θῶς ὅστις, δικαστὴς αὐτῷ. αὐτὸς ἀδικῶσεν αὐτόν.

Versus 36. &c. usque ad finem Capituli in MS.
Lectionario Laud. C. 88. fol. 13. pag. 2. & seq.
 ita ut in *Alex.* leguntur, nisi quod v. 39. illud
 omittat τῶς σι.

Cap. VII.

- V. 4. . . R. Επειθάρῳ σοι αὐ- A. ^d Δοκιμῶ αὐτοὺς σοι ἐπεί-
 τὸν ἐπεί. θεν.
 V. 5. R. Πᾶς ὅς ἐστὶ κλίνῃ ὅτι A. ^e Πᾶς ὅς ἐστὶν κλίνῃ παρὰ γό-
 τὰ γόνατα αὐτῶν πῖν. νατα αὐτῶν ἔπινεν, μεταθήσεις
 αὐτὸν κατ' αὐτόν.
 V. 6. R. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς A. Καὶ ἐγένετο [πᾶς] ὁ ἀριθμὸς
 τῶν λαμψάντων ἐν χειρὶ αὐτῶν τῶς τῶν λαμψάντων ἐν τῇ γλώσσῃ
 τὸ σῶμα αὐτῶν, περιακρόστοι ἄνδρες. αὐτῶν, περιακρόστοι ἄνδρες.
 V. 11. R. Κατέβη αὐτὸς . . . A. Κατέβη αὐτὸς . . . ^f εἰς μέ-
 τῶς ἀρχαῖς τῶν πενήκοντα. ρῶ τῶν πενήκοντα.
 V. 13. R. Μαγὶς ἄρτε χει- A. Μαγὶς ἄρτε χριθίν ^h κυλιό-

^e Prosper hæc ita Latine exhibet: Qui in eum injurias ingessit, morietur in mane. Si Deus est, ipse se vindicabit. ^d Orig. Homil. 9. in lib. Jud. Eos probabo tibi. ^e Orig. ibidem: Omnem qui contraxerit gēna sua ut bibat, transferes eum. ^f Orig. Homil. 2. in Genesin. fol. 6. col. 3 E. Trecentis lingua aquam lambentibus, quibus lectio ἐν γλώσσῃ confirmatur. Alt Homil. 9. in lib. Judicum habet: in manu vel lingua. Et sane utrumque juxta Hebr. olim in Græcis & Latinis accuratis Codd. lectum fuisse ex *Augusti*. Quæst. 37. discimus, ubi ita allegat: Et factus est numerus eorum qui lambuerunt manu sua lingua sua trecenti viri; additque: Plerique Latini Codices non habent, manu sua, sed tantummodo, lingua sua. (Atque ita cum Cod. nostro Edit. Compl. & MS. Colleg. Universitatis) Græci autem habet utrumque, manu sua, lingua sua (atque sic etiam Editio Ald. hoc loco omnibus accuratior, ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν), ut intelligatur quod manu aquam raptam in os projiciebant. Theodoretus quoque Quæst. 16. τῇ δὲ χειρὶ τὸ ὕδωρ ὡρταίνοντα τὸ σῶμα. ^g Augusti. Quæst. 38. in partem quinquaginta. ^h Idem Quæst. 39. habet volventem in castris.

ἵνῃ ἐπεφορμῇ οἱ τῇ ἀρετῇ
αὐτῇ Μαδία.

Cap. VIII.

V. I. R. Επορεύης ὁ παρ' Α. Ἐξεπορεύου πολεμῆσαι ἐν τῇ
ἑαυτῷ Μαδιάμ.

V. 9. R. Καὶ εἶπε Γεδεὼν πρὸς
 ἄνδρας φανκὴλ· ἐν ὀπίστροφῇ με
 μετ' ἐπιλύης, χατασκάψω τὸ
 πύργον τῶτον.

V. 23. R. Οὐκ ἄρξω ἐγὼ, καὶ A. Οὐκ ἄρξω ἐγὼ ἡμεῖς, καὶ ἡμεῖς
Οὐκ ἄρξει ὁ υἱός μου. ἄρξει ὁ υἱός μου.

V. 26. R. Καὶ ἐγένετο ὁ σαθ-
μὸς τῷ ἐνωπίῳ τῷ χρυσοῦ
ὡν ἦπτεσε, χίλιοι καὶ ἑξακό-
σιοι χρυσοὶ παρέξ τῶν μινίστων καὶ
τῶν γραβαλίδων, καὶ τῷ ἱμα-
τίῳ, καὶ τῶν πορφυρέων τῶν ἐπὶ
βασιλεῦσι Μαδιάμ, καὶ ἑκτὸς
τῶν ὀφειδεμάτων, ἀπὸ τοῦ οὗ τοῖς
πραχίλοις τῶν χαμήλων αὐτοῦ.

Idem in Locutionum. 35. Cum exiret pugnare in Madama Confusio. c. l. v. 3.
 Ibid. nota. k. Sic quoque juxta Hebr. cum Cod. nostro Phil. de Confusione
 linguarum p. 339. nisi quod in preponat verbo *in* *in* *in*. Hanc vocem una
 cum *Hebr.* agnoscit quoque Kigilius Tafsenf. lib. 3. contra Marivadam cap. 7. ubi
 habet : Non principaboreque defici. m. *in* *in* *in* Quall. 41. Siliamilla sepingtoni. *mari*,
est Lucifer Calaminum in iustio libri dei Regibus Apollon habet milla. *sepingtoni* sicla,
 omnia tamen voce *mari*. n. Interpret certauit Hebraea nomina *מרי* & *מריהו*,
 posteriori à Librariis mutato in *Ephraim*, ab aliis autem Graecè ratio *ἐμφύσιον*, quod inde
 in textum irrepfit. Ceterum apud Augusti et Lucii loci citi *Emachalia* & *comper*.
 Augustinus quoque cum *Lucifer* habet *et perimma*. p. Copalam. q. cum Cod.
 nostro juxta Hebr. omittit Augusti quamvis spud Lucium praefixa legatur. q. Et
 Augusti cum *Lucifera* habet *comper*; utque *Phoenix* 109. sedum Hebraea vox Graecè
κλονιον redditus est.

V. 27. R. Καὶ ἐποίησιν αὐτὸ
Γεδεὼν εἰς Εφράδ, --- καὶ ἐγένετο
τῷ Γεδεὼν καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς
σκάνδαλον.

V. 33. R. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέ-
θανε Γεδεὼν, καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ --- καὶ ἔθνησαν ἑαυτοῖς τῷ
Βάαλ Δαθήμεν, ὅτι αὐτοῖς
αὐτοὶ εἰς θεόν.

A. Καὶ ἐποίησεν αὐτὸ Γεδεὼν
εἰς Εφρούδ --- καὶ ἐγένετο τῷ
Γεδεὼν καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς
σκάνδαλον.

A. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέθανεν Γε-
δεὼν, καὶ ἀπεστράφησαν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ --- καὶ ἔθνητο αὐτοῖς τῷ
Βααλβέρ (leg Βααλβερίθ)
Δαθήμεν, τοῦ ἑσθαι αὐτοῖς αὐ-
τοὶ εἰς θεόν.

Cap. IX.

V. 4. R. Καὶ ἐμαθόσατο ἑαυ-
τῷ Αβιμέλεχ ἄνδρας κεινοὺς καὶ
δεινούς.

V. 9. R. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ
ἐλθία· Μὴ σπυλαίψατα τίμω
πίότητά μου, ὅτι ἡ δουλεύσασι
θεὸν ἄνδρες, παρεύσμεναι κινεῖσθαι
ὅτι τῷ ξύλῳ;

A. Καὶ ἐμαθόσατο * ὅτι αὐτοῖς
Αβιμέλεχ ἄνδρας κεινοὺς καὶ
ῥαμβομήρους.

A. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἐλθία· * Α-
φύσα τίμω πίότητά μου, ἵνα ἐν
ἐμοὶ ἐδύξασεν ὁ θεὸς καὶ ἄν-
θρωποι, παρεύθω ἀρχεῖν τῷ
ξύλῳ;

r Consentiant Theodorus. Quæst. 17. & Augusti. Quæst. 41. ubi iterum iterum-
que habet Ephud, ac expresse annotat: Quod apud LXX. scriptum est Ephud, hoc in
Hebræo pertinetur dici Ephod. Unde & apud Lucif. reponendum videtur Ephud.
Sic quoque Theodorus. ibidem, & Augusti. cum Lucif. loc. cit. in scandalum. Augusti.
Quæst. 43. citati sunt. u Augusti. ibidem: Et posuerunt ipsi sibi Baal Berish
testamentum. Atqui vocem Δαθήμεν textui τῶν ὁ. ex alia versione, vel ex proprio
Librarii ingenio temere insertam dicerem, nisi cap. 9. v. 4. iterum in Cod. nostro
legeretur, Βαλ Δαθήμεν. adeo ut Interpret noster ignorasse videatur nomen idoli
Baal Berish, ita ad distinctionem ab aliis Baalim nuncupati. x Augusti. in Locut.
num. 37. Conducit in ipsis Abimelech viros, bene addens: In ipsis dixit pro, ex ipsis;
id est, ex argenti pondo septuaginta. y Et Augusti. num. 38. perturbatos. z Ita quo-
que per omnia Methodius in Convivio x. Virginum p. 130. & Suidas in voce Αβι-
μέλεχ nisi quod ille τῷ ἰπῶι omittat, hic autem ponat post ἰπῶν. Atque quoad
verba ἀφύσα & ἀρχεῖν vers. 11. & 13. rursus consentiunt Method. & Suidas.

V. 11. R. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ σὺν' Α. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ σὺν' Α.
 σὺν' Μὴ ἀπολείψασα ἐγὼ τ' φέστα τὴν γλυκύτητά μου, ἔ
 γλυκύτητά μου, καὶ τὰ γενήματά το' γένημα μου τὸ ἀγαθόν, ἔ
 καὶ τὰ ἀγαθὰ, παρεύσομαι καὶ προδιδῶ ἀρχὴν ξύλων;

V. 13. R. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ Α. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἀμπέλος
 ἀμπέλος. Μὴ ἀπολείψασα ὦ ἀρεῖστα τ' οἶνόν μου, ἔ τὴν εὐφρο
 νίαν μου, ὦ εὐφροσύνην θεὸν σὺν' ἐν τῷ ὄντι τ' θεῷ τ' ἀνθρώ
 πῳ, (leg. τ' τῷ θεῷ καὶ τ' ἀν
 θρώπῳ) προδιδῶ ἀρχὴν ξύλων;

V. 15. R. Καὶ εἶπεν ἡ ῥάμνος Α. Καὶ εἶπεν ἡ ῥάμνος πρὸς τὰ
 πρὸς τὰ ξύλα· εἰ σὶ ἀληθεῖα
 χριετέ με ὑμεῖς τῷ βασιλευσιν
 ἐφ' ἡμᾶς, δαυτε, ὑπόσχητε σὶ τῇ
 σὺν' μου καὶ εἰ μὴ, ἔξελθοι πῦρ
 ἀπ' ἐμοῦ, καὶ καταφάγοι τὰς κέ
 δρους καὶ Λιβάνου.

a Sic quoque juxta *Hebr.* legitur apud *Method.* (sed cum duplici.) & *Suidam.*
 b Καὶ omisum in *Method.* c Hæc desunt in *Method.* & *Suida.* d Ita iterum *Me*
thod. & *Suidas*, quanquam ἡμῶς loco ἡμῶν habeant. e Consentit iterum *Method.*
 atque *Augus.* etiam *Quæst.* 44. *Confutæ* in *protectione* mea. Sed *Suidas*, quod mi
 rum, hic *Rem.* lectionem habet. f Sic juxta *Hebr.* cum *Cod. nostro Method. Pro*
cop. & *Augus.* loc. cit. de *rhampo.*

Habet instructissima Bibliotheca *Colbertina* fragmentum
 Libri *Judicum* ex Editione Hexaplati *Origenis* in antiquis
 sima membrana descriptum, cum obelis & asteriscis, in
 cipiens ab istis Cap. 9. v. 48. verbis: αὐτοῖς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ
 μετ' αὐτοῦ, ac desinens in hæc Cap. 10. v. 6. καὶ τὰς Ἀγα
 ρῶν καὶ * οὐκ οὐκ, quod memorat doctissimus Ordinis S.
 Benedicti Pater D. *Bernardus de Montfaucon*, in *Diario Ita*
lico p. 277. ac ipse benevole communicavit Reverendo
 Patri *Michaeli Lequien*, Clarissimo Ordinis *Dominicani*

Theologo; à cuius singulari & nunquam satis deprædicanda humanitate Apographum laudatæ membranæ accepi. Atqui istud etiam non *Romano*, sed nostro *Alexandrino* Exemplari est consonum, exceptis paucis variantibus Lectionibus, iisque quæ cum asteriscis insertæ sunt, interpolationibus; quarum illas proinde in hac postrema Cap. 9. parte ad oram paginæ subnotare placet, ut Lectori pateat, quàm parum textus Codicis *Alexandrini* & *Hexaplaris* à se invicem discrepent.

V. 48. R. Καὶ ἔλαβεν
 Ἀδιμέλεχ πᾶς ἀξίνας ἐν τῇ χειρὶ
 αὐτοῦ, καὶ ἔκοψε κλάδον ξύλου,
 καὶ ἦρεν, καὶ ἔθηκεν ὅτι ἄμωσιν αὐτοῦ.
 καὶ εἶπε πρὸς λαὸν πρὸς μετ' αὐτοῦ ὁ εἰ-
 δετε με πικρύνει, ταχέως ποιήσατε
 ὡς ἐγώ. 49. Καὶ εὗρεται καὶ γε
 αὐτὸν κλάδον πᾶς ἀνὴρ, καὶ ἐπορεύθη-
 σάν ὀπίσω Ἀδιμέλεχ, καὶ ἐπέθηκεν
 ὅτι ἡ σινέλευσιν, καὶ συνεπνεύσαν
 ἐπ' αὐτοὺς ἡ συνέλευσις ἐν πόρει.
 καὶ ἐπέθηκαν καὶ γε πάντες οἱ ἄνδρες
 πρὸς Σαμάρειαν, ὅρα ἡλίου ἀν-
 δρες καὶ γυναῖκες. 50. Καὶ ἐπο-
 ρεύθη Ἀδιμέλεχ ἐκ Βαβυλῶ-
 νος, καὶ παρεκάλει ἐν οἴκῳ,
 καὶ κατέλεγε αὐτὸν. 51. Καὶ

Α. Καὶ ἔλαβεν Ἀδμή-
λεχ ἀξίνῳ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ
ἔκοψεν φορτίον ξύλων, καὶ ἔλαβεν
αὐτὸ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὄμους
αὐτοῦ. καὶ ἔπεν πρὸς τὸ λαὸν ὅτι
αὐτῶν τί ἴδετέ με ποιῶντα, τα-
χέως πορεύσασθε ὡς ἐγώ. 49. Καὶ
ἔκοψαν καὶ αὐτοὶ ἕκαστος φορ-
τίον, καὶ ἦσαν, καὶ ἐπορεύθησαν,
καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ ὄχημα, καὶ
ἐγένεον αὐτοῖς τὸ ὄχυ-
μα ἐν ποσὶ. καὶ ἀπέβησαν πάν-
τες ἄνδρες παρὰ Σιμόνα, αὐτοὶ
χιλιοὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες. 50. Καὶ
ἐπορεύθη Ἀδμήλεχ εἰς Ὀθήβαις,
καὶ ἐξέλεχθαι ἐπ' αὐτῷ καὶ
παραλαβεῖν αὐτὴν. 51. Καὶ

g Colubr. iulian. h Daed. in Colb. i Colb. mendicose adum. k Colb. xij 24. l
negus perperam pro Pers. m Oris. August. hic inferum in Colb. juxta Eubr.
Sed alterum per incuriam Librarii omisum conjicio, quia verba ista neque in
Eubr. ill. nec in MS. Oris. reperiuntur, ac proinde ab Origene addita viden-
tur. n Pers. in Colb. o Eubr. Colb. p Alci. Colb. q Hieronymus Colb. in
singulis juxta Eubrum, sed male quoad propositionem xvi.

πύργος ἰσχυρὸς ὡς εἰ μέσῃ τῆς πόλεως, καὶ ἔφυγον ὅσαι πάν-
 τες οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες τῆς πόλεως, καὶ ἔσλεισαν ἔξωθεν αὐ-
 τῶν, καὶ ἀνέβησαν ὅτι τὸ δῶ-
 μα τοῦ πύργου. 52. Καὶ ἦλ-
 θεν Αβιμέλεχ ἕως τοῦ πύργου,
 καὶ παρετάξατο αὐτῷ. καὶ ἦν
 γοστὶν Αβιμέλεχ ἕως τῆς θύρας
 τοῦ πύργου τοῦ ἐμωρῆσαι αὐ-
 τὸν ὁ πύργος. 53. Καὶ ἔρριψε
 γυνὴ μία κλάσμα ὀσμύλιον ἐπὶ
 κεφαλῇ Αβιμέλεχ, καὶ ἐκλα-
 σε τὸ κρανίον αὐτοῦ. 54. Καὶ
 ἐδόκησε ταχὺ πρὸς τὸ παιδά-
 εῖον τὸ αἶρον παρὰ σκῆλη αὐτοῦ,
 καὶ εἶπεν αὐτῷ· σπᾶσον τὴν ῥομ-
 φαίαν μου, καὶ θανάτωσον με,
 μὴ ποτε εἴπωσιν γυνὴ ἀπέκλει-
 νει αὐτὸν καὶ ἐξεκέντησεν αὐτὸν
 ὁ παιδάειον αὐτῷ, καὶ ἀπέθανε.
 55. Καὶ εἶδεν ἄνθρωπος Ἰσραὴλ, ὅτι ἀ-
 πέθανεν Αβιμέλεχ· καὶ ἐπορεύθη
 ἄνθρωπος εἰς τὸν τοπὸν αὐτοῦ. 56. Καὶ

9 Oxyrhi rectius Colb. r Ita quoque Chrysost. Sermon de uno Legislatore Tomi 6.
 pag. 16. C. & Suidas in voce Αβιμέλεχ. f. Συμπληρωστικὸν Colb. r. Καὶ ἵππιν αὐτῶν, adde
 ex Colb. ceterisque exemplaribus omnibus, quae per negligentiam Scribe in Cod.
 Alex. sunt omissa. " Sic etiam habent Colbert. Chrysost. & Suidas locis cit. (ex-
 cepto αὐτῶν in Colb. & Chrysost.) e quibus tamen non post τῶν μηχανῶν addendum
 est iuxta Heb. x. Hac in Colb. occasione repetitarum vocum, ἀπέθανεν Αβιμέλεχ
 exciderunt. y Abierunt etiam Augus. in Locut. n. 43.

ἐπεσφειδὲς ὁ υἱὸς τῆς πομπῆς αὐτοῦ
 μέλεχ, ἡ ἐποίησεν τὸ παρὶ αὐτοῦ,
 Σπαστεῖται τοὺς ἐβδουμάκιον αὐτοῦ
 φῶς αὐτοῦ. 57. Καὶ τὰς πᾶσαι πο-
 μπῆς ἀνδρῶν Σπαστεῖται ἐπεσφειδὲς ὁ
 υἱὸς εἰς κεφαλῇ αὐτοῦ καὶ
 ἐπὶ ἡλθι ἐπ' αὐτοὺς ἡ κατὰ
 ἰσάδαμ υἱὸς ἡσδαλ.

ἐπεσφειδὲς ὁ υἱὸς τῆς πομπῆς αὐτοῦ
 μέλεχ, ἡ ἐποίησεν τὸ παρὶ αὐτοῦ,
 Σπαστεῖται τοὺς ἐβδουμάκιον αὐτοῦ
 φῶς αὐτοῦ. 57. Καὶ τὰς πᾶσαι πο-
 μπῆς ἀνδρῶν Σπαστεῖται ἐπεσφειδὲς ὁ
 υἱὸς εἰς κεφαλῇ αὐτοῦ καὶ
 ἐπὶ ἡλθι ἐπ' αὐτοὺς ἡ κατὰ
 ἰσάδαμ υἱὸς αὐτοῦ.

Cap. X.

Prioribus quinque huius Capituli versibus, quos Colber-
 tium exemplar itidem exhibet, prætermisiss, quia discre-
 pantia inter Rom. & Alex. Codicem minoris sunt momenti,
 initium facio à Versu sexto.

V. 6. R. Καὶ πρὸς τὸν οἱ υἱοὶ
 Ἰσραὴλ τὴν πομπὴν ὁ πομπὴν
 σωτηρίᾳ Κυρίου, καὶ ἐβδουμάκιον
 τοῖς Βασιλεῖς --- καὶ τοῖς θεοῖς
 φουλιτῶν.

V. 14. R. Πορεύεσθε καὶ βα-
 σιτε τοὺς θεοὺς τοῦς θεοῖς.

A. Καὶ πρὸς τὸν οἱ υἱοὶ Ἰσ-
 ραὴλ πομπὴν ὁ πομπὴν ἐναν-
 τὶ Κυρίου, καὶ ὁ ἐβδουμάκιον
 τοῖς Βασιλεῖς --- καὶ τοῖς θεοῖς
 τοῦ Ἀλλοφυλῶν.

A. Βασιτετε καὶ βασίτε, πρὸς
 τοὺς θεοὺς.

Cap. XI.

V. 1. R. Καὶ ἰσάδαμ ὁ Γαλα-
 δῖτης ἐπὶ τὸν δυνάμει

A. Καὶ ἰσάδαμ ὁ Γαλαδῖτης
 ἐπὶ τὸν δυνάμει.

Est enim hic & paulo post melius Colb. cum reliquis exemplaribus. a O υἱὸς
 melius cum ceteris Colb. b Tu uos deest in Colb. sed rectius loco αὐτοῦ ibi legitur
 τὸ Ἰσραὴλ. c Ita quoque Colb. & Theodorus. Quæst. 12. d Iterum consentiunt
 Colb. & Theodorus. loc. cit. nisi quod in hoc excuderint τοῖς Βασιλεῖς. Similiter
 Theodorus. τὸν Ἀλλοφυλῶν. e Sic quoque Theodorus. prope finem dictæ Quæstionis.
 f August. Quæst. 49. post medium col. 616. F. nupera Edit. Paris. itidem habet
 primum virgule Confer cap. 6. v. 12. supra pag. 12. & ibi not. e.

V. 3. R. Συνεγράφησαν ὡς
 Ιεφθάε ἄνδρες κενοί, καὶ ἔξῃλθον
 μετ' αὐτοῦ.

V. 7. R. Καὶ διατί ἦλθατε ὡς
 με νῦν, ἡνίκα χρῆζετε;

V. 8. R. Διὰ τὸ νῦν ἐπε-
 στρέψαμεν ὡς σε -- καὶ ἔση ἡμῖν
 εἰς ἄρχοντα.

V. 29, 30, 31. R. Καὶ
 ἀφῆλθε τὴν σκοπιὰν Γαλαὰδ
 εἰς ὃ πέραν ἦν Ἀμμών. Καὶ
 ἤξασθε Ιεφθάε εὐχὴν τῷ Κυρίῳ
 καὶ εἶπεν· ἐὰν δίδως ὡς μοι τὸς
 υἱοὺς Ἀμμών ἐν τῇ χειρὶ μου,
 καὶ ἔσται ὁ ἐκπορεύομενος ὅς ἐστι
 ἔξελθῃ ἀπὸ τῆς οἴκῃς μου
 εἰς σιναῖν τῶν μου, ἐν τῷ ὅτι
 σπρέφει με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ ὑῶν Ἀμ-
 μών, καὶ ἔσται τῷ Κυρίῳ, ἀνοίσω
 αὐτὸν ὁλοκαύτωμα.

A. 8 Καὶ συνελέγοντο ὡς
 Ιεφθάε ἄνδρες λιτοί, καὶ συνεξε-
 πορούοντο μετ' αὐτοῦ.

A. 11 Καὶ τί ὅτι ἦλθατε ὡς με,
 ἡνίκα ἐθλίβετε;

A. 12 Οὐχ οὕτως νῦν ἤλθομεν ὡς
 σε --- καὶ ἔση ἡμῖν εἰς ἡγε-
 τήν.

A. Καὶ 1 διέβη τὴν σκοπιὰν
 Γαλαὰδ, καὶ ἀπὸ σκοπιᾶς Γα-
 λαὰδ εἰς ὃ πέραν ἦν Ἀμμών.
 Καὶ ἤξαστο Ιεφθάε εὐχὴν τῷ
 Κυρίῳ, καὶ εἶπεν· ἐὰν 3 ὁ
 δώσῃ παραδῶς μοι τὸς υἱοὺς Ἀμ-
 μών ἐν χειρὶ μου, καὶ ἔσται ὁ ἐκπο-
 ρεύομενος ὅς ἐστι ἔξελθῃ 4 ἐκ τῶν
 οἴκων μου εἰς ἀπαίτησιν μου,
 ἐν τῷ ὅτι σπρέφει με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ
 τῶν υἱῶν Ἀμμών, καὶ ἔσται τῷ Κυρίῳ,
 5 καὶ ἀνοίσω αὐτὸν ὁλοκαύτωμα.

g Similiter August. cit. Quæst. col. 617. F. Colligebantur ad eum viri latrones, (quali ex λεσται) et obambulabant cum ipso. h August. iterum col. 618 E. Et quid est, quod venisti, quando tribulati estis? i Augustinus col. 618. G. Non sic modo venimus ad Te; ex Hebr. scilicet 12 125 pro 127. k Consentit Augustinus tam loco cit. ubi ait: Proficiscens etiam adversus inimicos etiam suorum sibi Caput; quam in Lo- cut. num. 44. ubi verbatim allegavit: Et eris nobis in caput. l August. Quæst. 49. col. 613. D. Transiit speculum Galaad, et de speculo Galaad ad trans filios Ammon. Atque ita etiam repetit col. 619. E. m Ita quoque Origenes lib. 1. de ex. p. 14. & Augustinus Quæst. 49. col. 612. C. & col. 619. G. Traditione tradideris. n Ita verbatim Orig. ibidem, & August. dictis locis: de janui domus mee in obviam mihi in revertendo me. o Rursus cum Cod. nostro juxta Hebr. consentit Orig. loc. cit. & August. col. 620. A. Et offeram eum; quamvis col. 612. D. et desit.

V. 34. R. Αὐτὴ τῷ μονογενῆς
αὐτοῦ ὅτι τῷ αὐτοῦ ἔπεσε υἱὸς
ἢ θυγάτηρ.

V. 35. R. Καὶ εἶπεν Ἀδ, θυ-
γάτηρ μου, παραχρῆν ἐπείραξάς
με, ὅτι σὺ ἦς οἱ τῷ παραχρῆν μὲν.

V. 36. R. Ἡ δὲ εἶπε πρὸς αὐ-
τόν· πᾶτερ ἠνοιξας τὸ στόμα σὺ
πρὸς Κύριον; ποιήσου μοι, ὃν
πρόπον ἔζηλθεν ἐκ στόματός σου,
ὅτι πρὸ ποιήσασθαι σοι Κύριον ἐκδι-
κῶν τῷ ἔχθρῳ σου ὅτι τῷ
ὑῶν Ἀμμιών.

V. 40. R. Ἀπὸ ἡμερῶν εἰς ἡμέ-
ρας ἐπορεύοντο θυγατέρες Ἰσραὴλ
θρηνεῖν τῷ θυγατέρᾳ Ἰεφθάε ὅ
Γαλααδίτου ὅτι πάλαι ἡμέ-
ρας οἱ τῷ σπαιτῷ.

A. Ὁ αὐτὴ μονογενῆς αὐτοῦ ἀγα-
πήν· ὅτι ὅτι ἐστὶν αὐτοῦ πλὴν
αὐτῆς υἱὸς ἢ θυγάτηρ.

A. Καὶ εἶπεν ὁ ἄμμιος θυγατέ-
ρ μου, ἐμπεποδισάμην (lege ἐμπε-
ποδισάμην με) ὅτι εἰς σκῶλον
ἐγένου ὅτι ὀφθαλμοῖς μὲν.

A. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· πᾶ-
τερ μου, εἰ οἱ ἐμοὶ ἠνοιξας τὸ στό-
μα σὺ πρὸς Κύριον, ποιήσεις μοι,
ὃν πρόπον ἔζηλθεν ἐκ στόμα-
τός σου, ὅτι αὐτὸ ὡς ἐπαίσεις σοι
Κύριος ἐκδικήσεις ἐκ τῷ ἔχθρῳ
σου ὅτι τῷ ὑῶν Ἀμμιών.

A. Ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας σιγε-
πορεύοντο αἱ θυγατέρες Ἰσραὴλ
θρηνεῖν τῷ θυγατέρᾳ Ἰεφθάε ὅ
Γαλααδίτου πάλαι ἡμέρας
οἱ τῷ σπαιτῷ.

p. *Augusti*. in Locut. num. 45. & 46. Et hec unica ei, & non est ei prater ipsam filius aut filia. Ubi omissa quidem est vox dilecta; attamen ad eam alluditur Quæst. 49. col. 613. A. ubi ait, unica carissime, quamvis & ibi sæpius unicam tantum posuerit. q. *Augusti*. Quæst. 49. iterum iterumque: Hec me filia mea, impediisti me, in offendiculum facta es in oculis meis. Et *Prosper* Part. 2. de promissionibus & prædicationibus Dei cap. 20. Hec mihi filia mea: offensio facta es in oculis meis. + Ei eo ipsi quoque habet *Theodoret*. Quæst. 20. & *Orig.* in Joannem Volum. 2. pag. 142. sed *Augusti* in apud eisdem non legitur Contra *Pater* est apud *Prosperum* loc. cit. sed nihil quod respondeat ei eo ipsi. In nostro autem Codice duplex interpretatio coaluit, alia ex *2^a*, unde *Pater* noster; alia ex *2^a*, & in me. f. Sic quoque *Orig.* & *Theodoret*. locis cit. + Ita verbatim legitur apud *Theodoret*. mihi quod habeat *enodionem*. *Prosper* quoque loco cit. Præter quod fecit Dominus vindictam de inimicis meis, (lege, tui.) u. *Augustinus* Quæst. 49. col. 610. G. Ex diebus in dies conveniebant lamentari filiam Jephthæ. *Chrysostomum* quoque *enodionem* legisse colligo ex ejus Homil. 14. ad populum Antiochenum p. 161. ubi habet *enodionem* me *enodionem*. + Præpositionem *in* omittunt etiam *Augusti*. atque *Chrysost.* locis cit.

Cap.

Cap. XII.

V. 6. R. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς· εἰπον A. Καὶ εἶπον αὐτοῖς· ὧς εἶπατε δὴ
δὴ γάρχει. σύνθημα.

V. 8. R. Καὶ ἔκραγε μέλ' αὐτὸν τ' A. Καὶ ἔκραγεν μέλ' αὐτὸν τ' Ισ-
ραὴλ Ἀβαρασάν δ' ὑπὸ Βηθλὲμ. ραὴλ ὧς Εσθλὼν ἐκ Βαιθλὲμ.

Cap. XIII.

V. 2. R. Καὶ ἦν ἀνὴρ εἰς δόπο A. Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἐκ Σα-
Σαργὰ δ' ὑπὸ δ' ἡμέτε συγγενείας τοῦ ραὶ ἐκ τ' φυλῆς ὧς Δαὶ, καὶ ὄνο-
Δαὶ, καὶ ὄνομα αὐτοῦ Μανωί. καὶ μα αὐτοῦ Μανωί. καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
γυνὴ αὐτοῦ σῆρα, καὶ ὧς ἔτεκεν. σῆρα, καὶ ὧς ἔπαλεν. 3. Καὶ ὥφθη
3. Καὶ ὥφθη ἄγγελος Κυρίου ἄγγελος Κυρίου πρὸς τ' γυναικα,
πρὸς τὴν γυναικα, καὶ εἶπε πρὸς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτῷ. Ἰδοὺ ὁ δὴ
αὐτῷ. Ἰδοὺ σὺ σῆρα, καὶ ὧς τῆ- σὺ σῆρα, καὶ σὺ τέτοκας, καὶ ὧς
τοκας, καὶ συλλήψῃ υἱόν. 4. Καὶ γαστρί (pro cō γαστρί) ἔχεις, καὶ
καὶ φύλαξαι δὴ, καὶ μὴ πῖναι οἶ- τέξῃ υἱόν. 4. Καὶ καὶ φύλαξαι,
νον καὶ μέθυσμα, καὶ μὴ φάγῃς καὶ μὴ πῖναι οἶνον, καὶ ὧς σῆρα, καὶ
πάν ἀκαθάarton. 5. Οτι ἰδοὺ σὺ μὴ φάγῃς πάν ἀκαθάarton. 5. Οτι
cō γαστρί ἔχεις, καὶ τέξῃ υἱόν καὶ ἰδοὺ σὺ ἐγγαστρί ἔχεις, καὶ τέξῃ υἱόν.
οἶνον ὧς τὴν κεφαλὴν αὐ- καὶ cō ἀκαθάρτου οἶνον ὧς τὴν
τοῦ cō ἀκαθάρτου, ὅτι Ναζαρ κεφαλὴν αὐτοῦ, ὅτι [ἡγιασμένον]

γ Sic quoque Theodoret. Quæst. 19. καὶ Similiter Euseb. lib. 8. Demonstr. Evangel. pag. 370. ὡς Εσθλὼν ἐκ Βηθλὲμ. Apud Theophilum Antioch. lib. 3. ad Autoly- cum pag. 134. itidem legitur Εσθλὼν. α Prior cap. 13. pars à versu 2. usque ad 9. habetur in Leshonari MS. Laud. C. 88. quod Cod. Alexandrinus in hoc commutavit & sequentibus omnino est consonum; quanquam hic οὐς Εσθλὼν per incuriam scri- bente ibi sit amissum. β Hanc voculam habet Leshonarius una cum nostro & He- braeo Codice. γ Iterum Leshonarius & Hebr. lectionem nostram confirmat. δ Δὴ in Rom. hoc loco insertum, omittit quoque Leshon. & August. Quæst. 90. quan- vis sit in Hebræo. ε Sic itidem Leshon. & August. Quæst. 90. atque 92. Sic enim. f Hæc vox malè in Cod. nostrum interpretis, quæ à Leshonario perinde ac Hebr. abest.

θεοῦ ἔσμι ὁ παιδάριον ὧπὸ τῷ και- Ναζαρεθίων ἔσμι τῷ θεῷ ὁ παιδά-
 λίας, καὶ αὐτὸς ἀρξεται σῶσαι εἰον ὅκ τῷ ραφρός· καὶ αὐτὸς ἀρξέ-
 Ὡ Ισραὴλ ὅκ χειρὸς φυλι- σώζειν τῷ Ισραὴλ ὅκ χειρὸς ἄλλο-
 σίμ. 6. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ, καὶ φύλων. 6. Καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ, καὶ
 εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, λέγουσα· εἶπεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, λέγουσα,
 ἀνδρῶπ· θεοῦ ἦλθε πρὸς με, ὅτι ἀνθρωπος ἔστι θεοῦ ἦλθεν πρὸς
 καὶ εἶδος αὐτοῦ ὡς εἶδος ἀγγέλου θεοῦ, με, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ ὡς ὄρα-
 φοβερόν σφόδρα· καὶ ὅκ ἡρώ- σις ἀγγέλου ἔστι θεοῦ ὁπιφανὴς σφό-
 τησα αὐτὸν πόθεν ἔστι, καὶ τὸ δρα· καὶ ἡρώτων αὐτὸν πόθεν ἔστι,
 ὄνομα αὐτοῦ ὅκ ἀπήγειλέ μοι καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὅκ ἀπήγειλέν
 7. Καὶ εἶπέ μοι· ἰδοὺ σὺ εἶ ραφρὶ μοι. 7. Καὶ εἶπέν μοι· ἰδοὺ σὺ
 ἔχεις καὶ τέξῃ υἱόν· καὶ νῦν μὴ ἐγ ραφρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ υἱόν· καὶ νῦν
 πίνῃ οἶνον καὶ μέθυσμα, καὶ μὴ μὴ πίνῃ οἶνον καὶ σίκερα, καὶ μὴ φά-
 φάγῃς πᾶν ἀχάθαρτον, ὅτι θεοῦ γῆς· πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, ὅτι Να-
 ἄριον ἔσμι ὁ παιδάριον ὧπὸ γα- ζαριὸν θεοῦ ἔστιν (leg. ἔσμι) τὸ
 ρός ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ. παιδάριον ὧπὸ τῷ ραφρός ἕως ἡμέ-
 8. Καὶ προσήυξατο Μανωὲ πρὸς ρας θανάτου αὐτοῦ. 8. Καὶ ἐδίδου
 Κύριον, καὶ εἶπεν· ὅτι ἐμοὶ Κύριε Μανωὲ ἔστι Κυρίῳ, καὶ εἶπεν· ὅτι
 Ἀδοναϊέ· Ὡ ἀνδρῶπον τῷ θεῷ ὅτι ἐμοὶ Κύριε, ἀνθρωπος τῷ θεῷ, ὅτι
 ἀπέστειλας· ἐλθέτω δὴ ἐπὶ πρὸς ἀπέστειλας πρὸς ἡμᾶς, ἐλθέτω δὴ
 ἡμᾶς, καὶ συμβιβάσεται ἡμᾶς, πρὸς ἡμᾶς, καὶ φωνάσεται (leg.
 τί ποιήσωμεν τῷ παιδίῳ τῷ παλο- φωνασάτω) ἡμᾶς, τί ποιήσωμεν
 μόνῳ. τῷ παιδαρίῳ τῷ παλομόνῳ.

g Ita rursus *Lesson*. h Hic quoque *Lesson*. nostro Codici consonat. i Au-
 gusti. etiam Quæst. 51. omittit particulam negativam, bis habet: Et interrogabam eum
 unde esset. k Iterum consentit *Lesson*. & *Augusti*. Q. 51. cum *Prospero* de Promissi-
 onibus & prædictionibus Dei Part. 3. c. 21. Nazareus Dei (Dei deest in *Prospero*) vi-
 puer. l Sic quoque *Lesson*. & *Augusti*. in Locut. num. 48. Et precatus est Manue
 Dominum. m Ita verbatim *Lesson*. & *Augusti*. loc. cit. In me Domine, homo Dei,
 quem misisti, venias nunc iterum ad nos. Ex quo patet, voculam in tamen in Cod.
 nostro addendam esse. n Idem verbum quoque habet *Lesson*.

V. 15, & 16. R. Καὶ εἶπε
Μανωὲ πρὸς τὸ ἄγγελον Κυρίου
Κατάγωμεν ὡδὲ σε, καὶ ποιήσω-
μεν ἐνώπιόν σου ἔριφον αἰγῶν. Καὶ
εἶπεν ὁ ἄγγελος Κυρίου πρὸς Μα-
νωὲ ἂν χεπάσῃς, καὶ φάγῃς.
Ἀπὸ τῶ ἄρτων σου κ. τ. λ.

V. 18. R. Εἰς τί τοῦτο ἐρω-
τᾷς;

V. 19. & 20. R. Καὶ ἀνή-
νεγκεν ὅπρὶ τὴν πέτραν τῷ Κυ-
ρίῳ καὶ διεχώρισε ποιήσαι καὶ Μα-
νωὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ βλέποντες.
Καὶ ἐγένετο ὡς τῷ ἀναθῆναι τὴν
φλόγα ἐπάνω εἰς θυσιαστηρίῳ ἕως
εἰς οὐρανοῦ, κ. τ. λ.

V. 22. R. Θεὸν εἶδομεν.

V. 23. R. Οὐκ ἔδειξεν
ἡμῖν τὰ πάντα, καὶ καθὼς
χερὲς, ὅκ ἂν ἠκούσεν ἡμᾶς
τὰ πάντα.

A. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸ
ἄγγελον Κυρίου βιασώμεθα δὴ
σε, καὶ ποιήσεται ἐναντίον σου
ἔριφον αἰγῶν. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγ-
γελος Κυρίου πρὸς Μανωὲ
ἂν βιάσῃ με, οὐ φάγῃς καὶ
ἄρτων σου κ. τ. λ.

A. Ἴνα τί τὸ τοῦτο ἐρωτᾷς;

A. Καὶ ἀνήνεγκεν ὅπρὶ τὴν πέ-
τραν τῷ Κυρίῳ, τῷ θαυμάστῃ
ποιούντι Κυρίῳ καὶ Μανωὲ καὶ
ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐθεώρουν. Καὶ
ἐγένετο ὡς τῷ ἀναθῆναι τὴν
ἐπάνωθεν τῆς θυσιαστηρίῳ εἰς
οὐρανό, κ. τ. λ.

A. Θεὸν ἐώραχμεν.

A. Οὐκ ἂν ἐφώτισεν ἡμᾶς
πάντα τὰ πάντα, καὶ καθὼς ὁ χε-
ρὲς, ὅκ ἂν ἀκουσά ἐποίησεν
ἡμῖν τὰ πάντα.

o *Augusti. Quæst. 53. Vim faciamus tibi nunc. p Augusti. ibidem: Si vim feceris mihi. Similiter Theodores. Quæst. 20. ἵνα παρακώσῃς με. q Ita & Theodores. sed Augusti. loco cit. de panibus tuis. r Sic quoque Dionys. Areopag. de Divinis nominibus cap. 1. pag. 446. & Pachymeres in hunc locum pag. 485. Atque ita etiam in loco parallelo Gen. 32. 29. cum reliquis exemplaribus Edit. Rom. habet. Confer supra cap. 5. v. 16. cap. 6. v. 13. &c. s Augusti. Quæst. 54. Dominum mirabilia facienti. Cæterum Rom. lectio, καὶ διεχώρισεν, nata videtur ex corruptio Hebræo verbo גָּבַחַי vel גָּבַחַי pro גָּבַחַי. t Hanc lectionem confirmat Augusti. ibidem verbo expectabant, pro quo spectabant sine dubio legendum. u Augusti. loc. cit. in calum. x Ita etiam Gregor. Nazianz. Orat. 7. ab initio p. 142. & Orat. 29. pag. 488. y Augusti. loco cit. Nec illuminasset nos omnia hæc. Confer v. 8. hujus Capituli. z Augusti. ibidem: Nec inaudita fecisset nobis hæc.*

Cap. XIV.

- V. 4. R. Εκδίκησιν αὐτὸς ζη- A. Ἐκδίκησιν αὐτὸς ἐκζητῇ
τῇ ὁκ τῇ ἄλλοφύλῳ. ὁκ τῇ ἄλλοφύλῳ.
- V. 6. R. Καὶ συνέτελεν αὐ- A. Καὶ ὁκ Διέσπασεν αὐτὸν, ὡσεὶ
τὸν, (λέοντα) ὡσεὶ συντελείει Διέσπασα ἔριφον αἰγῶν.
ἔριφον αἰγῶν.
- V. 14. R. Τὶ βροτὸν ἔζηλθεν A. Ἐκ τοῦ ἔαθοντ^Θ ἔζηλθε
ὁκ βιβρώσκοντας κ. τ. λ. βρώσις.
- V. 18. R. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς... A. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς... ὡρὶν^d δύναμι
ὡρὶν^ε ἀναβύλας^Θ ἡλίου... ἡλίου... Καὶ εἶπεν αὐτοῖς
Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμφὼν Εἰ μὴ Σαμφὼν εἰ μὴ^e χατδαμά-
ἡρενιάσατε ὁκ τῇ δαμάλῃ μου, στή μου τὴν δάμαλιν, ἔκ^δ αὐ
ἔκ^δ αὐ ἔγνωτε ὁκ ὡρὶν^ε δαμά μου.
εὔρετε ὁκ ὡρὶν^ε δαμά μου.
- V. 20. R. Καὶ ἐγένετο ἡ γυνὴ A. Ἐκαὶ συνῶκησεν ἡ γυνὴ Σαμ-
Σαμφὼν ἐν τῷ φίλῳ αὐτοῦ, φὼν τῷ νυμφαδῶγῳ αὐτῷ, ὅς^ε ἦν
ὡν ἐφιλίαςται. ἐταῖρος αὐτοῦ.

Cap. XV.

- V. 12. R. Ομώσατέ μοι, μή A. Ομώσατέ μοι^e μὴ ἀπαλῆναί

^a Ita & Theodoret. Quæst. 21. nisi quod mendose habeat αὐτῷ. ^b Sulpitius Se-
verus lib. 1. Hist. sacræ: Ut leonem in via obruium manu discerneret. Et in Prospero
loc. cit. Repleti Spiritu discerpis, leg^a pro disperfis. Quippe innox in mystica expli-
catione de Christo ait: Discerpis populum Judæorum &c. ^c Paulinus Epist. 21. ad
Serecum: De edentis exivis esca. Similiter Ambros. Epist. 70. ac lib. de Helia &
jejunio cap. 11. De manducante exivis esca. Denique Prosper de promissionibus &
predictionibus Dei Part. 2. cap. 21. Ex devorante exivis esca. ^d Ambros. loco cit.
Ante occasum Solis; id quod ipsa quoque historiarum series requirit. ^e Ambros. &
Prosper locis cit. Si non domus meus (Prosper domus meus) vinum meum, nunquam
intelligenti parabolam meam. ^f Ambrosius ad hæc ipsa verba alludens scribit: In
electis viri concessis nuptias, quem tamen per animum sibi Sampson, quasi fidem solidam
sedulam, cum duceres eam uxorem, adscituras. ^g Augusti. Quæst. 16. Jurare mihi, ne
interficiatis me vos, & traditis me eis. S. Ambrosium quoque ista agnovisse patet ex
laudata Epist. 70. ubi Sampsonem introducit ita loquentem: Traditis me hostium
manibus, vos nolite occidere.

ποτε συναντήσῃτε ἐν ἑμοὶ ὑμεῖς.

με ὑμεῖς, καὶ ὡρτάσῃτε με αὐτοῖς,

μήποτε ἀπαλήσῃτε ἐν ἑμοὶ ὑμεῖς.

V. 14. R. Καὶ ἦλθεν ἕως σα-
ρόν^Θ καὶ ἐγένετο τὰ χα-
λώδια τὰ ἐπὶ βραχίονσιν αὐ-
τῷ ὡσεὶ τυππίον, ὃ ἐξεκαύθη
ἐν πυρὶ.

A. ^h Καὶ αὐτὸς ἦλθεν ἕως σα-
ρόνος... καὶ ἐγένετο τὰ χαλώδια
τὰ ἐν τοῖς βραχίονσιν αὐτοῦ
ὡσεὶ τυππίον, ἡνίκα αὐτὸς φρα-
θῇ πυρὸς.

V. 18. R. Καὶ ἔκλαυσεν πρὸς
Κύριον.

A. Καὶ ἐβόησεν πρὸς Κύ-
ριον.

V. 19. R. Καὶ ἔρρηξεν ὁ θεὸς [†]
λάκων [†] ἐν τῇ σαρόνι... ἐκλήθη
ὁ ὄνομα αὐτῆς, πηγὴ [†] ἐπὶ πη-
γῆς, ἥ ἐστιν ἐν σαρόνι.

A. Καὶ ἠνοιξεν ὁ θεὸς ὁ πρῶ-
μα [†] σαρόνος.... ἐκλήθη τὸ
ὄνομα πληγῆς, (leg. πηγῆς)
^m ἐπὶ κληθῆς σαρόν^Θ.

Cap. XVI.

V. 3. R. Καὶ ἀνέβη ἐπὶ [†] κο-
ρυφῶν [†] ὄρους.

A. Καὶ ἀνέβη αὐτὰ ἐπὶ κο-
ρυφῶν [†] ὄρους.

V. 19. R. Καὶ ἐκάλεσεν ἄν-
δρα, καὶ ἐξύρῃσεν κ. τ. λ.

A. Καὶ ἐκάλεσεν [•] ^Θ κυρία,
καὶ ἐξυρῇσεν κ. τ. λ.

V. 20. R. Καὶ ἐξυρῇσεν ἐκ
ἐπὶ πηγῆς αὐτῆς, καὶ ἔπειν ἐξελεύ-
σονται ὡς ἄπαξ καὶ ἄπαξ, καὶ ἐκπ-

A. Καὶ ἐξηράθη ἐκ τοῦ ὕδατος
αὐτοῦ, καὶ ἔπειν [•] ἐξελεύσονται
καὶ πᾶσι κατὰ αἶν, καὶ ὅσοις.

^h Ita quoque juxta Euseb. habet August. in Locut. num. 52. Et ipse vult.
ⁱ August. num. 53. Sicut stupra cum plebecula ignem. Auctor quoque Homilize de
Serpente zneo Moysi & de S. Trinitate T. 6. Chrysostomus p. 72 consentire videtur;
quoniam potius ad verbum 9. sequentis Cap. respiciat, ubi eadem phrasis occur-
rit. [•] Ambros. loc. cit. Exclamavit atque obsecrauit. [•] Ambros. ibidem: [•] [•] [•]
scissuram ejus (maxillæ) [•] Sic quoque Origenes in Mattheum Volum. 1. p. 235. D.
[•] Ita etiam Auctor libri de communi essentia Patris Filii & Spiritus S. T. 2.
Operum Ambrosii p. 5. nisi quod [•] omittat. Et Ambros. Epist. 70. In verticem
montis altissimi transfugerunt. [•] Ambros. ibidem: Transfugerunt adhibito. [•] Ita & Theodorus.
Quaest. 22. [•] 9 Consentit iterum Theodorus. & Ambros. loco cit. Faciam sicut soleo,
et succurram tui super adversarios.

- ναλθήσομαι. ἢ αὐτὸς ἐκ ἔγνω ὅτι
 ὁ Κύριος ἀπέστη ἀπάνωθεν αὐτοῦ. νάξομαι. ἢ αὐτὸς ἐκ ἔγνω, ὅτι
 Κύριος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ.
- V. 21 R. Εξέκοψαι τὰς ὀφθαλ- A. Ἐξάρυξαι τοὺς ὀφθαλμοὺς
 μούς αὐτοῦ. αὐτοῦ.
- V. 25. R. Καὶ ἔπαυεν ἐνώ- A. Καὶ ἐπέπαυσεν αὐτοῦ.
- πιον αὐτοῦ.
- V. 26 R. Ψηλαφήσω τὰς κί- A. Ποίησον ψηλαφήσά με ἐπὶ
- νας ἐφ' οἷς ὁ οἶκος ἐπ' αὐτοῦ. τὰς σύλκας, ἢ ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπε-
- γήρατο ἐπ' αὐτοῦ.
- V. 28. R. Ἀνταποδώσω ἀντα- A. * Εὐδικήσω ἐκδικησίαν (l. ἐκ-
- πόδοσιν μίαν ὡς τὸ δύο ὀφθαλ- δίκησιν μίαν) ἀντὶ τοῦ δύο ὀφθαλ-
- μῶν μου τοῖς ἄλλοφύλοις. μῶν μου ἐκ τοῦ ἄλλοφύλων.

* Sic quoque Theodores. f Prosper de promissionibus & prædictionibus Dei Part. 2. cap. 22. Effoderunt inimici Sampson duos oculos ejus. Et Sulpit. Severus lib. 1. Hist. sacræ: Effosus oculis. t Prosper ibidem: Quæ vero illudentes fecerunt. Ambros. quoque: Gravis in eum insultabant convitiis, circumagebant ludibriis. u August. in Locut. num. 63. Super quas domus confirmata est super eas. x Similiter Ambros. loc. cit. Ut pro duobus oculis meis vindictam tribuas de nationibus.

Inter MSS. *Jsaaci Vossii* libros, qui jam *Lugduni Batavorum* asservantur, extant antiquissimæ membranæ, quæ judice *Colomesio* in Catalogo MSS. Angliæ Part. 4. num. 2194. aliisque Viris doctis, qui eas quondam oculis usurpârunt, *Alexandrini* Codicis ætatem si non superant, saltem æquant. Exaratae in istis sunt haud exiguae partes *Geneseos*, *Leviticæ*, *Numerorum*, *Deuteronomii*, *Josue*, libri *Judicum* denique, cujus ibi habentur Capituli 16. tres postremi versus, Caput 17. integrum, Cap. 18. priores 16. versus, Cap. 19. ab istis vers. 25. verbis αὐτῇ ὁ ἄλλω τὴν νύκτα usque ad finem, Caput 20. totum, Cap. 21. sive ultimum ab initio usque ad v. 12. vocem παρακοσίας. Quæ omnia ex *Hexaplis Origenis* sunt descripta, additis obelis sive hypolemniscis & asteriscis, cum quo signo ipsa ab *Adamantio* inserta

inserta verba ibi leguntur. Nec ullum mihi est dubium, hunc Codicem ipsum *Saravianum*, esse quem *Patricius Junius* in Notis ad MS. Alexandrinum Tom. 6. Bibl. Polyglott. passim, & *Usserius* in Syntagmate de LXX. Interpretum versione p. 105. 155. seq. citârunt; imo vero esse alteram partem Codicis, cujus alia quædam folia Bibliothecam *Thuaneam* pridem, nunc *Colbertinam* ornant; de quorum uno suprâ pag. 17. seq. dixi; de omnibus autem prolixius alio loco disserui, ubi Editos & MSS. libros, quorum ope Hexaplarem *Origenis* Editionem, Deo volente, restituere animus est, ordine recensui. Haud sine Divina autem providentia factum esse puto, ut, quemadmodum olim celeberrimus D^{us} *Henricus Dodwellus* MS. *Irenæi*, priusquam Bibliotheca *Vossiana* ex Anglia deportaretur, accuratam cum Edito instituit collationem, eamque benevole mecum communicavit, novæ meæ Editioni apprimè inservientem, ita duo alii Viri doctissimi D^{us} *D. Thomas Richardsonus*, Ædis S. Petri apud Cantabrigienses Præfectus meritissimus, & D^{us} *Robertus Cannonus*, Collegii Regii ibidem Socius atque ornamentum insigne, eandem ante dictis membranis adhibuerint industriam, mihi que eandem fecerint gratiam; quam eo majoris æstimo, quod Bibliothecæ *Vossianæ* hucusque ob litem, quæ inter emptores & venditores intercessit, instar absconditi thesauri, nullus cuiquam usus fuerit concessus. Atqui laudatus Codex *Vossianus* in libro *Judicum* itidem à *Romano* exemplari immane quantum discrepat, ab *Alexandrino* autem fere nusquam. Quod ut Lectori pateat, *Romanis* & *Alexandrinis* lectionibus ex adverso, ut hætenus, positis, variantes ab his *Vossianas* paucas in inferiori paginæ ora, unâ cum Patrum locis, ubi eosdem textus allegarunt, annotabo.

V. 29. & 30. R. Καὶ αἰέ- A. Καὶ αἰέλαβει Σαμφὼν τῆς
λαβει Σαμφὼν τῆς δύο κίονας δύο ὅς τῶν μέσους, ἐφ' ᾧ ὁ

γ Ita & Voss. consentiente textu *Hebræo*.

τῷ οἴκῳ, ἐφ' οὗς ὁ οἶκος εἰσῆλκει,
 καὶ ἐπεσηρίσθη ἐπ' αὐτούς, καὶ
 ἐκράτησεν ἓνα τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ,
 καὶ ἓνα τῇ ἀριστερᾷ αὐτοῦ. Καὶ
 εἶπε Σαμφὼν· ἀποθανέτω ψυχὴ
 μου μετὰ τῷ ἄλλοφύλῳ. Καὶ
 ἐβάσταξεν αὐτὸν ἰσχυρῶς, καὶ ἔπεσεν ὁ
 οἶκος ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ
 πάντα τὰ λαὸν καὶ αὐτὸν. καὶ ἦσαν
 οἱ πενηκόντες, οὓς ἐθανάτωσε
 Σαμφὼν ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ,
 πλείους ἢ οὓς ἐθανάτωσεν αὐτὸς τῇ
 ζῳῇ αὐτοῦ.

οἶκος ἐπεσηρίσθη ἐπ' αὐτούς, καὶ
 ἐπεσηρίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ἓνα ὃν
 τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἓνα ἐν τῇ
 ἀριστερᾷ αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Σαμ-
 ψὼν· ἀποθανέτω ἡ ψυχὴ μου μετὰ
 τῷ ἄλλοφύλῳ. Καὶ ἐκλι-
 νεν αὐτὸν ἰσχυρῶς, καὶ ἔπεσεν ὁ οἶκος
 ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ
 πάντα τὸν λαὸν καὶ αὐτὸν. καὶ
 ἐγένοντο οἱ πενηκόντες οὓς ἐθανά-
 τωσεν Σαμφὼν αὐτὸς ἐν τῷ θανάτῳ
 αὐτοῦ πλείους ὥστε οὓς ἐθα-
 νάτωσεν αὐτὸς τῇ ζῳῇ αὐτοῦ.

Cap. XVII.

V. 2, & 3. R. Καὶ εἶπε τῇ
 μητρὶ αὐτοῦ· οἱ χεῖρες καὶ ἑκατὸν
 οὖν ἔλαβες ἀργυρίου σπαντῇ, καὶ
 με ἡγάσας, καὶ παρεσέπας ἐν ὧσι
 μου ἰδοὺ ὁ ἀργύριον πρὸς ἐμοί,
 ἐγὼ ἔλαβον αὐτό. Καὶ εἶπεν ἡ
 μήτηρ αὐτοῦ· εὐλογητός ὁ υἱός
 μου πρὸς Κυρία. Καὶ ἀπέδωκε τὴν
 χεῖρα καὶ ἑκατὸν ὃ ἀργύριον τῇ
 μητρὶ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ
 αὐτοῦ· ἀγαθὰς ἡγάσας ὁ ἀρ-

A. Καὶ εἶπε τῇ μητρὶ αὐτοῦ·
 ἡ χεῖρες καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου τὴν
 ληφθέντας σοι, καὶ ἔξωρμισας,
 καὶ εἶπας αὐτῇ πῶς ὧσι μου· ἰδοὺ
 ὁ ἀργύριον πρὸς ἐμοί, ἐγὼ ἔλα-
 βον αὐτό. Καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ
 αὐτοῦ· εὐλογημένος ὁ υἱός μου
 τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἀπέδωκε τὴν
 χεῖρα καὶ ἑκατὸν ὃ ἀργύριον τῇ
 μητρὶ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ
 αὐτοῦ· ἀγαθὰς ἡγάσας τὸ ἀρ-

g Sic iuxta Voss. cum Heb. h Ita Voss. & ipse Orig. lib. xxi. cap. 47.
 i Rursum consentiunt Voss. & Orig. loco cit. k Ita quoque Voss. l Consonus
 iterum Codex Voss. m Eadem vox est in Voss. n Sic iuxta Voss.

γύριον τῷ Κυρίῳ ἐκ τῆ χειρὸς μου
τῷ ἡμῶν μου, ἔ ποιήσῃ γλυπτόν
καὶ χωνευτόν· καὶ νῦν ἀποδώσω
αὐτό σοι.

V. 4. R. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸ
ἀργυροκόπη.

V. 5. R. Καὶ ὁ οἶκος Μιχαία
αὐτῷ οἶκῳ Θεοῦ. καὶ ἐποίησεν
ἐφ' ᾧ καὶ θεραφίον· καὶ ἐπλήρωσε
τὴν χεῖρα ἀπὸ ἐνὸς ἡμῶν αὐτοῦ, καὶ
ἐγένετο αὐτῷ εἰς ἱερέα. 6. Ἐν δὲ
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὅτε ἰὼν
βασιλεὺς οὗ Ισραὴλ· ἀνὴρ τὸ
αὐτὸς οὗ ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίησεν.
7. Καὶ ἐγέννηθη νεανίας ὁ Βηθ-
λεὲμ δῆμου Ιούδα, καὶ αὐτὸς
Λοβίτης, καὶ ἔτος παρώκει ἐκεῖ.
8. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ ἀπὸ Βηθ-
λεὲμ τῆς πόλεως Ιούδα παρι-
κῆσαι ὅτι ἦν εὐρὴ τόπων· καὶ
ἦλθεν ἕως ὄρους Εφραΐμ, καὶ ἕως
οἴκου Μιχαία, τοῦ ποιῆσαι ὁδὸν
αὐτοῦ.

γύριον τῷ Κυρίῳ ἐκ τῆς χει-
ρὸς μου· καὶ κατὰ μόνους τοῦ ποιῆ-
σαι γλυπτόν καὶ νῦν ὀπίσθρεψα
αὐτά σοι.

A. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ἰ τῷ
χωνευτῇ.

A. Καὶ ὁ ἀνὴρ Μιχαὶ αὐτῷ οἶκος
Θεοῦ. καὶ ἐποίησεν Ἐφ' οὗ καὶ
θεραπείαν καὶ ὅτι ἐπλήσθη τὴν
χεῖρα ἐνὸς τοῦ ἡμῶν αὐτοῦ, καὶ
ἐγέννηθη αὐτῷ εἰς ἱερέα. 6. Ἐν
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὅτε ἰὼν
βασιλεὺς οὗ Ισραὴλ· ἀνὴρ τὸ
ὁ ἀγαθὸν οὗ ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ
ἐποίησεν. 7. Καὶ ἐγένετο παρὰ
ἐκ Βηθλεὲμ Ιούδα ἐκ τῆ συλ-
γενείας Ιούδα, καὶ αὐτὸς Λοβίτης,
καὶ αὐτὸς παρώκει ἐκεῖ. 8. Καὶ
ἐπορεύθη ἀνὴρ ὁ τῆς πόλεως
ἰ Ιούδα Βηθλεὲμ παροικεῖν ὅτι ἦν
εὐρὴ καὶ ἐγέννηθη εἰς ὄρος Εφραΐμ
ἕως οἴκου Μιχαί, ἔ ποιῆσαι τὴν
ὁδὸν αὐτοῦ.

g Ita quoque Voss. ex quo tamen post γλυπτός, in Codice nostro addendum, καὶ χωνευτός. h Alii singulariter Voss. i Idem verbum habet Voss. k Sic etiam Voss. cum Hebr. Quippe viro, nomine Michæ, domus five templum Dei fuisse dicitur. l De voce Ephud vide supra pag. 16. not 4. Atque hoc loco itidem sic habent Voss. & Theodores. Quæst. 24. Sed apud utrumque est θεραπεία cum φ. m Ita rursus Voss. & Theodores. nisi quod apud hunc legitur ἐπλήσθη. n Conjun-
ctionem δὲ juxta Hebr. quoque omittunt Voss. & Theodores. o Voss. ἡμῶν, Theo-
dotes. ἡμῶν. p Sic verbatim Voss. & Theodores. Quæst. 25. nisi quod apud hunc vox
δῆμος priorī Iudæ sit præfixa. q Voss. minus recte Βηθλεὲμ Ιούδα. r Παροικεῖν Voss.

V. 10. R. ... Δάσω σοι δέχα A. ... Δάσω σοι δέχα ἀργυρίου
ἀργυρίου εἰς ἡμέραν, καὶ πολλῶν εἰς ἡμέρας, καὶ ζεύγος ἱματίων, καὶ
ἱματίων, καὶ τὰ πρὸς ζῶνός σου. πρὸς δὲ ζῶνός σου.

V. 11. & 12. eadem dissonantia occurrit, quæ supra versu 5.
in commate, καὶ ἐπλήρωσε κ. τ. λ. & versu 7. in vocibus,
νεανίας & παιδάριον. Duos hosce versus vide infra p. 44.

Cap. XVIII.

V. 2. & 3. R. Καὶ ἀπέστειλαν A. Καὶ ἔξαπέστειλαν οἱ υἱοὶ Δὰν
οἱ υἱοὶ Δὰν ὑπὸ δυνάμει αὐτῶν ἐκ τῆ συγγενείᾳ αὐτῶν πέντε ἀν-
πέντε ἀνδρας υἱοὺς δυνάμεως δρας ὑπὸ μέγας αὐτῶν, υἱοὺς δυ-
ὑπὸ Σαραὰ καὶ ὑπὸ Εὐθαὸλ, ἔ νάμεως ἔξ Αραὰ (1. ἐκ Σαραὰ)
κατασκέψασθαι τὴν γλῶν, καὶ καὶ Εὐθαὸλ, ἔ κατασκέψασθαι τὴν
ἐξηχιάσαι αὐτῶν. καὶ εἶπαν γῆν, καὶ ἐξηχιάσαι αὐτῆν. καὶ εἶπαν
πρὸς αὐτοὺς πορεύεσθε καὶ πρὸς αὐτούς πορεύεσθε καὶ ἔξε-
ἐξηχιάσατε τὴν γλῶν. Καὶ ἤλ- ραυήσατε τὴν γῆν. Καὶ παρεγένοντο
γον ἕως ὅρας Εφραὶμ ἕως οἴκου εἰς ὅρος Εφραὶμ ἕως οἴκου Μειχά.
Μειχαία. καὶ ἠυλίσθησαν αὐτοὶ καὶ κατέπαυζεν ἐκεῖ. Αὐτῶν ὅσων
ἐκεῖ οἱ οἴκω Μειχαία, καὶ αὐτοὶ παρὰ τὸν οἶκον Μειχά, καὶ αὐτοὶ
ἐπέγνωσαν τὴν φωνὴν τῆ νεανί- ἐπέγνωζεν τὴν φωνὴν τῆ παιδαρίου
σκου τῆ Λευίτη, καὶ ἔξεκλιναν ἔ νεωτέρου τῆ Λευίτη, καὶ ἔξεκλι-
ἐκεῖ, καὶ εἶπαν αὐτοῖς τίς ἦν ἐκεῖ ναν ἐκεῖ, καὶ εἶπαν αὐτοῖς τίς ἦν
σε ὧδε; καὶ σὺ τί ποιῆς ἐν τῷ γένει σε ὧδε; καὶ τί ποιῆς ἐν τῷ
τόπῳ τούτῳ; καὶ τί σοι ὧδε;

V. 7. R. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε A. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἀν-
ἀνδρες, καὶ ἤλθον εἰς Λαϊσά. καὶ δρες, καὶ παρεγένοντο εἰς Λαϊσά. καὶ

f Duo hi versus ita verbatim leguntur in Cod. Voss. nisi quod hic ἔγνωσαν ha-
beat pro ἐπέγνωσαν, & τὴ νεανίαν una cum Hebr. non agnoscat. In hoc quoque
versu Voss. consentit cum Alex. excepta voce καὶ γένος, quam Voss. omittit, ac habet
ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ἑβραϊκὴν.

εἶδον Θ λαὸν Θ ἐν μέσῳ αὐ-
τῆς καθήκονον ἐπ' ἐλπίδι, ὡς
κρίσις Σιδωνίων ἡσυχάζουσα, καὶ
οὐκ ἔστιν ἀφ' ἑσέπων ἢ κατοι-
χυμένων λόγον ἐν τῇ γῇ, κλη-
ρονόμος ἐκπύζων θησαυρούς, καὶ
μακρὰν εἰσι Σιδωνίων, καὶ λόγον
ὅτι ἔχουσιν πρὸς ἄνθρωπον.

V. 9. R. Καὶ εἶπαν· ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς, ὅτι εἶδο-
μεν ἃ γινώσκουσιν, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὴ σφόδρα,
καὶ ὑμεῖς ἡσυχάζετε. μὴ ὀκνήσητε ἔ-
πορευθῆναι, καὶ εἰσελθεῖν εἰς κληρονο-
μῆσιν ἃ γινώσκουσιν.

Σιδωνίων, καὶ μακρὰν ἀπέχοντες ἐκ Σιδων Θ , καὶ λόγος οὐκ ἔστι αὐ-
τοῖς μὲν Συρίας. Ἀλλὰ ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς, ὅτι εὐρήκαμεν
τίτλῳ γινώσκουσιν, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὴ σφόδρα, καὶ ὑμεῖς σιωπάτε. μὴ ὀκνήσητε ἔ-
πορευθῆναι εἰς ἡλθὲν καὶ κατακληρονομήσιν ἃ γινώσκουσιν.

V. 10. R. Καὶ ἡνίκα ἐὰν ἔλθῃτε,
εἰσελεύσεσθε πρὸς λαὸν ἐπ' ἐλ-
πίδι, καὶ ἡ γῆ πλατύνεται, ὅτι ἔδωκεν
αὐτῷ ὁ θεὸς ἐν χειρὶ ὑμῶν.

V. 11. R. Καὶ ἀπῆραν ἐκείθεν
ἐκ τῆς γῆς Δαν ἐκ Σαραὰ καὶ

εἶδον τὸν λαὸν Θ καθήκονον ἐν
αὐτῇ καθήκονον ἐν ἐλπίδι, καὶ
τὴ σύγκρισιν τῶν Σιδωνίων, ἡσυχά-
ζουσας ἐν ἐλπίδι, καὶ μὴ κατα-
κλινόμενες λαλῆσαι ῥῆμα ἐν τῇ γῇ,
ὅτι μακρὰν εἰσιν εἰς Σιδωνος,
καὶ λόγος οὐκ ἔστι αὐτοῖς με-
τὰ τὴν Συρίαν.

A. Καὶ εἶπαν· ἀνάστητε καὶ ἀνα-
βῶμεν ἐπ' αὐτούς, * ὅτι εἰσήλ-
θαι καὶ ἐπεπαινήσαμεν ἐν
τῇ γῇ ἕως συγγένειας. καὶ εἶδομεν
τὸν λαὸν τὸν καθήκονον ἐν αὐτῇ
ἐν ἐλπίδι κατὰ σύγκριμα τῶν

Σιδωνίων, καὶ μακρὰν ἀπέχοντες ἐκ Σιδων Θ , καὶ λόγος οὐκ ἔστι αὐ-
τοῖς μὲν Συρίας. Ἀλλὰ ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς, ὅτι εὐρήκαμεν
τίτλῳ γινώσκουσιν, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὴ σφόδρα, καὶ ὑμεῖς σιωπάτε. μὴ ὀκνήσητε ἔ-
πορευθῆναι εἰς ἡλθὲν καὶ κατακληρονομήσιν ἃ γινώσκουσιν.

A. * Ἡνίκα ἂν εἰσελθῃτε, ἡξέτε
πρὸς λαὸν πεποιθότα, καὶ ἡ γῆ
εὐρύχεται, ὅτι ἔδωκεν αὐτῇ
ὁ θεὸς ἐν χειρὶ ὑμῶν.

A. * Καὶ ἀπῆραν ἐκείθεν ἐκ συγ-
γένειας τοῦ Δαν ἐκ Σαραὰ καὶ

* Interpres legit Θ pro Θ . * Hac omnia lemmis notata sunt in Voss. quia modo in Hebr. defunt, ac forte occasione recurrentium verborum, ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν, inde exciderunt. Legitur autem ibi & priori loco ἐπ' αὐτούς, ac pro ἕως συγγένειας extat ἕως εἰς λαὸν σι. Cetera exacte sunt consona. γ Voss. εἰσελθὲν τῶν. Nec in unico quidem verbo Codex Voss. ab Alex. discrepat. 4 Sic rursus Voss. in quo tamen vox ἐκείθεν asterisco est notata, quali ab Origene fuisset inserta.

- καὶ ἀπὸ Εὐθαδὸλ ἐξακόσιοι ἄνδρες, Εὐθαδὸλ ἐξακόσιοι ἄνδρες, πα-
 ἐξωσμένοι σκιδὴν ὠρεατάξεως. ἐξωσμένοι σκιδὴν πολεμική.
 V. 16. R. ... Οἱ ἀνεξωσμένοι A. ... ^b Περμεζωμένοι σκευὴ πο-
 τὰ σκιδὴν τὴν ὠρεατάξεως αὐτῶν, λεμική αὐτῶν, ἐξηλωμένοι πα-
 ἐξῶτες ὠρεὰ θύρας τὴν πύλης. ρὰ τὴν θύραν ἔξ πυλῶνος.
 V. 29. R. ... Καὶ ἡ ἑλαμαῖς A. ... Καὶ ἡ ^c Λαεὶς ὄνομα τῇ
 ὄνομα τὴν πόλεως τοῦ ἐν τῷ. πόλιν τοῦ ἐν τῷ.
 V. 30. R. ... Εὐς ἡμέρας τῆς A. ... ^d Εὐς τῆς μετοικεσίας ἔ-
 ἀποικίας τὴν γῆς. Δάν.
 V. 31. R. Καὶ ἔθηκεν ἑαυτοῖς A. Καὶ ^e ἔταξαν αὐτοῖς τὸ γλυ-
 τὸ γλυπτόν, ὃ ἐποίησε Μιχαίας, πτόν Μειχὰ, ὃ ἐποίησεν, πάσας
 πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ἡ ^f οἶκος τὰς ἡμέρας, ὅσας ἡ ^g οἶκος ἔ-
 ἔθετο ^h ἐν Σηλώμ. θεοῦ ἐν Σηλώ.

Cap. XIX.

- V. 2. R. Επορεύθη (1. ἐπορνεύετο) A. ^f Ὁργίσθη αὐτῶν ἡ παλλακή
 ἀπ' αὐτῶν ἡ παλλακή αὐτῶν. αὐτοῦ.
 V. 26. R. ... Επεσε ὠρεὰ A. ... ^g Επέσεν ὠρεὰ τὴν θύραν
 τὴν θύραν τοῦ οἴκου, ἣ ἡ αὐ- ἔξ πυλῶνος ἔξ οἴκου ἔξ ἀνδρός, ἣ ἡ
 τῆς ἐκεῖ ὁ ἀνὴρ. ὁ κύριος αὐτῆς ἐκεῖ.
 V. 28. R. ... Καὶ οὐκ ἀπε- A. ... ^h Καὶ ἔκ ἀπεκρίθη αὐτῶν,
 κρίθη, ὅτι ἦν νεκρά. καὶ ἔλαβεν ἀλλὰ τεθήνηκε. καὶ ἀνέλαβεν αὐτήν

^b Amice iterum conspirant *Voss. & Alex.* ^c Similiter *Theodoret.* Quæst. 26. αὐτῶν
 διὰ πάλιν μὲν Λαίσι περὶ ἑαυτῶν. Atque sic etiam in præcedentibus hujus Ca-
 pituli versibus aliquoties *Rom. Edit.* habet. Hic vero interpolator *ὡς τὸ μὲν*, cum
 nomine *ὡς* jungens, fecit inde *ἐλαμαῖς*: sic enim pro *ἐλαμαῖς* legendum videtur.
^d Ita rursus *Theodoret.* loco cit. nisi quod rectius habeat *τῆς γῆς*, pro quo *Librarius*
 textum explicaturus temere posuit *τὴν Δάν.* ^e In hoc versu *Theodoret.* idem cum
Alex. consentit, quanquam mendose in illo excuderint *ἔταξαν*, & in fine *Σηλώμ.*
^f *Hieronymus* in cap. 5. Michæ: *Et irata est ei concubina sua, ex Hebr. חַיִּיתָּהּ* pro
חַיִּיתָּהּ. ^g In hoc commate *Codex* noster nihil omnino differt à *Voss.* nec à
Hebr. nisi quod hic non agnoscat vocem *πυλῶνος*, quæ tamen in illo extat, &
 quidem abique obelo. ^h Consentit quoad omnia *Voss.* excepto *ἐλαβεν* pro *ἀνέλαβεν*.
 αὐτῶν

αὐτῷ ὅπῃ Θ ὄνον, καὶ ἐπορεύθη
εἰς τὸ τόπον αὐτοῦ.

V. 29. R. Καὶ ἔλαβεν ἡ ῥομφαίαν, καὶ ἐκρέτησε τὴν
παλλακίαν αὐτοῦ, καὶ ἐμέλι-
σεν αὐτῷ εἰς δώδεκα μέλη,
καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰ ἐν παντὶ
ὁρίῳ Ἰσραὴλ.

ὅπῃ δ' ὑπαζύγιον, καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ,
καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ τόπον αὐτοῦ.

A. ⁱ Καὶ ἦλθεν εἰς τὸ οἶκον αὐτοῦ, καὶ
ἔλαβεν ἡ μάχαιραν, καὶ ἐπελά-
βετο τὴν παλλακὴν αὐτοῦ, καὶ ἐμέ-
λισεν αὐτήν ^k κατὰ τὰ ὅσα αὐ-
τῆς εἰς δώδεκα μερίδας, καὶ
ἐξᾠπέστειλεν αὐτὰς εἰς πάσας
ταῖς φυλάς τῆς Ἰσραὴλ.

Cap. XX.

V. 2. R. Καὶ ἐξάθισαν κατὰ
ὁρόσωπον Κυρίου πᾶσαι αἱ φυλαὶ
τῆς Ἰσραὴλ... ἔλκοντες ῥομφαίας.

A. ⁱ Καὶ ἔστη δὲ κλίμα παντὸς τοῦ
λαοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ Ἰσραὴλ
... σπομδίων ῥομφαίας.

Verf. 3. in Rom. est πονηρία, v. 4. τὴν αὐλιόδηται. v. 5. φονεῦσαι.
v. 6. ἐκρέτησε τὴν παλλακίαν μου, item δὲ πόπλωμα, quod &
v. 10. occurrit. Sed in Alex. & Voss. v. 3. legitur κακία,
v. 4. κατὰ λῦσαι. v. 5. δὲ ποκτεῖναι. v. 6. ἐπιλαβόμεν τὴν παλλακὴν
μου, item ἀφροσύνην, quod v. 10. iterum habent.

V. 13. R. Καὶ νῦν δότε τοὺς
ἀνδρας ὑμῶν ὡς θανάσιμους τῶν ἐν
Γαβὰ, καὶ θανατώσομεν αὐτούς,
καὶ ἐκχαθαρίσωμεν πονηρίαν δὲ
Ἰσραὴλ. καὶ ἐκ εὐδόκησαν α οἱ
Βενιαμὴν ἀκούσαι τὴν φωνὴν τῆς
ἀδελφῶν αὐτῶν ὑμῶν Ἰσραὴλ.

A. ^m Καὶ νῦν δότε τῶν ἀνδρῶν τῶν
ἀσεβῶν τῶν ἐν Γαβὰ, τῶν ὑμῶν
Βελιάμ, καὶ θανατώσομεν αὐτούς,
καὶ ἔξαρθῶμεν κακίαν ἐξ Ἰσραὴλ.
καὶ ὅτε ἤκουσαν εἰσακούσαι οἱ
Βενιαμὴν τὴν φωνὴν τῆς ἀδελφῶν
αὐτῶν, τὴν ὑμῶν Ἰσραὴλ.

i Hoc comma Voss. quoque habet una cum Hebr. ac in seqq. cum Cod. nostro
convenit. k Ista iterum Voss. cum Hebr. agnoscit. l Sic rursum Voss. & Hebr.
nisi quod in utroque καὶ ante πᾶσαι non sit expressum. m In hoc etiam versu
Codex Voss. nostro per omnia est consonus, excepto verbo ἔκχαται, pro quo rectius
habet ἐκδιώκει.

V. 14. in *Rom.* est ἐξελθεῖν εἰς παράταξιν πρὸς υἱὸς Ἰσραὴλ· & v. 17. ἄνδρες ὡρτάξουσ, atque sic in seqq. sæpius: sed in *Alex.* & *Voss.* ὁ πολεμιστὴς μὲ υἱὸν (*Alex.* mendose μὲ αὐτῶν) Ἰσραὴλ, & ἄνδρες πολεμισταί. &c. De qua dissonantia confer supra Cap. 1. v. 3. ac ibid. not. e. ut & Cap. 8. v. 1. Cap. 9. v. 52. V. 15. & 17. perinde ut v. 2. hujus Capituli in *Rom.* est ἐλκων ῥομφαίαν· in *Alex.* & *Voss.* ἀλωμδῶν ῥομφαίαν.

V. 18. R. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· τίς ἀναθήσει ἡμῖν ἐν ἀρχῇ εἰς παράταξιν πρὸς υἱὸς Βενιαμίν; A. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· τίς ἀναθήσεια ἡμῖν ἁφρηγύμῃ· πολεμῆσαι μὲ Βενιαμίν.

V. 22. R. Καὶ ἐνόχυσαν ἄνθρωποι Ἰσραὴλ, καὶ ἐπεσέθησαν σινοφαια ὡρτάξιν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου σινοήσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ. A. Καὶ ἐνόχυσεν ἄνθρωποι Ἰσραὴλ, καὶ ἐπεσέθεντο ὡρτάξαι πόλεμον ἐν τῷ τόπῳ ὅπου πῆρταξαντο ἐκεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ.

V. 26. R. Καὶ ἀνέγειραν ὀλοκαυτώσεις καὶ πυλείας ἐνώπιον Κυρίου. A. Καὶ ἀνέγειραν ὀλοκαυτώματα σινοήσου ἐναντι Κυρίου.

V. 28. R. ... λέγοντες· εἰ ποροθώμεν ἐπὶ ἐξελθεῖν εἰς ὡρτάξιν πρὸς υἱὸς Βενιαμίν ἀδελφούς ἡμεῖς; καὶ εἶπε Κύριος· ἀνάβητε, αὐτοὶ δώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ὑμῶν. A. ...· Λέγων· εἰ ποροθῶ ἐπὶ ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον μετὰ υἱὸν Βενιαμίν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἢ κοπάσω; καὶ εἶπεν Κύριος· ἀνάβητε, ὅτι αὐτοὶ δώσω αὐτὸν ἐν χεῖράς σου.

V. 30. R. Καὶ ἀνέβη ὁ υἱὸς Ἰσραὴλ πρὸς υἱὸς Βενιαμίν κ. τ. λ. A. Καὶ ἔταξεν Ἰσραὴλ πρὸς Βενιαμίν κ. τ. λ.

Ita quoque *Voss.* & ipsa *Rom.* Editio supra cap. 1. v. 1. atque Auctores ibi in Notis allegati. Adderem insuper proxime sequens in hoc ipso versu comma, ubi in *Rom.* itidem legitur: Ἰσραὴλ ἐν ἀρχῇ ἀναβήσεται ἀφρηγύμῃ. Sed patet, duas ibi coaluisse interpretationes; ἐν ἀρχῇ Interpolatoris, ἀφρηγύμῃ primi Interpretis. • *Voss.* ἐνόχυσαν. Sed nostro Codici *Hebraeus* congruit. p Sic per omnia *Voss.* q Ita quoque *Voss.* nisi quod perperam habeat singulariter ὀλοκαυτώματα. r Iterum consonus est Codex *Voss.* excepto καὶ pro ὅπου, & τῇ χεῖρά. s *Voss.* mendose ἐπὶ πῆρταξαν pro ἐπὶ πῆρταξαν sed quoad reliqua consentit.

V. 31. R. Καὶ ἔκενώθη ἐκ πό- A. Καὶ ἔκεννώθη ἐκ τῆ πό-
 λεως, καὶ ἤρξαντο πατάσκειν λεως, καὶ ἤρξαντο τύπτεν ἐκ τῆ
 ὑπὸ τῆ λαοῦ τραυματίας. λαοῦ τραυματίας.

Similiter seq. versu 32. *Rom.* habet ἐκεννώσωμεν αὐτὰς ὑπὸ τῆ
 πόλεως. sed *Alex. cum Voss.* ἐκαπάτωμεν αὐτὰς ἐκ τῆ πόλεως.

V. 33. R. Καὶ ὁ ἐνεδρον Ἰσραὴλ A. Καὶ τὸ ἐνεδρον Ἰσραὴλ ἐπά-
 ἐπύρξατο ἐκ τῆ τοπῆ αὐτῆς ὑπὸ λαιεν ἐκ τῆ τοπῆ αὐτῆς ὑπὸ
 Μαεχαζαβέ. δυσμῶν τῆ Γαβαά.

V. 34. R. Καὶ παράταξις βα- A. Καὶ ὁ πόλεμος ἐβαρύνθη
 ρεΐα καὶ αὐτοὶ οὐκ ἐγνώσαν, ὅτι καὶ αὐτοὶ οὐκ ἐγνώθη, ὅτι ἀφῆλται
 φθάνη ἐπ' αὐτὰς ἡ κακία. αὐτῶν ἡ κακία.

Sic etiam v. 41. in *Rom.* est συνήντησεν ἐπ' αὐτὰς ἡ πονηρία in
Alex & Voss. ἡπῆται αὐτὰς ἡ κακία.

V. 35. R. Καὶ ἐπάταξε Κύριος A. Καὶ ἐπόπασεν Κύριος τῆ Βε-
 τῆ Βενιαμὴν ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ. ναμὴν καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰσραὴλ.

Ita quoque versu 36. in *Rom.* est ἐπαλήθησεν in *Alex. & Voss.*
 πεπόπωνται.

V. 37. R. Καὶ ὁ ἐνεδρον ἐκ- A. Καὶ ὁ ἐνεδρον ὤρμισεν, καὶ
 νήθη, καὶ ἔξετεναι ὅτι τῆ Γαβαά, καὶ ἔξεχύνθη πρὸς τῆ Γαβαά, καὶ ἐπο-
 ἔξεχύνθη ὁ ἐνεδρον, καὶ ἐπάταξαν ρεύθη ὁ ἐνεδρον, καὶ ἐπάταξαν ὅλην
 τὴν πόλιν ἐν τόματι ῥομφαίας. τὴν πόλιν ἐν τόματι ῥομφαίας.

38. Καὶ σημείον τοῖς υἱοῖς Ἰσ- 38. Καὶ ἡ συνήλασις ἦν ἀντὶ Ἰσραὴλ
 ραὴλ μετὰ τῷ ἐνεδρον τῆς μα- πρὸς ὁ ἐνεδρον μάχαιρα, (forte
 χης, ἀνενέγκαι αὐτοὺς σύσημιον μαχαίρας) ὅς ἀνενέγκαι αὐτὰς πύρ-
 καπνὸς ὑπὸ τῆ πόλεως. 39. Καὶ ρον ὅς καπνὸς τῆ πόλεως. 39. Καὶ
 εἶδον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὅτι προκαλε- ἀνέστρεψεν αὐτὴν Ἰσραὴλ ἐν τῇ πο-

τ Nec in ulla hujus Commatis voce discrepat *Voss.* * Consentit per omnia
Voss. x Interpres pro πρυμν legat πρυμν. y Sic quoque *Voss.* quamvis per-
 peram habeat καὶ αὐτῶν. z Iterum consentit *Voss.* a Tres hi versus ita verbatim
 leguntur etiam in *Voss* excepta voce πύρρον, pro qua rectius habet πύρρον. b Quae
 hic in *Rom.* inserta sunt, ea nec *Hebraeus* Codex, neque ulla versio agnoscit.

λέβειο ὃ ἐνεδρον τῇ Γαβαά, καὶ ἔστησαν ἐν τῇ παρατάξει, καὶ Βενιαμὴν ἤρξατο πατάσκειν τραυματίας ἐν ὅσοι ἀνδρὶ Ἰσραὴλ ὡσεὶ τρέκοντα ἄνδρας, ὅτι εἶπαν· πλὴν προπύμνος (in Bibl. Polyglott. malè προπύμμεν ὅς) προπύται ἐναντίον ἡμῶν, καὶ θῶς ὁ πόλεμος ἐμπαροσθεν.

V. 42. R. Καὶ ἐπέβλεψαν ἐνώπιον υἱὸν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ὁδὸν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἔφυγον· καὶ ἡ παρὰταξις ἐφθασεν ἐπ' αὐτούς. A. Καὶ ἐκλείσαν ἐνώπιον ἀνδρὸς Ἰσραὴλ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐρήμου, καὶ ὁ πόλεμος κατεφθασεν αὐτόν.

V. 45. & 47. Rom. itidem habet: καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ καὶ ἔφυγον· sed Alex. & Voss. καὶ ἐξέκλιναν, καὶ ἔφυγον.

V. 42. R. Καὶ κατέκοπτον Βενιαμὴν, καὶ ἐδίωξαν αὐτὸν ἀπὸ Νουὰ κατὰ πόδα αὐτοῦ ἕως ἀπέναντι Γαβαά πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου. A. Καὶ ἔκοψαν Βενιαμὴν καταπαύσαι αὐτὸν κατὰ παύσιν, καὶ κατέπαυσεν (leg. κατεπάτησαν) αὐτὸν ἐξ ἐναντίας τῇ Γαβαά ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου.

V. 45. R. Καὶ κατέβη ὁπίσω αὐτῶν. A. Καὶ προσεκολλήθησαν ὁπίσω αὐτῶν.

V. 46 R. Οἱ πάντες ἔτοι ἀνδρες διωάμεως. A. Σὺν πάνσι τούτοις ἀνδρες διωατοί.

Cap. XXI.

V. 1. R. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὤμωσαν ἐν Μασσηφάθ, λέγοντες κ. τ. λ. A. καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὤμωσεν ἐν Μασσηφάθ, λέγων κ. τ. λ.

c Voss. ἐξέκλιναν sed cetera conveniunt. d In Rom. καὶ ἔφυγον irreplut ex v. 45. & 47. e In Voss. κατέπαυσεν sed litera u superscriptum τη, ita ut fiat κατεπαύτησαν quod congruit textui Hebraeo, juxta quem & ἕως in Voss. praecedit vocem ἐξ ἐναντίας. f Sic in hoc & seq. versu etiam Voss. g Rursum consentit Voss.

V. 2. R. Καὶ ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς Βαιθὴλ. A. ^h Καὶ πρὲς γένοντο πᾶς ὁ λαὸς εἰς Μασσφὰ καὶ Βαιθὴλ.

V. 4. Rom. habet ὁλοκαυτώσεις καὶ πλείας. Alex cum Voss. ὁλοκαυτωματὰ σωτηρίας. quomodo & præcedenti cap. 20. v. 26.

V. 6 R. Εξέκοπῃ σήμερον φύλῃ μίᾳ ὑπὸ Ἰσραὴλ. A. ⁱ Αφῆρηται σήμερον φυλὴ μία ἔξ Ἰσραὴλ.

V. 10 R. Πορεύεσθε καὶ πατάξατε τοὺς οἰκωῦντας Ἰαβεὶς Γαλαὰδ ἐν τόματι ῥομφαίας. A. ^k Πορεύητε καὶ πατάξατε πάντας τὸς κατοικῶντας Ἰαβεὶς Γαλαὰδ ἐν τόματι ῥομφαίας, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὸ λαόν.

V. 11. R. Καὶ τοῦτο ποιήσετε· πᾶν ἄρσεν καὶ πᾶσαν γυναῖκα εἰδῶσαν κοίτῳ ἄρσενος ἀναγεμαλιεῖτε. A. Καὶ ὁτος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε· πᾶν ἀρσενικόν καὶ πᾶσαν γυναῖκα γινώσκουσαν κοίτῳ ἄρσενος ἀναγεμαλιεῖτε.

^h Ita quoque Voss. ⁱ Idem verbum habet Voss. ^k In ambobus hisce versibus Codex Voss. nostro iterum est consonus.

Atqui ex adductis hucusque quamplurimis Commatibus singulorum Capitum libri *Judicum* non solum Tuo, VIR CLARISSIME, oculo in re Philologica valde perspicaci, sed & omnibus mediocriter tantum Græcæ linguæ peritis, primo intuitu patet, *Vaticano* & *Alexandrino* Codice duas diversas dicti libri versiones, vel saltem duas Editiones sæpissime ac multum inter se discrepantes contineri: unde & *Scholastes* in *Romana* Edit. ad cap. 11, 12 & 15. allegatus, alteram earum merito ἄλλω ἐκδόσιν appellavit. Ex Annotationibus autem meis non minùs perspicue elucet, *Alexandrinum* exemplar genuinam τῶν ὁ. versionem exhibere, illam ipsam scilicet, qua olim *Judei*, & posthæc *Christiani Catholici*, ubique fere terrarum usi sunt, ac quam etiamnum *Orientalis* in sacris conventibus legunt; uti de illis *Philonis Judei*, de istis viginti S. Patrum, nempe *Dionysii*, vulgo *Arcopagite* dicti, *Theophili*

Theophili Antiocheni, Origenis, Methodii, Eusebii Casariensis, Luciferi Calaritani, Gregorii Nazianzeni, Sulpitii Severi, Paulini, Ambrosii, Chrysostomi, Augustini, Hieronymi, Theodoreti, Procopii, Prosperi, Vigilii Tapsensis, Antiochi, Suida, Zonara denique loca citata nos edocent; de his vero *Lectionaria Græcæ Ecclesiæ* fidem nobis faciunt. Porro *Alexandrinum Codicem Hexaplarum Origenis* Editioni consonum esse, non modo allegationes libri *Judicum*, quæ in *Adamantii* monumentis occurrunt, sed & aliquot dictæ Editionis capitula in antedictis MSS. Codicibus conservata planissimè ostendunt.

Quidnam vero de *Romano* exemplari statuendum? anne illud *Aquila*, vel *Theodotionis*, aut *Symmachi* interpretationem continet? neutram sane, ut ex fragmentis earum apud *Theodoretum* & *Procopium* colligitur: utpote quæ ab illo discrepant, excepto quod cap. 5. v. 26. *Aquila* itidem σφύρα καὶ κατωτέρω vertisse *Procopio* dicatur.

Luciani itaque aut *Hesychii* Editionem eam esse, jam pridem suspicatus sum; donec nuper non illum, sed hunc ejus auctorem esse, certiore me reddidere *Alexandrinorum Patrum, Athanasii & Cyrilli*, allegationes aliquot versuum libri *Judicum*, *Romano* Codici prorsus consonæ. Notus vero est locus *Hieronymi* in Præfat. in lib. Paralip. ubi postquam universe dixerat, quod pro varietate regionum diversa ferantur exemplaria, & germana illa antiquaque translatio corrupta sit atque violata, speciatim de triplici Editione hæc subjungit verba: *Alexandria & Ægyptus in Septuaginta suis Hesychium laudat auctorem. Constantinopolis usque Antiochiam Luciani Martyris exemplaria probat. Mediæ inter has provinciæ Palæstinos Codices legunt, quos ab Origene elaboratos Eusebius & Pamphilus vulgaverunt. Totusque orbis hæc inter se trifaria varietate compugnat.* De quibus tribus Editionibus plura scribere non est necesse, partim quod de illis prolixè satis differuerit Vir Clarissimus atque Amicus noster Honoratissimus, D^{ns} D. *Humfredus Hodijs*, in eruditissimo ac valde elaborato, quod nuperrime

in

in lucem prodiit, Opere de *Hebræo textu Originali & Græca τῶν ὁ. aliisque versionibus Bibliorum*, lib. 3. part. 1. c. 5. ac lib. 4. cap. 2, 3. partim quod id à præsentī instituto sit alienum. Id modo annotasse sufficiat, *Alexandriam & Ægyptum* ætate *Hieronymi* isto usam esse LXX. Interpretum exemplari, quod ab *Hesychio* quodam recensitum, ac juxta *Hebræum* textum, prout ipse eum legit, pluribus in locis immutatum fuit. Si itaque solorum *Alexandrinorum* Patrum, & quidem *Hieronymo* coævorum, citationes libri *Judicum* à *Vaticano* Codice parum aut nihil prorsus discrepare ostendero, hunc *Hesychio* auctori, saltem quoad dictum librum, adscribendum esse patebit, adeoque hac parte istum potius *Alexandrinum* dicendum, quam illam, qui in Bibliotheca Serenissimæ REGINÆ nostræ asservatur, ita appellatum, quod à *Cyrillo Lucari* Patriarcha *Alexandria* Constantinopolin delatus fuerit; unde postea ab eodem ad *Carolū* I. beatissimæ memoriæ REGEM dono huc in Angliam missus est.

Age igitur aliquot libri *Judicum* loca, ab *Athanasio*, qui primis *Hieronymi* annis floruit, & *Cyrillo*, qui illo jam sensu inclaruit, ambobus Archiepiscopis *Alexandrinis*, in eorundem monumentis adducta, cum *Romana* Editione, nec non Cod. *Alex.* comparemus, ut assertionis nostræ veritas inde comprobetur. *Athanasius* Epist. 1. ad Serapionem Tom. 1. Part. 2. pag. 651. seq. varia de Spiritu S. loca ex libro *Judicum* allegat sequentem in modum: Καὶ ἐκ τῶν κεφαλῶν τοῦ Ἰωθὰμ. (cap. 3. v. 10.) καὶ ἐξήλθεν ἐκ αὐτοῦ πνεῦμα Κυρίου, καὶ ἔκλειψεν τὸν Ἰσραὴλ. καὶ πάλιν (cap. 11. v. 29.) καὶ ἐγένετο ὅτι ἐκφοῦν πνεῦμα Κυρίου. Περὶ δὲ Σαμψὼν, ἡδρυνθῆναι, Φησὶ, (cap. 13. v. 24, 25.) τὸ παιδάριον, καὶ ἠυλόγησεν αὐτὸ Κύριος. καὶ ἤρξατο πνεῦμα Κυρίου συνεκπρέμειν αὐτὸν. Καὶ (cap. 14. v. 6. & 19.) ἦλθεν ἐκ αὐτοῦ πνεῦμα Κυρίου. Atqui ita hæc omnia leguntur in Edit. *Romana*, cum contra *Alex.* non modo cap. 11. v. 29. habeat ἐξήλθεν pro ἐξήλθεν, sed quod magis est notatu dignum, cap. 13. v. 24, 25. καὶ ἠυλόγησεν τὸ παιδάριον, καὶ ἤρξατο πνεῦμα Κυρίου συνεκπρέμειν αὐτὸν. ac cap. 14. v. 6. & 19. καὶ κα-

πύδωκεν (v. 19. κατόδυκεν) ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυεῖς. Verum
 majora libri *Judicum* fragmenta citantur à *Cyrillo*, quæ
 quàm parum à *Rom.* & quàm multum ab *Alex.* discrepent,
 clarè patebit, si utriusque Codicis textu, ut hæcenus,
 sibi invicem opposito, paucas variantes à *Romano* exem-
 plari lectiones *Cyrilli* in inferiori paginæ ora apponamus.

Cap. VI.

V 17. R. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεὼν· εἰ ὁ δὲ εὗρεν ἄλσος δεινὴ καὶ εἰ εὗρεν χάσιν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ποιήσεις μοι οἷον ὅτι σήμερον πᾶν ὅππῃ ἐλάλησας μετ' ἐμοῦ. 18. Μὴ χωρισθῆς ἐνταῦθα ἕως ἃ ἐλθεῖν με πρὸς σε, καὶ ἐξοίσω τὴν θυσίαν, καὶ θύσω ὀνόμαίν σου. καὶ εἶπεν· ἐγὼ εἰμι· χαθίσομαι ὅπου πρέσβυς σε. 19. Καὶ Γεδεὼν εἰσήλθε, καὶ ἐποίησεν ἑρῆρον αὐτῶν ἀπὸ ἀλαβῆς ἄζυμα, καὶ τοῦ κρέατος αἰγῶν καὶ οἰφὶ ἀλοῦρου ἄζυμα. καὶ ἔθηκεν αὐτῷ πρὸς κοφίνῳ, καὶ τὸ ζῶμιον τὰ κρέα ἐπέθηκεν ὅτι ὁ κανοῦν, ἔβαλεν αὐτῷ τὴν χύτρα, καὶ ἐξήνεγκεν καὶ τὸ ζῶμιον ἐπέθηκεν εἰς χύτραν. καὶ αὐτὰ πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τῷ περιμήτῳ ἐξήνεγκεν πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τῷ ὀφρῷ, (ἢ πρὸς αὐτὸν) καὶ προσεκύνησεν. καὶ προσεκύνησεν. 20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος Κυρίου· λάβε τὰ κρέα καὶ τὰ ἄρτους τῆς ἄζυμας, ἄζυμα, καὶ θύς πρὸς τὸν ὄρειον ὁκεντῶν, καὶ θύς πρὸς τὸν ὄρειον ὁκεντῶν, καὶ τὸ ζῶμιον ἐκχεῖν ἐκ χειρὸς σου. καὶ τὸ ζῶμιον ἐκχεῖν.

^a Hos quatuor versus una cum precedenti 16. citavit *Cyrellus*, *Alex. lib. 4.* contra *Iulianum* p. 123. ^b Hæc vocula deest in *Cyrell.* ^c *Καὶ ἡμεῖς* *Cyrell.* ^d *Καὶ ἡμεῖς* *Cyrell.* ^e *Καὶ ἡμεῖς* *Cyrell.*

V. 31, 32. R. Καὶ εἶπε Γεδεὼν A. Καὶ εἶπεν Ἰωᾶς . . . εἰ ἔστι
 ὁ θεὸς Ἰωᾶς . . . ^B εἰ θεὸς ἐστὶ, διχαζέσθω θεὸς αὐτός, ἐκδικήσῃ αὐτόν, ὅτι
 αὐτῷ, ὅτι κατέφαγε τὸ θυσιαστήριον κατέσφαγεν τὸ θυσιαστήριον αὐ-
 τῷ. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ ἐν τῇ τοῦ. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ ἐν τῇ
 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ^h Ἰερεβάαλ, λέγων ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διχαζέσθω ^g Βάαλ,
 διχαζέσθω ἐν αὐτῷ ὁ Βάαλ, ὅτι ὅτι κατέσφαγεν τὸ θυσιαστήριον
 κατέσφαγε τὸ θυσιαστήριον αὐτῷ. αὐτοῦ.

Cap. XIII.

V. 15, 16, 19. R. Καὶ εἶπε A. Καὶ εἶπεν Μανωὲ πρὸς τὸν
 Μανωὲ πρὸς ^g ἄγγελον Κυρίου. ἄγγελον Κυρίου. βιασώμεθα δὴ σε,
 Καταρώμεν * ὡς σε, ^h καὶ ποιήσω καὶ ποιήσωμεν ἐναντίον σου ἔλφον
 μεν ἐνώπιόν σου ἔλφον αἰγῶν. Καὶ αἰγῶν. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος Κυ-
 εἶπεν ὁ ἄγγελος Κυρίου πρὸς Μα- εἰου πρὸς Μανωὲ ἐὰν βιάσῃ με,
 νωὲ ἐὰν κατάρως, ⁱ ὃ φάρομαι οὐ φάρομαι τῷ ἄρταν σου καὶ
 ἐπὶ τῷ ἄρταν σου καὶ ἐὰν ποιήσῃς ἐὰν ποιήσεις ὀλοκαύτωμα, Κυρίῳ
 ὀλοκαύτωμα, τῷ Κυρίῳ ἀνοίσεις ἀνοίσεις αὐτό. . . . Καὶ ἔλαβεν
 αὐτό. . . Καὶ ἔλαβε Μανωὲ ^l ἐπὶ Μανωὲ ^g ἔλφον τῷ αἰγῶν, καὶ
 φον τῷ αἰγῶν, ^h καὶ πλὴν θυσιᾶν, καὶ πλὴν θυσιᾶν, καὶ ἀνήνεγκεν ὅτι πλὴν
 ἀνήνεγκεν ὅτι ⁱ πέτραι τῷ Κυρίῳ, πέτραι τῷ Κυρίῳ, τῷ θυμῷ
 καὶ διεχώρισε ^m ποιήσαι. ποιήσῃ Κυρίῳ.

f. Hæc quidem non omnia, ex parte tamen ita allegavit Cyrillus Comm. in Osee cap. 10, prope finem, ut pateat, ipsam eadem verba in suo Codice habuisse, quæ sunt in Romano, nisi quod illa recte Joas Patri Gedeonis, non ipsi Gedeoni adscripserit. g. Cyrill. loco cit. εἰ θεὸς ἐστὶ, διχαζέσθω ὡς τοὶ κατελόντες αὐτόν. h. Cyrill. ibidem: Κατέσφαγεν Γεδεὼν μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ Ἰερεβάαλ, ὃ διεκρίνετο, δι-
 καζέσθω ὁ Βάαλ. i. Hæc ipsa verba recitat iterum Cyrillus libro 4. contra Julianum pag. 123. k. Duæ hæ voces transpositæ sunt in Cyrillo. l. Apud Cyrillum, Καὶ τὴν
 θυσιᾶν ἀνήνεγκεν τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τῇ πέτρᾳ. m. Τὴν ποιήσῃ Cyrill. Conter p. 25. not. f.

Porro Cyrillus Comment. in Osee cap. 9. p. 141. Caput 17. a versu 6. usque ad ultimum verbatim allegavit; cu-
 jus pericopæ magnam partem cum pag. 31. seq. tam ex

Rom. quàm *Alex.* Codice descriptam dederim, atque cùm hoc *Theodoretum* ac *Hexapla*rem *Origenis* Editionem juxta *MS. Voss.* consentire ostenderim, hîc *Romanum* solum textum exhibebo, ac parumper discrepantes *Cyrilli* lectiones subnotabo, ut pateat illum eodem, nempe *Hesychiano*, exemplari usum esse.

Cap. XVII.

V. 6. R. Εν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἔκ ἧν βασιλεὺς οἱ Ἰσραὴλ· ἀνὴρ τὸ εὐδὲς οὗ ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίη. 7. Καὶ ἐγενήθη νεανίας οὗ Βηθλεὲμ δῆμῳ Ἰούδα, καὶ αὐτὸς Λωΐτης, καὶ ἔτος πρῶτης αἰῶν. 8. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς πόλεως Ἰούδα παρεκκῆσαι οὗ ὡς εἰς εὐρὴν τόπων καὶ ἦλθεν ἕως ὅρου Εφραΐμ καὶ ἕως οὗ Μιχαίας, τῷ παιῶντι ὁδὸν αὐτοῦ. 9. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Μιχαίας πόθεν ἔρχῃ; καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Λωΐτης εἰμι οὗ Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ἐγὼ παρεκκῆσαι οὗ ὡς εἰς εὐρὴν τόπων. 10. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Μιχαίας· καὶ οὕτως μετ' ἐμοῦ, καὶ γίνῃ μοι εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερεῖα, καὶ ἐγὼ δώσω σοι δέκα ἀργυρίων εἰς ἡμέραν, καὶ πολλὰ ἱματίων, καὶ τὰ πρὸς ζώῳ σου. 11. Καὶ ἐπορεύθη ὁ Λωΐτης, καὶ ἤρξατο παρεκκῆσαι ὡς πρὸ ἀνδρὶ καὶ ἐγενήθη ὁ νεανίας αὐτῷ ὡς εἰς ἀπὸ υἱῶν αὐτοῦ. 12. Καὶ ἐπλήρωσε Μιχαίας τὴν χεῖρα τῷ Λωΐτῃ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς ἱερεῖα, καὶ ἐγένετο οὗ πρὸ οὗ Μιχαίας.

Hanc particulam, quâ textus cum præcedentibus connectitur, *Cyrillus* ideo omisisse videtur, quod pericope allegata ab hoc ipso commate incipiat. In *Cyrr.* hic & paulo post excusum est, & Μιχαίας. *Cyrr.* rectius: αὐτὸν Λωΐτην ἐγὼ αἶμα δέκα. *Cyrr.* κατωκιστῶν. *Cyrr.* ἄρκεται. *Cyrr.* παρ' αὐτοῦ. *Cyrr.* Ἐγενήθη *Cyrr.* Articulum omittit *Cyrr.*

Similiter Capituli 18, 19, & 20. historiam *Cyrillus* loco citato summatim perstringens, passim indicat, se exemplari *Romane* Editioni congruo usum esse. Sufficiat in uno atque altero commate id monstrasse.

Cap. XVIII.

V. I. R. * Εν ταῖς ἡμέραις ἐκεί- A. Εν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξή-
ναις ἡ φυλὴ Δάν ἐξῆλθε ἐαυτῇ τῇ ἡ φυλὴ τῆ Δάν ἐαυτῇ κλη-
κληρονομίαν κατοικῆσαι, ὅτι ἔκ ρονομίαν τῇ κατοικῆν, ὅτι ἔκ
οἰκέσεν αὐτῇ ἕως τῆς ἡμέρας οἰκέσεν αὐτῇ ἕως τῆς ἡμέρας
ἐκείνης οὐ μέσω φυλῶν [ἡν] ἐκείνων οὐ μέσω φυλῶν Ἰσραὴλ
Ἰσραὴλ κληρονομία. κληρονομία.

Versu 2. ubi *Rom.* habet, καὶ ἡγλιόθησαν αὐτῇ ἐκεῖ, in *Alex.* & *Voss.* exstat καὶ κατίπαιυσεν ἐκεῖ. Sed *Cyrillus* iterum *Rom.* lectionem agnoscit, dum eandem historiam summatim recensens ait: καὶ ἡγλιόθησαν ἐκεῖ.

V. 14. R. Ὑγραπὲ ὅτι ὅσιν οὐ A. Εἰ ἄρατι ὅτι οὐ τοῖς οἰκοῖς
τῷ οἴκῳ τέττα Εφῶδ. τῷ τοῖς Εφῶδ.

Cap. XIX.

V. 29. ubi Levita corpus defunctæ pellicis dicitur disse-
cuisse eis δώδεκα μέλη, juxta MS. *Alex.* & *Voss.* sed eis
δώδεκα μέλη juxta *Rom.* Editionem, *Cyrillus* huic iterum
est consonus his verbis, pag. 136. A. οἱ δὲ διελών eis μέλη
τὸ σῶμα κ. τ. λ.

* In hoc versu *Cyrillus* loco cit. per omnia consensit cum *Rom.* nisi quod τῷ
præfigat verbo κατὰκτεναι, & vocem ἡν omittat, Codici *Rom.* à Librario male
insertam. γ Sic quoque *Cyrillus* pag. 135. B. Vide supra p. 16. not. r.

Cum igitur *Alexandrini Præsules* Seculi 4 & 5. post Chri-
stum natum, iique soli, varios libri *Judicum* textus juxta
Rom. Codicis tenorem allegaverint, atque illos *Hesychii*
Editionem sive Revisionem LXX. Interpretum amplexos
esse constet, nullus dubitandi locus relictus videtur, quin
hujus exemplar dictus Codex exhibeat, ac proinde textus
in nova τῶν 6. Editione ex illo minime sit exprimendus.

Quippe ex allatis exemplis Sole clariùs elucet, quod *Hesychio*, vel quisquis alius Auctor statuatur, haud animus fuerit, dictam Interpretationem à mendis, quæ injuria temporum sive hominum irrepsérant, repurgare, ac pristinae puritati atque integritati restituere, sed hanc, ubi ab Hebræo textu, prout ipse eum tunc legebat, discrepare videbatur, eidem quacunque ratione adaptare, & insuper ubi Græca Hebræis congruebant, verba autem minus commoda, ut ipse quidem judicabat, aut minus nota erant, iis expunctis, alia pro libitu sustituere; adeo ut nova potius versio, quam LXX. Interpretum Editio sit dicenda. Quamobrem is merito vapulavit *Hieronymo* Præfat. in 4. Evangelia ad Damasum de illo pariter ac *Luciano*, (quem ejusdem vel similis culpæ reum alibi * ostendimus) scribenti: *Quibus atique nec in toto veteri Instrumento post LXX. Interpretes emendare quid licuit, nec in novo profuit emendasse, cum multarum gentium linguis Scriptura antè translata doceat falsa esse, quæ addita sunt.* Equidem si *Hesychius* manifestas solum primævi Interpretis hallucinationes correxisset, & ubi verba aliqua exciderant, ista addidisset una cum signis, quibus suæ vel emendationes vel interpolationes distingui potuissent, non reprehensionem, sed laudem, perinde ut *Origenes*, meruisset. Verum cum sæpius citra necessitatem non modo verba, sed & sensum immutaverit, imò subinde perverterit, propria sine discrimine subinferens interpretamenta; omnes fere Christi Ecclesiæ Editionem ejus merito respuerant, nec nobis integrum vel consultum videtur, eandem sequi. Tenenda potius antiqua, quæ LXX. Interpretum dicitur, versio, quam non modo plurimorum S. Patrum antè laudatorum ac Catholicæ Ecclesiæ auctoritas, sed & ipsius N. Test. phrasis eidem congrua confirmat. Quemadmodum enim *Judic. 13. 4.* Angelus matris Sampsonem mox in utero habituræ ait: *Μη τις οὐρανὸν ἀντιτάξῃ* (non, ut *Rom. Edit.* habet, *καὶ μεθυσθῇ*) ita & *Luc. 11. 15.*

* Dissert. 2. de Viris, LXX. Interpretum versioni post *Origenis* ævum illatis, c. 1.

Gabriel Archangelus Parenti S. Joannis Baptistæ dixit :
 δὶνον καὶ σὺν ἑα καὶ μὴ πῆν. Atque eodem etiam capite vers. 8.
 & 23. ubi *Rom.* habet, συμβιβασάτω ἡμᾶς, ac ἑδίδεν ἡμῖν τὴν
 πάντα, *Alex.* vero Φωτισάτω ἡμᾶς, & ἐφώτισεν ἡμᾶς πάντα τὰ νοῦν,
 huic Codici phrasis N.T. iterum congruit; siquidem ver-
 bum Φωτίζειν docere vel notum facere significat *Ephes.* 3. 9.
 Ἐφώτισεν πάντας, τίς ἡ κοινωμία & μυστηρίων κ. τ. λ.

Jam Tibi, VIR DOCTISSIME, judicandum re-
 linquo, quam procul a vero absint omnes fere apices ver-
 borum *Isaaci Vossii* in Præfatione ad Lectorem, Appen-
 dici ad librum de LXX. Interpretibus præfixa, longe post
 medium: Quod *Hesychii* & *Luciani Martyris Editiones* at-
 tinet, illæ non sunt accensendæ novis versionibus; hi enim in eo
 potissimum allaborarunt, ut versionem LXX. Interpretum, quan-
 tum fieri posset, à nævis expurgarent; nihil interpolantes aut
 immutantes absque fide exemplarium. Cum utraque Editio
 etiamnum supersit, non est ut de eo ulterius dubitemus. *Hesy-
 chianam Editionem* exhibet exemplar Alexandrinum, quod in
Anglia adservatur. *Lucianeæ* vero etiamnum existit in mul-
 tis *Orientis Ecclesiis*: hujus quoque exemplar habet *Serenissima*
Regina CHRISTINA. Quæ, quantum ad *Lucianicam*
Editionem, falsa esse, dicto loco monstravi; de *Hesychiana*
 autem ex iis, quæ hucusque ostendi, omnino liquet, eam
 pro nova versione habendam esse, cujus Auctor id ex in-
 stituto egerit, quod *Vossius* eum egisse negat; nec minus
 exinde patet, *Alexandrino* illam Codice quoad librum Ju-
 dicum, de quo solo mihi jam est sermo, haud contineri.
Vossio in hoc errore prævit *Morinus* in *Epist. ad Patri-
 Junium*, quæ est 54. inter *Antiquitates Ecclesiæ Orientalis*,
 ubi p. 279. de Codice *Alex.* universè scripsit: *Hesychiana*
videtur tua Editio. Sed is longius adhuc à janua aberrat,
 dum ibidem p. 281. *Romana*, inquit, est ex *Origeniana* ex-
 scripta, quæ semper habita est sincerissima. Atqui vice versa
Editio Romana, saltem ex parte, est *Hesychiana*, adeoque
 corruptissima; contra *Alex. Codex* ex *Origeniano* quoad plu-
 rimos V. T. libros est descriptus. Verum de his plura alias.

Missis igitur istis, ad methodum, quam in edendo, si Deo ita visum fuerit, *Alex.* Codice observabo, explicandam progredior. Et quidem textum verbatim atque ad literam, quoad fieri potest, debita accuratione exprimam; siquidem *sati*us est, *locos, vel aliquo modo suspectos, quemadmodum habentur in Archetypo, relinqui, quam eos ex alicujus ingenio aut conjectura emendari*, ut recte in Præfatione *Romana* τῶν ὁ. Editionis dicitur; ac de ea ipsa quidem asseritur, quod *ne latum quidem unguem, ut aiunt, à Veteris MS. Codicis Vaticani auctoritate discessum sit.* Quod tamen non semper præstitum, sed partim incuriâ Typothetarum aut Librariorum, partim horum temeritate, hinc inde peccatum esse constat, in ipsis etiam Prophetarum libris, quos maxime in hoc exemplari, (uno excepto Daniele) puram Septuaginta Editionem respere ibidem affirmant. Sic, verbi gratia, in Prophetia *Hoseæ*, (quæ apud LXX. primum omnium obtinet locum, majoribus, qui dicuntur, Prophetis ultimo loco reservatis) cap. 3. vers. 3. in Edit. *Rom.* legitur: ἐδὲ μὴ γένη ἀνδρὶ ἐνίπῳ. Sed vox ἐνίπῳ à Vaticano Codice, perinde ut *Hebræo*, atque accuratis τῶν ὁ. exemplaribus abest, & addita, isti, quod ibi significatur, mysterio gentis Judaicæ, à vero Deo, ejus marito, ad tempus derelictæ, nec tamen falsorum Deorum cultui deditæ, haud ita apte respondet, prout *Hieronymus* animadvertit, in Comment. ad hunc locum ita scribens: *Quodque jungitur in Editione vulgata: Neque eris alteri viro, alteri in Hebræo non habetur, sed simpliciter: Non eris viro.* Si enim ponatur, alteri, subauditur, quod à suo habeatur viro; quando autem absolute dicitur: *Non eris viro*, intelligimus, quod nulli jungetur omnino, & absque coitu maritali sit. Mox cap. 4. v. 6. negativa particula μὴ ante ἑπαρτινόν est addita, quæ tamen in MS. *Vatic.* ut & *Cyrillo Alex.* non extat, neque in *Hebræo* est expressa, licet præfixum ὃ eam subinferat. Cap. 11. vers. 12. pro ἀνδρὶ, sicuti cum *Vatic.* juxta *Hebr.* habent *Complut.* MSS. *Serenissimæ Reginae*, *Card. Barberini*, *Archiepiscopi Laudi*, & *Collegii Novi Oxon.* *Cyrillus Alex.*

& *Theodoretus* excuderunt pluraliter, ἀποδείξεις. Cap. 12. v. 12. præpositio ἐν posteriori γοναὶκὴ in *Vatic.* perinde ut *Ald. Compl. Alex.* dictisque MSS. ac Patribus recte est præfixa, sed in Edit. *Rom.* male omissa. Contrà cap. 13. v. 2. vox νῦν ante προσέθεντο est inserta, cum tamen in MS. *Vatic.* ut & *Alex.* non sit exarata. Denique cap. 14. v. 1. pro ἡδένησις, ut Edit. *Complut.* & omnes, quos vidi, MSS. Codices (excepto *Laudino*) cum ipso *Vatic.* habent, in *Rom.* atque *Ald.* mendose excusum ἡδένησις quod præcedentibus & sequentibus verbis haud respondet. Alia minoris momenti, quæ in eadem *Hoseæ* Prophetia occurrunt, prætereo, ac ex altera *Joëlis*, quæ in *Hebræo* proxime sequitur, tria erratorum exempla tribus verbis subjungo. Nimirum cap. 2. v. 16. in *Rom.* Edit. male legitur μαῶ, loco παῶ. v. 3. δώσωσι pro δώσω & cap. 3. v. 17. pronomen μὲ, post Σιών ὅρει ἀγίῳ, deficit; in quibus omnibus tamen MS. Codex *Vatic.* bene habet: unde patet, dictam Editionem ex illo haud recte & fideliter per omnia esse expressam.

Atqui ne idem in nostra *Alexandrini* Codicis Editione contingat, sed hæc, quoad ejus fieri potest, exacta sit atque accurata, non modo diligenter cavebo, ne ullum ei vitium inferam, verum etiam operam dabo, ut omne propemodum, injuria temporum, vel hominum, siye Scribarum, siye Antiquariorum, uti vocari solent, ei jam pridem illatum, è medio tollam. Prius ut devitetur, ne litteram quidem mutabo, nisi moderna scribendi ratio id prorsus exegerit. Sic, verbi gratia pro ἐμύσω, ἐγχεσπὶ, &c. ponere ἐμύσω, ἐγχεσπὶ, ac λήμψομαι, ἐλήμφθην, in λήψομαι, ἐλήφθην mutare, nulla mihi erit religio, quia altera scriptura adeo obsoleta est, ut superstitionis videar, si eam licet aliquando rectior sit, observare, ac de novo introducere velim. Si autem viris doctis aliter visum fuerit, eorum monitis morem geram. De his tamen cæterisque ejusmodi in Præfatione Lectorem monebo; atque in aliis, quæ hunc minus turbare queant, licet jam inusitata esse cœ-

perint, (veluti in ἰφελκισκῶ, ubi consonans sequitur) literam Codicis nostri omnino exprimam. Cæterum cum in illo verba nullis prope, aut non justis spatiis sint inter se distincta, ac insuper accentibus atque spiritibus careant (iis, quos recentior manus in prioribus *Geneseos* capitibus exaravit, exceptis) singulas voces recte à se invicem discernere, ac debitos accentus atque spiritus apponere annitar, ne per errorem in his commissum sensus sacrarum literarum obscuretur vel pervertatur; ut in *Rom.* cæterisque τῶ. Editt. hinc inde factum observare licet. Sic 2. *Reg.* (Hebr. *Samuelis*) 14. 17. in *Rom.* aliisque inde excusis pluribus, ipsisque Bibliis Polyglottis *Waltoni*, verba mulieris ad Regem Davidem ita sunt expressa: εἰ ἤδη ὁ λόγος & Κυρία τῆ βασιλείας εἰς θυσίαν: Si jam sermo Domini mei Regis in sacrificia; sensu prorsus suspensio, siquidem nulla ἀπαδοσις sequitur. Sin autem prioribus vocibus aliter distinctis legatur, εἰ ἤδη ὁ λόγος κ. τ. λ. Sit quæso sermo &c. textus perfectum habet sensum, qui *Hebræo* מִן הַיָּד, ac alteri lectioni in *Ald. Compl. MS.* *Sereniff. Regina*, atque *Theodoreto*, ἀνηθήτω δὲ, bene respondet. Similiter *Esaia* 61. 3. in *Rom. Ald.* pluribusque aliis duas voces κατὰ συνέω legimus, cum juxta *Hebr. Edit. Complut. MSS. Reg. Laud. Novi Collegii Oxon. Cyrill. Theodoret.* in *Comment.* unica κατὰ συνέω sit ponenda. Sed & accentus male appositi insigne exemplum occurrit in ejusdem Prophetæ vaticinio contra *Ægyptios* cap. 19. v. 2. ubi tam in *Rom.* quam in *Ald. & Compl.* excuderunt: νόμος ἐπὶ νόμον unde nata Latina versio *Complut.* nec non *Flaminii Nobilii*: *Lex super* (*Complut. in*) *Legem*. Verum νόμος ἐπὶ νόμον poni debebat, uti colligitur ex *Hebr.* מִן הַיָּד, quod *Regnum* sive *Præfecturam* alicujus Regionis significat, & ex idiotismo *Ægyptiorum*, quorum regionem in triginta sex ditiones, νομούς (à νέμειν distribuere) dictas, divisam fuisse notum est; prout non modo *Cyrillus* in *Comment.* ad hunc locum, sed & *Epiphanius* observavit *Hæres.* 24. *Basilidianorum* §. 1. ita scribens: ὅτι ἐν τῷ αἰῶνι περὶ τῆς ἡμετέρας γῆρας ἀμύμονας πρὸς νόμων

νομῶν πλέως Αἰγυπτιακῶν, οἷον Τάνεως ἢ Μέμφεως, ἢ νομᾶ τ' βα-
 ράς, Αἰγυπτιακῶς τ' περὶ χωρὸν τ' τυχέως πλέως σημαίνει. Confer
Bochartum lib. 4. Phaleg. c. 24. Porro *Osee* 4. 18. in *Compl.*
 & *Rom.* perperam cum spiritu leni legitur: ἠρέπσε (*Compl.*
 ἠρέπσεν) Χανααίης. Quippe cum ἠρέπσεν nulla sit dictio,
 ambiguum est, utrum mutato τ in θ, ἠρέθισεν legendum
 sit, quomodo *Flaminius Nobilius* secutus *Hieronymum* acce-
 pit, in Latina versione ponens: *Provocavit Chananaeos*; an
 potius spiritu aspero adhibito, ac Iota subscripto, ἠρέπσε,
Dilexit, amore persecutus est, ut *Ald.* & *Cyrrill.* in *Comment.*
 ad hunc locum rectius habent. Sed & in commatibus,
 periodis, versibusque distinguendis omnem adhibebo cu-
 ram, ne in his Lectori offendiculum ponam; ut in Editt.
 τῶν ο'. hinc inde, præsertim in Prophetis, factum depre-
 hendi, pluribusque exemplis rem probare possem, nisi
 properarem ad delineandam methodum, quâ in emen-
 dandis vitiis, LXX. Interpretum versioni, & speciatim
 Codici *Alex.* illatis, uti animus est.

Ubi vox aliqua unius atque alterius literæ mutatione,
 adjectione, vel detractone corrupta fuerit, genuinam le-
 ctionem in ipso textu minori charactere exprimam, ma-
 jori autem mendosam in margine apponam: ut ii, qui
 illâ contenti fuerint, non necesse habeant, oculos ad mar-
 ginem convertere; qui vero & hanc scire velint, eam
 facile videant. Sic *Gen.* 49. 20. ubi Codex noster male
 habet ρεφλῶ, ex aliis excudi curabo ρεφλῶ, litera υ mi-
 nori inserta, & ο in majori forma ad marginem rejectâ.
 In eodem cap. v. 12. ubi in MS. *Alex.* perinde ut omnibus
 quæ vidi, exemplaribus pluribusque Patribus legitur:
 χαρομὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, auctoritate *Iustini M.* in *Dial.*
 cum *Tryph.* pag. 271. *Archelai*, *Hippolyti*, *Cypriani*, &c.
 juxta *Hebræum*, in textu ponam χαρά in margine, μοι.
 Idem quoque faciam, ubi duo vel tria verba simul in
 mendo cubant, cui facili mutatione medela adhiberi queat.
 Sic *Proverb.* 19. 29. ubi omnes, qui mihi occurrerunt, Co-
 dices unâ cum *Alex.* perperam habent: ἐπὶ μαζονταῖς . . .

πρῶται ὁμοίως ἄφρονι, ex *Clemente Alex.* lib. 2. *Pædag.* c. 10. p. 193. A. reponam: ἐπιμαζένται . . . πρῶται ὁμοίως ἄφρονι, in margine autem οἷος & οὐν. Verùm tibi singulæ voces in duabus vel tribus syllabis sunt vitiatæ, aut duo vel tria verba ita mutata, ut non adeo facile dicta methodo corrigi queant; tunc quidem mendosam lectionem in textu retinebo, accentibus tamen destitutam, & genuinam in margine minoribus literis expressam dabo. Verbi gratia, in iisdem *Proverbiis* c. 5. v. 3. textus ita erit excudendus: ἡ πρὸς κερρον λιπαίνει τὸν φάρυγγα, ut in omnibus, quos oculis usurpavi, Codd. haud rectè legitur; sed margo genuinam lectionem, *Hebræo* consonam, nempe *χίεν* exhibebit ex modo laudati *Clementis Alex.* l. 3. *Pædag.* c. 11. p. 250. D. apud quem & l. 1. *Strom.* p. 283. ita reponere suadet: mox sequens verbum *καλακύνει*. Similiter in laudato *Geneseos* cap. 49. v. 10. ubi Codex noster cum pluribus aliis habet, *τα δὲ πνεύματα αὐτῶν*, hæc quidem verba loco non movebo; attamen in margine apponam, *ὡς δὲ πνεύματα* quam genuinam esse *τῶν ὁ*. interpretationem, diserte testatur *Iustinus M.* in *Dial.* cum *Tryph.* p. 348. seq. à pluribus inde Patribus allegatam; licet hodie in nullo, quod sciam, *Geneseos* exemplari legatur, excepto MS. *Collegii Universitatis Oxon.* cuius liberum in proprio Musæo usum mihi pro inusitato erga me affectu commodavit dignissimus modo dicti Collegii Præfectus, D^{ns} D. *Arthurus Charletus*. Atque methodum hucusque explicatam, quam ego quidem satis commodam puto, in annexis ex *Genesi* Speciminibus observavi; in tribus autem *Jeremie* Capitibus semper menda Codicis nostri, omissis accentibus, in textu expressi, & emendata verba integra in margine minoribus literis excusa apposui; ut si hæc ratio melior visa fuerit, eandem posthac sequar. Cæterum ista, quæ sæpissime in MS. *Alex.* occurrunt vitia, verbi gratia, quæ permutatione vocalium atque diphthongorum ε, αι, ac ι, η, ει, &c. sunt commissa, semel in Prolegomenis recensebo, ne toties quoties Lectorem interturbem. Atque ibidem etiam loca, ubi vetustæ hæc mem-

branz violentas passæ sunt manus, ac ubi veteri Scripturæ nova est superinducta, fideliter indicabo. Denique cum Codex noster, perinde ut *Vaticanus*, haud puram quorundam librorum Versionem τ' ο' exhibeat, sed ab *Hesychio*, uti videtur, nimium quantum interpolatam aut immutatam; istos quidem unà cum cæteris exprimam, sed genuinos LXX. Interpretes eorundem librorum ex aliis MSS. membranis seorsim in lucem emittam.

Defectus in textu τ' ο', quod attinet, jam olim *Origenes* eos, quos ipse deprehendit, ex *Theodotionis* aliorumve versionibus supplevit, horum verbis asterisco ✕ notatis, ut à reliquis distingui possent. Idem ego istis in locis vel libris, quorum exemplaria cum iisdem supplementis ac signis mihi præsto sunt, debite faciam, & additamenta minori caractere expressa, atque ✕ uno vel pluribus insignita, ut plurimum textui inseram, ut in adjunctis Speciminibus sæpius à me factum est. Ubi verò negligentia Scribarum ✕ non est exaratus, & tamen probabiles rationes (de quibus alibi egi) dictitant, hæc vel illa verba cum tali signo ab *Origene* addita fuisse, ibi insertis iisdem, ✕ absque punctis^a apponam; utpote quæ calamo facile appingi possunt, si quando accuratius exemplar certam de asterisco fidem fecerit. Quoniam autem constructio verborum vulgati textus quandoque additamenta ista non admittit, atque hæc subinde non defectus τ' ο' suppleant, sed meliorem aliorum interpretationem exhibent; istiusmodi potius ad marginem cum dictis signis ✕ vel ✕ apponam, & versionem minus rectam in textu uncis circumscribam^{*}. Atqui cum ipse Codex *Alexandrinus* quædam *Adamantii* supplementa habeat, hæc majoribus, ut reliqua, literis excusa, itidem ✕ notabo^b; vel si talia esse non certo constet, ✕ præfigam^c, & additamentum istud duabus virgulis claudam, ut scilicet Lector noverit, ubi illud definat. Cæterum quæ post *Origenis* ætatem

^a Vide *Genes.* 2. 15, 21. & 3. 22. atque in *Jerem.* sæpius. ^b Sic *Jerem.* 40. 9. 41. 1, 18, &c. ^c Exemplum habes *Gen.* 2. 4. ^d Vide *Gen.* 3. 13. & 22. (in *Kings.*)

tem in quibusdam exemplaribus, indeque in nostro etiam, vel in hoc solo, à Librariis negligenter aut temere omissa sunt, five in eodem vetustate ita exesa, ut nullo modo legi queant, ea ex aliis deprompta, minori charactere, sine ullo signo addam. ^d Deperdita denique integra folia aut partes foliorum quod spectat, hos quoque Codicis nostri defectus ope aliorum resarciam, sed majoribus literis prolixa ista additamenta exprimi curabo, ne varius sit Editionis nostræ in diversis partibus character. Attamen distinctionis ergo singulis ibi lineis tale signum " apponam, & in Prolegomenis omnia loca, ubi membranæ nostræ adeo ingens passæ sunt damnum, designabo.

Progredior ad *Græcæ* versionis additamenta, quibus in *Hebræo* textu nil respondet, ab *Origene* idcirco obelo ~ transfixa, aut lemnisco ~ vel hypolemnisco ~ five ~ notata. ^e Atqui hæc signa, ubi in MSS. Codd. vel alibi reperero, eadem verbis in *Hebr.* Codice haud extantibus præfigam, ac in fine virgulas " subnectam, ut pateat, quousque additamentum procedat: prout in Speciminibus passim videre est, præsertim *Genes.* cap. 32. quod idcirco tribus prioribus subjunxi, quia primum est in MSS. *Vossii* membranæ, supra p. 28. memoratis, quæ dicta signa ubique satis accurate exhibent. Verum interpolationes, quæ post *Adamantii* ævum irrepsisse videntur, & in recentioribus tantum Patribus, nec adeo multis Codicibus, aut in solo *Alex.* extant, aut si in pluribus reperiantur, sunt tamen manifestò spurixæ vel alienæ, uncis [] includam ^f. Atque his ita observatis, Editio nostra majori charactere Codicem *Alex.* accuratè exprimet; quæcunque autem minoribus excudentur literis, pro additamentis vel emendationibus meis erunt habenda. Ne autem ista in se con-

^d Sic *Gen.* 1. 30. 3. 20, 22. 32. 3, 11. & in *Jerem.* sæpius. ^e Horum signorum differentiam, quoad ejus fieri potest, explicabit Caput 2. Dissertationis 1. de *Vitiis versionis* rōn. 6. ante *Origenis* ævum illatis, ac remediis ab ipso in *Hexaplorum* opere adhibitis, ubi hæc in lucem prodierit. Vide interim supra laudatum Doctissimi D. *Hodii* Tractatum lib. 4. cap. 2. §. 11. ^f Inspice *Gen.* 1. 12, 14. & 3. 10, 14, 17. nec non *Jerem.* 40. 6, 10, 41. 5, 42. 8, 10.

fundantur, aut vitia textui inferantur, necesse fore video, (experientiâ in hoc ipso Scripto & Speciminibus annexis edoctus) ut singula folia post ultimam revisionem, priusquam prelo subjiciantur, cum laudato Codice denuo conferam; unde & istud tædium post alia plura devorare non detrectabo.

Transpositiones Capitum ne quempiam turbent, methodum in inscriptionibus trium *Jeremie* Capitum ostensam observabo. Sin verò partes singulorum Capitum, aut commata varia ita sint transjecta, ut vitio medela adhiberi nequeat, sicut *Exodi* 37. usque ad 40. factum est; tunc Capita ista integra, juxta ordinem *Hebraei* Codicis ex aliis MSS. exemplaribus minori caractere in iisdem foliis expressa, attamen ductâ lineâ intermediâ, ab *Alexandrino* textu distincta sistam.

De Annotationum mearum ratione atque consilio, ad finem properans, nihil addo; præsertim cum illa ex Speciminibus earum in 3. priora Capita *Geneseos*, hîc subnexis fatis eluceat; unde & alias plures in 32. *Geneseos* & tria *Jeremie* Capp. subjungere nolui. De eo tamen Lectorem facio certiores, ne unicum quidem verbum minori caractere ibi additum esse, pro quo non certam MSS. Codd. vel Patrum fidem allegare queam: ex quibus etiam omnes emendationes petitiæ sunt, demptis iis, quæ *Jerem.* 41. 5. in margine sunt appositæ. Quippe *עֲבֹרֹת* & *עֲבֹרֹתַי* soli *Complutenses* excuderunt, non Manuscriptorum, uti videtur, Codicum auctoritate, sed conjectura nixi, licet certissima, quamque *Hebraum* verbum *עָבַר* aperte confirmat. De altera autem emendatione, *עַד אֲדָמָה*, pro *עַד אֲדָמָה*, vide *Flaminii Nobilii* Not. ad hunc locum. Cæterum cum prior Annotationum Sectio, diversas ab *Alex.* lectiones *Hebraeo* textui magis congruas recensens, præ aliis necessaria, ac in inferiori paginæ ora textui subjungenda quibusdam videatur, hanc in primo *Geneseos* Cap. ita exhibui; in duobus autem sequentibus ex aliorum mente aliter feci, plurimorum sententiam posthac secuturus.

De his omnibus Tuam, DOCTISSIME MILLI, sententiam, Tuaque sincerissima consilia ac eruditissima monita præ aliis efflagito; utpote quibus me nunquam non profecisse candidè profiteor, ac in primis præsertim opusculis, quæ Advena hîc loci edidi, me plurimum à Te adjutum esse bene memini, ingratissimus mortalium censendus, si unquam non meminero. Cæterum propositum opus meum dicta ratione exequar, si non melius *Alexandrino*, licet omnium vetustissimo, exemplar integræ 7°. versionis aliunde mihi occurrerit, sique Supremo Numini placuerit, me ex itinere (quod in *Germaniam*, sicut alias ob causas, ita & propter perlustrandos MSS. quosdam LXX. Interpretum Codices, mihi est suscipiendum) saluum atque incolumem in *Angliam* reducere, ac ea, quæ ad hocce institutum meum necessaria sunt, benigne suppeditare. Equidem nunquam satis deprædicare possum singularem AUGUSTISSIMÆ REGINÆ munificentiam, quâ mihi stipendium adeo amplum clementissime est largita, ut non modo ex illo hic commode hucusque vivere, ac dicto operi sedulo incumbere, sed & partem inde haud exiguam parandæ ad hoc suppellectili qualicunque impendere potuerim; verum ad istud debitè perficiendum sumptus æque ac labores requiruntur majores, quàm facile quispiam cogitaverit, atque illi saltem longe plures, quàm qui à mea tenuitate proficisci queant: unde hanc, perinde ut omnem, rem meam Divinæ Providentiæ committo.

Quicquid verò de mea Veteris Testamenti Editione fiat, de Tua Oraculorum Novi Foederis, brevi in lucem proditura, Tibi, VIR CLARISSIME, & Ecclesiæ, orbique erudito gratulor; ac omnia quæ vitam tuam redere queant prosperiorem, atque in his firmam præcipue valetudinem, Tibi ex animo apprecor; ut non solum huic operi ultimam manum feliciter imponere, sed & aliis posthac eandem alacriter admoveere, pluraque in Divini Nominis gloriam egregie elaborata edere possis. Vale, mihiq; & studiis meis, ut facis, fave.

ANNO-

ANNOTATIONES

AD CAP. I.

GENESEOS.

SECTIO I. *Præstantiam Codicis Alex. præ**Excussis τῶν ὁ. ostendens.*

ΓΕΝΕΣΙΣ *κὲς μὲς*] In *Edit.* omnibus vox *κὲς μὲς* non est addita. Sed inscriptionem Codicis nostri confirmat *Theophilus Antioch.* lib. 2. ad Autolyc. p. 105. B. ubi hunc librum citans ait: ἡ βίβλος, ἡ Πνευματικὴ Γένεσις *κὲς μὲς* & *Epiphanius* de Mensuris & Ponderibus p. 161. ἡ βίβλος τῆς κόσμου *κὲς μὲς* & *Chalcidius*, in *Timæum* *Platonis* p. 372. *Moyſes non humana facundia, sed divina, ut ferunt, inspiratione vegetatus, in eo libro, qui de genitura mundi inscribitur &c.*

Verſ. 2. Σκῆτος] *Επικειτο* à Librario, uti videtur, additum in *Ald.* quod & in *Basil. Homil. 2.* in *Hexaem.* legitur, uncis tamen inclusum. Similiter ἡ subjungit *Oxon. Gregorius Nyſſ.* in *Hexaem. Tom. 1. p. 14. E. Severianus Hom. 1.* in *Hexaem. pag. 215. D. & 216. D. Cyrillus Alex.* in *Amos cap. 5. col. 617. Procop.* in *Comm. disertam* hujus verbi mentionem faciens; prout *tenebræ erant* extat apud *August. 1.* de *Gen. contra Manich. 3. lib. imperfecto de Gen. ad lit. cap. 4. & lib. 1. ejusdem argumenti cap. 1. & 7. Ambros. 1.* in *Hexaem. 8. Interpretem Orig. Homil. 1. Clement. Recognit lib. 6. §. 7. Tertull. de Baptismo c. 3.* Sed utrumque additamentum cum *Cod. nostro recte juxta Hebr. omiserunt Compl. Rom. Laud. C. 88. Theoph. Antioch. lib. 2. pag. 89. A. Clement. Hom. 11. §. 22. Tertull. adversus Hermog.*

cap. 30. & 32. iterum iterumque, *Chrysoft.* Homil. 3. pag. 19. A. *Theodoret.* Quæst. 6. *Philop.* lib. 1. de Mundi creatione cap. 5. & c.

Verf. 24. Γῆς κατὰ] *Compl.* cum *Laud.* C. 88. *Eustath.* in *Hexaem.* p. 32. *Chrysoft.* Homil. 7. p. 67. C. *Ambrosi.* lib. 6. c. 12. multo auctius, γῆς καὶ τὰ κτεῖνη, ἔκ πάντα τὰ ἐρπυστὰ (*Eustath.* ἐρποντα ὄρνι) τῆς γῆς κατὰ. Atque ita etiam *Procop.* in *Comment.* Imo *Oxon.* & *Philop.* lib. 5. c. 10. habent, γῆς κατὰ γῆς, καὶ τὰ κτεῖνη κατὰ γῆς, καὶ πάντα τὰ ἐρπυστὰ (*Oxon.* τετραπόδα) τῆς γῆς κατὰ. Sed hæc ex versu seq. perperam inserta, juxta *Hebr.* & *Samar.* omittunt cum *Cod. nostro*, *Ald. Rom. Theoph.* p. 90. C. *Tertull.* adversus *Hermog.* cap. 22. *Orig.* Homil. 1. *Method.* apud *Epiphan.* Hæres. 64. §. 18. *Basil.* Hom. 8. ab initio, *August.* 1. de Gen. contra *Manich.* cap. 16. (quamvis lib. imperfecto de Gen. ad lit. c. 15. & lib. 3. ejusdem argumenti c. 11. addat, & pecora secundum genus) *Severian.* Hom. 4. p. 248. *Anastaf.* lib. 6. in *Hexaem.*

V. 25. Κατὰ γένος] Post κτεῖνη deest in *Compl.* πάσης τῆς γῆς] πάντων τῆς γῆς perperam *Compl.*

V. 29. Πάσης] Non est in *Ald. Compl. Tertull.* de *Jejuniis* cap. 4. *Theodoret.* Quæst. 37. *Philop.* lib. 6. c. 4. Sed juxta *Hebr.* & *Sam.* cum *Cod. nostro* agnoscunt *Rom. Oxon. Laud.* C. 88. *Theoph.* pag. 90. D. *Orig.* Hom. 1. & reliqui omnes.

SECTIO II. Varias lectiones aliorum Codicum, & Emendationes virorum doctorum minus probabiles recensens.

V. 2. Ἀόρατος] *Patricius Junius* in *Annotat.* ad MS. *Alex.* Tom. 6. *Bibl. Polyglott.* conjecit legendum ἀόρατος. Quæ vox, inquit, inter alia ἀπορροῖς significat, & ad *Hebraicam* veritatem propius accedere videtur. Bene vero sibi met ipsi objecit fidem omnium exemplarium & unanimem universorum Patrum consensum, contra quem nihil ausu temerario mutandum agnoscit. Cui addo auctoritatem *Philonis Jud.* lib. de Mundi opificio pag. 6. A. dicentis, quod Deus fecerit ὁρατοῦ ἀόρατων, καὶ γὰρ ἀόρατον & *Josephi* lib. 1. *Antiq. Jud.* cap.

c. 2. ab initio, ubi de terra ait: πρώτης γῆς ὅψιν οὐκ ἐρχομένης, ἀλλὰ βαθεῖ μὲν κρυπτομένης σκοτὴ· ipsius denique Apostoli Hebr. 11. 3. scribentis, μὴ ἐκ τῶν φαινομένων τὰ βλέπονται γινόμενα· quibus verbis ad vocem ἀόρατος alludere videtur, uti scite observavit *Isaacus Vossius* de Translatione LXX. Interpretum cap. 11. pag. 31. Cæterum licet vox ἀόρατος propriè *invisibilem* significet, eadem tamen Mosis Interpres usus, τὸ ἄμορφον, καὶ ἀνείδειον, καὶ ἀσχημάτιστον αὐτῆς (τῆς ὕλης) ὡδὲ πως ἐξηφώνησεν, prout *Excerpta Clementis Alex.* ἐκ τῶν Θεοδότου καὶ ἀνατολικῆς διδασκαλίας p. 796. col. 2. B. sonant. Neque voce ἄωρος, *intempestivus*, *immaturus*, de re *informi* unquam usi sunt LXX. Interpretes; licet apud unum forte atque alterum profanum Scriptorem ita usurpata occurrat, quod res immaturæ perfecta plerumque careant formâ.

V. 4. Ἰδεν.] Εἶδεν in Editt. τῶν ὁ. & Patrum. Atque ita etiam in seqq. hujus Cap. versibus. Διεχώρισεν ὁ Θεὸς] ὁ Θεὸς omittitur quidem à *Theoph.* p. 89. B. *Luciano* à *Rucuma* in Concil. Carthag. apud *Cyprian.* num. 43. *Ambros.* 1. in Hexaem. 9. *Mario Victorino Afro* de verbis Scripturæ: *Factum est vespere & mane dies unus*; habetur vero apud *Philonem* lib. quis rerum divinarum sit hæres pag. 503. C. lib. 2. de Somniis p. 576. E. *Orig.* Homil. 1. &c.

V. 7. ὁ ὡς ἑποκάτω] τὸ ἑποκάτω ὁσον. sicuti mox τὸ ἐπάνω omnes Codd. habent.

V. 9. Εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν] *Nobilius* notat, apud *August.* lib. imperfecto cap. 10. & 2. de Gen. ad lit. 11. ac 1. de Gen. contra Manich. 12. legi, *in congregationem unam* (sicuti paulò antè præcessit) itemque apud *Ambros.* 1. 3. c. 2. & 3. quamvis cap. 5. sit *in collectiones suas*; quomodo *Orig.* Hom. 1. *Basil.* Hom. 4. *Chrysost.* Hom. 5. *Theodoreti.* Quæst. 12. habent, & *Clemens R.* se legisse indicat, Epist. 1. ad Corinth. 5. 20. scribens: τὸ κύριος τὸ ἀπείρη θαλάσσης καὶ τὸ δημιουργὸν αὐτὸ συστάνειν εἰς τὰς συναγωγὰς. Vid. Cl. *Pearsoni* Epistola *Parænetica Cantab.* τὸ ὁ. Edit. præfixa. Αὐτῶν] *Compl.* αὐτῶν.

V. 11. βλασησάτω] *Cyrillus Hierosol.* Catech. 6. ἐξαπατάτω atque ita *Epiphan.* adversus Hæres. lib. 3. Tom. 1. & *Orig.*

Interpres, *producatur*. *Cyrill. Alex.* l. 5. in Joan. (reponere l. 2. in cap. 5. Joannis, Tom. 4. p. 188. D.) ἐξενεγκάτω, (sicuti mox v. 12. ἐξήνεγκεν) qui tamen lib. 2. contra Julian. vocem βλασησάτω retinet. *Jun.* in Not. ad MS. *Alex.* Verum *Basil. Hom.* 8. in Hexaem. p. 97. C. expresse notat dictum esse βλασησάτω, istud ita explicans: ἔχ' ἔπαρ' ἔχ' περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ὁ μὴ ἔχει, κληρονομήτω. Καὶ αὖ γὰρ εἰς ὁμοιότητά κατὰ γὰρ *Chrysost.* Homil. 5. p. 45. A. & *Theodoret.* Quæst. 72. in Exod. Ἐπὶ τῆς γῆς] Deest in *Theoph.* p. 89. D. *Tertull.* contra Hermog. c. 22. & 29. *Basil. Homil.* 5. p. 54. B. (quamvis p. 66. C. ea agnoscat) *Ambros.* l. 3. c. 6. *August.* 1. de Gen. contra Manich. 13. & lib. imperf. c. 12. (qui tamen ea habet 2. de Gen. ad lit. 12.) *Severian.* Hom. 3. p. 231. D.

V. 12. Αὐτοῖς] Deest in *Theoph.* loc. cit. καὶ αὖ γὰρ] καὶ ὁμοιότητά *Laud.* C. 88. In similitudinem quoque *Tertull.* contra Hermog. c. 22.

V. 14. φαῦσιν τῆς γῆς] Ita etiam *Cotton.* & vetustus Codex in Schol. *Rom.* nec non *Athanas.* Orat. 2. contra Arian. Tom. 1. pag. 495. D. Illuminationem terræ quoque *Ambros.* l. 4. c. 3. sed c. 3. Illuminationem super terram, sicuti φαῦσιν τῆς γῆς. *Ald. Rom. Laud.* C. 88. *Theoph.* loc. cit. *Basil.* Hom. 6. p. 69. C. & 70. A. *Eustathius Antioch.* in Hexaem. pag. 12. *Chrysost.* Homil. 6. p. 49. B. & 53. D. *Philop.* 6. de Creat. Mundi c. 10. & 14. ἵνα ὡσὺν εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, *Cyrill.* lib. 2. contra Julian. p. 49. Similiter ὡς φαῖνται ἐπὶ τῆς γῆς, *Compl. Oxon. Præcop.* (hic sine τῆς) *Euseb.* 7. Præpar. Evang. 11. & 11. 30. *Severian.* Homil. 3. p. 233. D. prout v. 15. & 17. omnia exemplaria sonant. Ut (vel sic ut) luceant super terram quoque *Orig.* Interpres Homil. 1. *August.* 1. de Gen. contra Manich. 14. lib. imperfecto cap. 12. ac 2. de Gen. ad lit. 13. & *Marius Victorinus.* Afer de verbis Scripturæ, Factum est vespere & mane dies unus, circa med. καὶ ἀνακαίεν] τὸ ἀνακαίεν *Ald. Compl.* ὡς ἀνακαίεν *Rom. Laud.* C. 88. *Theoph.* loc. cit. in Editt. (quamvis in MS. *Bodl.* 2040. sit καὶ ἀνακαίεν, ut in *Alex.*) *Mar. Viñ.* ibidem. τῆς γῆς καὶ τῆς νυκτός] *Oxon.* & *Paris.* & *ancient.*

V. 15. Ως] Deest in *Theoph.* pag. 90. A. licet Edit. *Oxon.* addat.

V. 20. Ψυχῶν ζώων] Κατὰ γένος subjungunt *Euseb.* 7. Præpar. Evang. 11. pag. 318. A. *Basil.* Hom. 7. p. 86. C. 88. B. Hom. 8. p. 99. D. 100. A. *secundum genus* quoque *Ambros.* 1. 5. c. 12. *secundum genus suum* ibid. c. 1. Sed recte omittunt *Theoph.* pag. 90. B. *Orig.* in Matth. pag. 214. D. & in Joan. pag. 234. seq. *Method.* apud *Epiphan.* Hæres. 64. §. 18. &c. οὐρανῶν] κατὰ γένος iterum addunt *Procop.* *Euseb.* loc. cit. *Basil.* p. 86. C. *Ambros.* 1. 5. c. 12. & 22. licet hic c. 1. ille p. 99. D. 100. B. 109. B. non agnoscat.

V. 21. Τὰ ὕδατα] Ἐν ταῖς θαλάσσαις ex vers. 22. male subnectit *Oxon.*

V. 22. Ἡυλόγησεν] Εὐλόγησεν hic & v. 28. Editt. τῶν ὁ. &c. Ἐν ταῖς θαλάσσαις] Τὰ præfigunt *Clem. Angl.* & duo *Vatic.* Codd. apud *Canterum*, atque *Procop.* Similiter *Orig.* Interpretres Hom. 1. *quæ sunt in mari.* & θαλάσσης autem *Theoph.* loc. cit. *Maris* quoque *August.* 1. de Gen. contra Manich. 15. lib. imperf. cap. 15. & 3. de Gen. ad lit. 13. Ast *Severianus* Homil. 4. p. 45. A. C. neutrum habet. Πληθυντικῶν] Πληθυντικῶν *Theoph.* ibidem.

V. 24. Τετραπόδα] κτιῶν vel κτιῶν *Basil.* Homil. 8. pag. 109. C. & Hom. 9. p. 102. D. atque ex eo *Ambros.* lib. 6. cap. 3. qui tamen c. 2. habet *quadrupedes*, sicut & τετραπόδα *Basil.* Homil. 8. pag. 97. A. τῆς] Ἐπὶ τῆς *Chrysost.* Homil. 7. pag. 67. C.

V. 25. Καὶ τὰ κτήνη -- ἡμῶν αὐτῶν] Hæc occasione recurrentis γένος, vel repetiti καὶ, exciderunt in *Oxon.* Κατὰ γένος] Post ἑρπετὰ τῆς γῆς omissum a *Theoph.* p. 90. C. & in MS. *Bodl.* licet Edit. *Oxon.* habeat.

V. 26. ὁ Θεός] Κύριος ὁ Θεός *Phil.* de Confus. ling. pag. 344. E. τῶν κτιῶν] τῶν θηρίων *Diodor.* (apud *Theodore.* Quæst. 20.) & *Chrysost.* Hom. 10. p. 85. C. πάντων τῶν κτιῶν *Clem. Angl.* & *Method.* apud *Epiph.* Hæres. 64. §. 18. *omnium pecorum*, apud *August.* 3. de Gen. ad lit. 19. imo 1. de Gen. contra Manich. 17. junctum, *omnium pecorum & ferarum.*

Sed receptam lectionem confirmant *Justin.* Dial. cum Tryphone, pag. 285. *Theoph.* p. 90. D. & c. τῶν ἐρπετῶν] τῶν abest à *Cotton.* τῆς γῆς] καὶ ἐξήκωτο ἔτως perperam addit *Oxon.* eaque hoc loco inferenda existimavit *Procop.* ad cap. 2. vers. 3. ubi in quibusdam exemplaribus idem assumentum reperisse videtur, ita scribens: ἔδει τὰ τοιαῦτα μέλα πρὶν παύσασθαι ἀνθρώπων, καὶ τὰ ἐξῆς, ὡς περὶ τοῦ τῶν ἄλλων, καὶ ἔτως ἐπενεγκέν τὸ, καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἀνθρώπον. Sed *Justin. Theoph.* ac cæteri Patres id non agnoscunt.

V. 27. αὐτῶν] αὐτὰς mendose in *Clementis Alex.* Excerpt. ἐκ τοῦ Θεοδοῦτος pag. 792. col. 2. C. Ἀρσεν καὶ θῆλυ] τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ *Orig.* in Matth. p. 356. B.

V. 28. καὶ πληθύνωσθε] Et generate hîc inserit *August.* 1. de Gen. contra Manich. 19. sed non habet 3. de Gen. ad lit. 19. πληρῶσθε] πληθύνω... *Cotton.* ultimis literis vetustate exesis. καὶ πάντων -- πάσης τῆς γῆς] *Orig.* Homil. 1. & omnium quæ sunt super terram. ἐπὶ τῆς γῆς] *Clem. Angl.* addit: καὶ εἶδεν ὅτι καλόν.

V. 29. πάντε] πάν *Theoph.* p. 90. D. Σπέρμιου] Σπέρμιον *Theodoret.* Quæst. 37. p. 33. B. & Quæst. 51. p. 42. D.

V. 30. καὶ πᾶσι τοῖς πεπινόις & ἔρραν] Occasione recurrentis καὶ, omissa in *Oxon.* τῶ] Abest ab omnibus Codd. excepto nostro & *Clem. Angl.* χλωρόν] ἡμῖν δέδωκα addit *Theodoret.* Quæst. 37. sed omittit Quæst. 51.

V. 31. τα] Non est in *Oxon.* & *Theoph.* p. 91. A.

SECTIO III. Fragmenta Versionum Aquilæ, Theodotionis atque Symmachi exhibens.

V. 1. ἐν δέχῃ] *Hieronymus* in Tradit. Hebr. in Genes. Septuaginta Interpretes & *Symmachus* & *Theodotio*, in principio transtulerunt; — quod *Aquila* interpretatur in capitulo. *Gregor. Nyss.* lib. in Hexaem. p. 7. B. ἐν κεφαλαίῳ, ἀντὶ τῆς δέχης, ἀκύλας ἐκδέδωκεν. * Integri versus interpretatio memoratur

* *Aquilam* igitur intellige, cum apud *Basil.* Hom. 1. in Hexaem. p. 1. legis: Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁπιο ἑτεροὶ τῶν ἱερογίων, σαφές ἐστιν τὸ ἵν' αὐτὸν δίδοντες, εἰρήκασιν. ἐν κεφαλῇ ἐποίησεν. Et apud *Ambrosium*, *Basilii* compilatorem, lib. 1. in Hexaem. c. 4. Denique

moratur in Paraphrasi Psalms 3. à Corderio edita in Catena Patrum in Psalmos pag. 40. his verbis : οἱ ἐβδομήκοντα εἰρη-
 κασιν· ἐν δὲ ῥῃ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ ἔρανον καὶ τὴν γλῶ· ὃ ἢ Ἀκύλας· ἐν
 κεφαλαιῷ ἐποίησεν ὁ Θεὸς σὺν τῷ ἔρανώ, καὶ τὴν γλῶ. Ubi pro
 τῷ οὐρανῷ legendum esse τὸ ἔρανον, ex Philoponi lib. 1. περὶ
 χροσμοποιίας cap. 4. patet, ubi *Aquila* versionem ita recen-
 set : ἐν κεφαλαιῷ ἐκτίσεν ὁ Θεὸς σὺν τῷ ἔρανον (insere ex laudato
Paraphraste, καὶ) σὺν τῷ γλῶ. Et *Chalcidius* in Timæum
 Platonis pag. 372. At *Aquila* : Caput verum condidit Deus
 cælum & terram. Quod autem differentiam inter ἐποίησεν
Paraphrastæ, & ἐκτίσεν *Philoponi* (*Chalcidii*, condidit) attinet,
 illud forte prior *Aquila* Editio, hoc posterior, Hebræum
 textum exacte exprimens, habuit. Quippe de hac *Hie-
 ronymus* Comment. in Ezech. 3. his testatur verbis : *Aquila*
secunda Editio, quam Hebræi κατ' ἀκριβείαν nominant &c.
 Cæterum *Symmachi* versionem integram dat *Chalcidius* in
 Timæum Platonis p. 372. Ab exordio condidit Deus cælum
 & terram.

V. 2. De priorī hujus versūs commate *Gregor. Nyss.* lib.
 in Hexaem. p. 13. C. φανερώτερον ἢ Ἀλφ. τὸ Συμμάχος καὶ Θεοδο-
 τίων· καὶ Ἀκύλα γραφῆς ἡ τοιαύτη Ἀλάνοια σαφηνίζεται τὰ μὲν εἰ-
 πὴν· ἡ δὲ γῆ λῶ δὲρον καὶ ἀδιακρίτην· ὃ ἢ ἐπερ, * κένωμα καὶ
 ἐθεν· ὃ ἢ ἄλλω, ἐθεν καὶ ἐθεν. Integri autem versūs tripli-
 cem versionem exhibet *Philoponus* initio libri 2. Ἀκύλας· ἡ
 ἢ γῆ λῶ κένωμα ἐ ἐθεν, καὶ σκότος ἐπὶ πρῶτων ἀβύσσος, καὶ πνεῦμα
 Θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρῶτων ὕδατων. Θεοδοτίων· ἡ δὲ γῆ λῶ
 κενὸν ἐ ἐθεν, καὶ σκότος ἐπὶ πρῶτων ἀβύσσος, καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐπι-
 φερόμενον ἐπὶ πρῶτων ὕδατων. Σύμμαχος· ἡ ἢ γῆ λῶ δὲρον
 καὶ ἀδιακρίτην . . . καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρῶτων ὕδατων.

V. 3. *Philop.* lib. 2. c. 8. in fine : Ἀκύλας· καὶ εἶπεν ὁ Θεός·
 γένητω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς. Θεοδοτίων ὁμοίως πῶς ἐβδωμήκοντα.
 Σύμμαχος· καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἔστω φῶς, ἐ ἐγένετο φῶς.

nique alii dixerunt, ἐν κεφαλαιῷ, quasi in capite, quod significatur in brevi & in exiguo
 momento summa operationis impleta.

Severianus Homil. 2. εἰς τὴν χροσμοποιίαν p. 224 C. λέγει γὰρ ὁ Ἀκύλας ἡ δὲ γῆ ἢ
 κένωμα καὶ ἐθεν. Et *Procop.* ὁ Ἀκύλας ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, ἐπὶ κινή. *Chalcidius* in Tim.
 Plat. loc. cit. Latine : Terra porro erat inanis & nihil.

V. 4. ἰδὼ] *Sυνῶιδεν Aquilam vertisse ex Latina versione Procopii notavit Patricius Junius ad hunc locum; sed in Græco textu non de verbo ἰδεν, sed de omnibus operibus Hexaemeri dicitur: Ακύλας τὸ σὺ Φιλῆι προσέειπεν.* Vide supra versu 1. & infra vers. 16, 27. *Διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τῶν Φωτῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν σκοτίας]* *Philop. lib. 2. c. 13. in fine: Ακύλας καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς μεταξὺ τῶν Φωτῶν καὶ μεταξὺ τῶν σκοτίας. ὃ δὲ Σύμμαχος ἀντὶ τῶν διεχώρισε, διέσειλεν ἔφη.*

V. 6. *Philop. lib. 3. cap. 1. Ακύλας καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενήθητω σέρεωμα ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων, καὶ ἔστω Διαχωρίζον μεταξὺ ὑδάτων εἰς ὑδάτα. Θεοδοτίων καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενήθητω σέρεωμα ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων, ἔστω Διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὑδάτος εἰς ὑδάτα. Σύμμαχος καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενήθητω σέρεωμα ἐν μέσῳ ὑδάτων, καὶ ἔστω Διαχωρίζον ἐν μέσῳ ὑδάτων ἔς εἰς ὕδωρ.*

V. 8. *Philop. loc. cit. Ακύλας καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὰ σέρεωματα, ἕρηνός. Θεοδοτίων καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὰ σέρεωματα οὐρανόν.* Atque ita etiam *Symmachus* ibidem. *καὶ ἰδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν]* Hæc in *Aquila*, *Theodotionis* ac *Symmachi* interpretationibus haud extitisse, testatur *Hier.* in *Apologia pro libris contra Jovinianum* prope finem, & *Comm. in c. 1. Aggæi.*

V. 9. *Συνήχηται]* *Aquila & Symmachus, συστήτω. Schol. Edit. Rom. Εἰς συναγωγὴν μίαν]* *Philop. initio libri 4. οἱ ἄλλοι τρεῖς, ἀντὶ τῶν εἰπέν, εἰς συναγωγὴν μίαν, εἰς τόπον ἓνα φασί. Καὶ συνήχη τὸ ὕδωρ — ἡ ξηρὰ]* Hæc in trium Interpretum versionibus haud extitisse, *Basilius* verbis p. 2. not. f. citatis innuit, ac *Philoponus* quoque lib. 4. cap. 4. docet ita scribens: *Μέχρις οὗ καὶ ἐγένετο ἕως, οἱ λοιποὶ δὲ τῶν ἐρμηνεύσαντων ἐκδεδώκασι πῶς, συνήχηται (lege συνήχη) τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τῶν ἑρηνῶν εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ὥφθη ἡ ξηρὰ, ἐν μόνοις εὐερίσκειαι τοῖς ἐβδόμηκοντα.*

V. 10. *Philop. lib. 4. cap. 8. Ακύλας καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηρὰν, γῆν, καὶ τοῖς συστήμασι τῶν ὑδάτων, θαλάσας. ὁμοίως Θεοδοτίων ἔς Σύμμαχον καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηρὰν, γλῶσσαν, καὶ δὲ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσας.*

V. 12. *Ἐπεὶ οὖν ἀέριμα καὶ ἀγένητος καὶ καθ' ὁμοιότητα]* *Aquila, αἰθερματίζον εἰς τὴν γένεσιν αὐτῶν. Schol. Edit. Rom. Cæterum*

Nobilius

Nobilius not. f. ex Theodoretī Quæst. 51. affert versionem Aquilæ; verum ista ad versum 29. pertinet, ubi vide.

V. 16. *Philop. lib. 4. c. 17.* Τὴν σαφέστερον Ακύλας πλεῖ καὶ Θεοδοτίων· ὁ μὲν (nempe *Aquilas*) ἔτως εἰπὼν· καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰς δύο Φωστῆρας τὰς μεγάλας, σὺν τῇ Φωστῆρᾳ τῇ μέγαν εἰς ἐξέσταν τῇ ἡμέρας, καὶ σὺν τὴν Φωστῆρᾳ μικρὸν εἰς ἐξέσταν τῇ νυκτός. Θεοδοτίων· καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰς δύο Φωστῆρας τὰς μεγάλας, τῇ Φωστῆρᾳ τὴν μέγαν εἰς ἐξέσταν τῇ ἡμέρας, καὶ τῇ Φωστῆρᾳ τὴν μικρὰν εἰς ἐξέσταν τῇ νυκτός. — Τῷ τῷ καὶ ὁ Σύμμαχος συμφωνεῖ· τὴν Φωστῆρᾳ τῇ μείζω εἰς τὸ ἡγεῖσθαι τῇ ἡμέρας, τὴν δὲ Φωστῆρᾳ τὴν ἐλάττω εἰς ἡγεμονίαν τῇ νυκτός. Τὸ γὰρ ἡγεῖσθαι σαφηνίζων, εἰς τὸ, ἡγεμονίαν, μετέλαβεν, ὅπερ ταυτὴν ἐστὶ τῇ ἐξέσταν καὶ τῷ ἀρχεῖν, quod est v. 18.

V. 20. *Philop. lib. 5. c. 6.* Ακύλας ἔτως εἰρηκε· καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἐξερχάτω τὰ ὕδατα ἐρπετὸν ψυχῆς ζωῆς, καὶ πλεῖνον ἰπτάμδρον ἐπὶ τῇ γῆς, ἐπὶ πρὸς ὥπιν τῷ στερώματι τῷ ἔραν. Θεοδοτίων· καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἐξερχάτωσαν τὰ ὕδατα· ἐρπετὰ, ψυχὰς ζωῆς, καὶ πεπινὸν πετόμδρον ἐπὶ τῇ γῆς κατὰ πρὸς ὥπιν στερώματι τῷ ἔραν. Σύμμαχος· Εἶπεν ὁ Θεός· ἐξερχάτω τὰ ὕδατα ἐρπετὸν ψυχῆς ζωῆς, καὶ πλεῖνον πετόμδρον ἐπὶ τῇ γῆς, κατὰ πρὸς ὥπιν στερώματος ἔραν.

V. 26. *Philoponius ab initio libri 6.* Ακύλας· καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι ἡμῶν, καὶ κατὰ ὁμοίωσιν ἡμῶν. Θεοδοτίων· καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι ἡμῶν, ὡς ἐν ὁμοιώσει ἡμῶν. Σύμμαχος· καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον ὡς εἰκόνα ἡμῶν, καὶ κατὰ ὁμοίωσιν ἡμῶν.

V. 27. *Philop. lib. 6. c. 17.* Ακύλας· καὶ ἐκτίσεν ὁ Θεὸς σὺν τῷ ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἐκτίσεν αὐτὸς. Θεοδοτίων· καὶ ἐκτίσεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἐκτίσεν αὐτὸς· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτὸς. Σύμμαχος· καὶ ἐκτίσεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ἐν εἰκόνι Διὰφόρου ὁ Θεὸς ἐκτίσεν αὐτὸν· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐκτίσεν αὐτὸς.

a *Philop. cap. 8.* hæc recitans addit: κατ' εἰκόνα ἡμῶν, ὡς ἡ ἀπὸ τοῦ ἰπτάμδρον γῆς τῷ, ἐρπετὸν, τὸ, ψυχῆς ζωῆς. b Sed cap. 5. ejusdem libri Theodotionis versionem recensens, habet: ἐν ὁμοιώσει ἡμῶν, sine ὡς. c Καὶ κατὰ ponit cap. 5. d Occasione hujus verbi repetiti integrum comina hic excidit, quod tamen ex seq. cap. 18. quodammodo supplere licet, ubi habet, ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἐκτίσεν αὐτὸν. e Ex cap. 18. repone αὐτὸν.

V. 28. *Philop. in frontispicio libri 7.* Ακύλας· καὶ εὐλόγησεν αὐτὰς ὁ θεός, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ θεός· αὐξάνετε καὶ πληθύνετε, καὶ πληρώσετε τὴν γλῶν, καὶ ὑποτάξατε αὐτῷ, καὶ ἡπικρατεῖτε ἐν ἰχθύϊ τῇ θαλάσσης, ἢ ἐν πτείνῳ τῷ ἔρανος, καὶ ἐν παντὶ ζῳῷ κινεμύῳ ἐπὶ γῆς. Θεοδοτίων· καὶ εὐλόγησεν ὁ θεός· αὐξάνετε, καὶ πληθύνετε, καὶ πληρώσετε τὴν γλῶν, καὶ ὑποτάξατε αὐτῷ, ἢ παρδύετε ἐν τοῖς ἰχθύσι τῇ θαλάσσης, καὶ ἐν τοῖς πτεינוῖς τῷ ἔρανος, καὶ ἐν παντὶ ζῳῷ ἔρποντι ἐπὶ τῆς γῆς. Σύμμαχος· καὶ εὐλόγησεν αὐτὰς ὁ θεός, εἶπεν ὁ θεός· αὐξάνετε, καὶ πληθύνετε, καὶ πληρώσετε τὴν γλῶν, καὶ ὑποτάξατε αὐτῇ, καὶ χειροῦδε τὰς ἰχθύας τῇ θαλάσσης, ἢ τὰ πτενὰ τῷ ἔρανος, ἢ τὰ ζῶα τὰ ἔρποντα ἐπὶ τῇ γῆς.

V. 29. & 30. *Philop. lib. 7. c. 4.* Ακύλας· καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἰδὲ δέδωκα ὑμῖν σύμπαντον χλόην, ὅπερ μαίνουσιν ἀέριμα ἐπὶ πρῶτον πάσης τῆς γῆς, ὃ ἐν αὐτῷ ψυχὴ ζῶσι πᾶντι λαχάνῳ χλόης εἰς βρώσιν. Θεοδοτίων· καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἰδὲ δέδωκα ὑμῖν τὸ πάντα χόρτον, ἀερίμαίνοντα ἀέριμα τῷ ἐπὶ πρῶτον πάσης τῆς γῆς, καὶ τὸ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ καρπὸν ξύλου, ἀερίματων (lege ἀερίματων) ἀέριμα, ὑμῖν ἔσται εἰς βρώσιν, ἢ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πτεינוῖς τῷ ἔρανος, καὶ πᾶντι ἔρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, τῷ ἔχοντι ἐν αὐτῷ ψυχὴν ζῶης, τὸν πάντα χλωρὸν χόρτον εἰς βρώσιν. Σύμμαχος· καὶ εἶπεν ὁ θεός· δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον, τὸν ἀερίματιζοντα ἀέριμα, τὸν ἐπὶ πρῶτον πάσης τῆς γῆς, καὶ πᾶν ξύλον, ἐν ᾧ ἐστὶ καρπὸς ξύλου ἀερίματιζοντος ἀέριμα, ὑμῖν εἶναι εἰς βρώσιν, πᾶσι τε τοῖς ζῴοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τε τοῖς πτεינוῖς τοῦ ἔρανος, καὶ πᾶντι κινεμύῳ ἐπὶ τῇ γῆς, καὶ ἐν ᾧ ἐστὶ ψυχὴ ζῶσι, ὃ πᾶν χλωρὸν χόρτον εἰς βρώσιν.

V. 31. *Philoponus lib. 7. c. 7.* Ακύλας· καὶ εἶδεν ὁ θεός σύμπαν ὅσα ἐποίησε, ἢ ἰδὲ ἀγαθὸν σφόδρα. Σύμμαχος· καὶ εἶδεν ὁ θεός πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰὺ καλὰ σφόδρα. *Theodotionis versionem aut ipse Philoponus consultò omisit, quod interpretationi τῇ ὁ. esset consona; aut Librarius occasione ὁμοιοπλεύτης negligentè præteriiit.*

a Hæc vox repetita surripuit Librario ista: καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ θεός. b Theodotion. Quæst. 51. Τὰ ὅπερ μαίνουσιν ἀέριμα, ἀερίματων ἀέριμα ὁ Ακύλας ἠρμηνεύει. c Cum τῆς γῆς v. 30. iterum occurrat, negligens Librarius omnia intermedia omisit. d Procopius postquam in versione τῶν ὁ. quæ habet, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν, particulam καὶ superfluum esse notaverat, addit, ἐνδεδωκέναι καὶ Σύμμαχος χόρτον τῷ καί.

ANNOTATIONES

A D C A P. II.

G E N E S E O S.

SECTIO I. *Diversas aliorum Codicum lectiones, & veterum Scriptorum allegationes textui Hebræo congruas recensens.*

Verf. 1. **K**ΑΙ συνεπλέοθησαν — αὐτῶν] *Philo* lib. 1. Alleg. Legis pag. 40. καὶ ἐπiléοθησαν οἱ ἔργοι, καὶ πᾶσαι γραφαὶ αὐτῶν. exacte juxta *Hebræum*, si χ̣ ἢ γ̣ post οὐρανοὶ inseratur. Sed vulgatam lectionem cum reliquis Patribus habet *Irenæus*, Græcus ac Latinus, lib. 5. cap. 28. ipseque *Philo* ibidem in Comment. voce κόσμος utitur.

Verf. 2. τῇ ἑκτῇ] τῇ ἐβδόμῃ, *septimo*, juxta *Hebr.* habet *S. Barnabas* Epist. c. 15. licet mox alteram lectionem insinuare videatur. Atqui hinc orta, ni fallor, mentio *septem dierum*, quibus *Deus mundum fecit*, apud *Cypr.* 1. contra *Judæos* 20. ac *Quæstio* 52. apud *Athanas.* Tom. 2. p. 280. Διὰ τὴν τῇ ἐβδόμῃ ἡμέραν ὁ Θεὸς τὰ κτίσιν ἐτίλειπεν; Affererem itaque, Librarium pro τῇ ἐβδόμῃ substituisse τῇ ἑκτῇ, quodd dictu incommodum ei videretur, Deum opera sua perfecisse die septimo, quo nihil omnino creavit; nisi obstaret *Codex Samar.* & versio *Syr.* diem sextam sonantes, nec non *Philo* pag. 41. in numerum *senarium* diserte commentatus, ac *Josephus*, qui 1. Antiq. Jud. 1. huc respiciens scribit: τὸν κόσμον ἐν ἑξ ταῖς πάσαις ἡμέραις Μωϋσῆς, καὶ πάντες τὰ ἐν αὐτῷ Φησι γινέσθαι, τῇ δὲ ἐβδόμῃ ἀναπαύσασθαι, κ. τ. λ. Τὰ ἔργα αὐτοῦ,

ἀ ἐπίησεν] Τὸ ἔργον αὐτοῦ, ὃ ἐπίησεν, juxta *Hebr. & Sam.* habet *Philo* p. 41. A. quanquam in *Comment.* posuerit ἔργα. τῇ ἡμέρᾳ] ἐν τῇ ἡμέρᾳ juxta *Hebr.* in *Compl. fren.* lib. 5. c. 28. *Theoph.* loc. cit. *Orig.* contra *Cels.* pag. 317. *Chrysof.* Hom. 10. pag. 100. bis, *Theodoro* apud *Theodoret.* Quæst. 21. *August.* 4. de *Gen.* ad lit. 1. 8, 10, 20. *Anastas.* lib. 7. in *Hexaem. Philop.* lib. 3. c. 2.

Verf. 4. κύεⓈ] Asteriscum ex *Laud.* A. 146. appositum, ab *Orig.* additum exinde quoque colligo, quod κύεⓈ non extet apud *Phil.* de *Mundi opif.* pag. 29. *Theoph.* pag. 97. A. *Clem.* 6. *Strom.* p. 686. D. uti neque in *Compl. Oxon. Laud.* C. 88. *Euseb.* 7. *Præpar. Evang.* 11. p. 318. B. *Chrysof.* Homil. 12. pag. 114, 115, 116. *Ambros.* lib. 6. in *Hexaem.* cap. 8. *August.* 2. de *Gen.* contra *Manich.* 1. & lib. 5. de *Gen.* ad lit. c. 1, 2, 3. Confer notata ad verf. 8.

Verf. 5. κύεⓈ] Cum ✕ inserui ex *Laud.* A. 146. juxta *Hebr. & Samar.* idque sine hoc signo habet *Compl. & Anastas.* in *Continuat.* lib. 7.

Verf. 8. κύεⓈ] ✕ iterum præfixi auctoritate *Anastasi,* loco cit. τὰ ἐξ αὐτῶν πυχθέντα allegantis, & quia hanc vocem cum *Ald. Rom. Ox. Laud.* C. 88. omittunt *Philo* l. 1. Alleg. Leg. p. 47. D. & 48. A. de *Plantatione Noe* p. 218. E. de *Confus. lingu.* pag. 329. B. *Iren.* lib. 5. cap. 5. pag. 405. (unde nescio, quid sibi velit *Anastasi,* provocans ad exemplaria *Εἰρηναίῳ καὶ ΦίλωνⓈ*, quasi in istis extiterit κύεⓈ) *Theoph.* pag. 97. D. & *Severian.* Orat. 5. pag. 264. D. Neque eam agnoscit *Itala* versio, ut ex *August.* Locut. de *Gen.* 5. 5. & lib. 6. de *Gen.* ad lit. c. 4. *Ambros.* de *Paradiso* c. 1. & *Tertull.* lib. contra *Hermog.* c. 3. colligitur, ubi hic insinuat, Deum non cognominatum esse *Dominum* ante ista verba: *Et accepit Dominus Deus hominem quem finxit.* Ediv] Ita hic, & v. 10. posui ex *Compl. Iren. & Ambros.* loc. cit. *August.* 2. de *Gen.* contra *Manich.* 1. & 8. de *Gen.* ad lit. 1, 3.

Verf. 9. ο οὐδὲ ἐπὶ] κύεⓈ juxta *Hebr. & Sam.* præfigitur sæpius apud *Anastas.* in *Continuat.* lib. 7. & lib. 8. in *Hexaem.* Contra ἐπ non est in *Hebr. Samar. Phil.* p. 50. B. *Theoph.*

Theoph. cit. p. 97. D. (quamvis p. 101. B. bis additum sit) *Ambros.* c. 2. idque quasi superfluum notatur apud *Procop.* τῷ παραδείσῳ] τῆ παραδείσῃ juxta *Hebr.* rectius habent *Edit.* cum *Oxon. Laud.* C. 88. *Chrysost.* Homil. 13. pag. 131. seq. *Severian.* Orat. 5. pag. 268. A. *Procop.* *Anastas.* *Ambros.* & *August.* l. c. & 8. de Gen. ad lit. 4. *Theoph. Phil.* locis cit. (quamvis apud hunc de Migrat. Abrahæ pag. 393. E. ita, ut in nostro Cod. legatur) ipsoque S. *Joanne* Apocal. 2. 7. juxta quædam exemplaria. τῆ εἰδέναι -- πνήρῃ] τῆ γνώσκειν καλὸν ἔ πόνηρόν exacte juxta *Hebr.* habet *Severian.* loco cit.

V. 10. ποτίξεν] Vocem τῆ respondentem *Hebræo* ὕ, præfixam habes in *Phil.* lib. 1. Alleg. Legis pag. 51. E. & 52. B. quamvis non expressa legatur lib. 3. de Somniis pag. 1141. B. ἐκείθεν] Et inde juxta *Hebr.* & *Sam.* habet *Ambros.* de Paradiso c. 1. & 3. *August.* 8. de Gen. ad lit. 7.

V. 12. καὶ] Abest ab *Hebr. Samar. Compl. Phil.* p. 51. E. & 52. D. *Anastas.* in Contin. l. 7. *Ambros.* ibid. *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1. licet 8. de Gen. ad lit. 7. habeat.

V. 17. φάγετε - φάγετε - ἀποθανεῖτε] Pro illo *Philo* p. 57. A. habet φάγεσθαι, pro isto una cum *Theodoret.* Qu. 38. φάγη, qui & pro hoc, ἀποθανῇ in singulari posuit. Sed vide infra p. 76.

Verf. 19. ἐν] Non est in *Hebr.* & *Euseb.* 11. Præp. Ev. 6.

Verf. 21. κύριος] Hanc vocem ex *Ald.* *Chrysost.* Homil. 15. pag. 149. D. *Anastas.* in Continuat. lib. 7. & l. 9. juxta *Hebr.* & *Samar.* inserui, eamque ab *Orig.* cum ✕ additam conjicio, quia non extat apud *Phil.* 3. Alleg. Leg. p. 1091. A. & lib. quis rerum divinarum sit hæres p. 157. B. *Theoph.* pag. 98. C. uti nec apud *Chrysost.* Homil. cit. pag. 145. A. & 148. B. *Isidor. Pelus.* lib. 1. Epist. 141. *Severian.* Hom. 7. εἰς θεομομίαν p. 270. B. *Basil. Seleuc.* Orat. 2. in Adam p. 11. &c.

Verf. 23. οὐκ] Id in Cod. nostro deesse, perperam annotatum in *Bibliis Polyglot.* Nam in margine eadem manu adscriptum est, ac textui inferendum puncto indigitatur. αὐτῆς] Non est in *Hebr.* *Theoph.* pag. 98. C. *Cyrill.* in Joël. col. 459. *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1. quamvis in postrema *Paris.* addiderint suo.

Verf. 24. τῇ γυναικί] Ita quoque *Ald. Method.* de Resurrect. pag. 428. & in Sympof. Orat. 3. pag. 77. *Epiph.* Hæref. 33. §. 9. & Hær. 48. §. 6. *Mulieri suæ* etiam *Tertull.* de Virginibus velandis cap. 5. & de Anima c. 21. *uxori suæ* itidem *Ambros.* & *August.* l. 2. de Gen. contra Manich. c. 1. & l. 9. de Gen. ad lit. c. 1, 2. Sed πρὸς τὴν γυναικα propiùs *Hebræo* habent *Compl. Rom. Cotton. Oxon. Laud.* C. 88. *Theoph.* loc. cit. D. *Chrysof.* p. 152. B. C. *Anastas.* lib. 10. ipseque *Philo* pag. 1096. licet in Comment. ponat τῇ γυναικί.

SECTIO II. Præstantiam Cod. Alex. præ Edit. ostendens.

Verf. 2. κατέπαυσεν] ο θεός additur in *Compl. Laud.* C. 88. *S. Barnabæ* Epist. Lat. cap. 15. *Iren.* Græco fragmento lib. 5. c. 28. *Ambros.* lib. 6. in Hexaem. cap. 8. *August.* 4. de Gen. ad lit. 1, 10, 20. Sed juxta *Hebr.* & *Samar.* cum *Alex.* omittunt *Ald. Rom. Oxon. Barnabas* Græc. loc. cit. *Phil.* 1. Alleg. Leg. p. 41. *Iren.* vetus Interpres loc. cit. *Theophil.* p. 91. A. *Chrysof.* Hom. 10. p. 100. B. *Procop. Philop.* lib. 7. cap. 13. in fine, *Anastas.* ab initio libri 7.

V. 4. ἔρχετε, ἡ ἡμέρα ἐποίησεν] Ita cum nostro Cod. *Compl. Rom. Laud.* C. 88. *Phil.* de Mundi opif. pag. 29. B. *Clem. Alex.* lib. 6. pag. 686. D. *Chrysof.* Homil. 12. pag. 114. D. 116. D. 117. A. *Ambros.* l. c. *Procop. Anastas.* in Continuat. lib. 7. Sed *Ald. Oxon. Theoph.* p. 97. A. *Anastas.* ab initio Continuat. lib. 7. perperam: ἐρχετε ἡμέρα, (*Ald.* ἡ ἡμέρα) ἢ (*Anastas.* ἐν ἡ) ἐποίησεν. Similiter *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1, 3. cum factus esset dies, quò fecit, & 5. de Gen. ad lit. 1. sæpius: cum factus esset dies, fecit.

V. 5. Γενέσθαι — ἀνατεῖλαι] Ανατεῖλαι — γενέσθαι ordine inverso *Ald. & Theophil.* in Edit. *Oxon.* pag. 117. sed in aliis Edit. ac MS. Bodlei. unà cum cæteris Patribus Cod. nostro consonat. τὴν γλῶ] Sic quoque *Hebr. Sam. Phil.* 1. Alleg. Leg. pag. 44. A. & E. p. 45. B. iterum iterumque, *Iren.* lib. 3. c. 31. *Theoph.* p. 97. B. *Athanas.* Orat. 1. contra *Arian.* Tom. 1. p. 417. C. *Chrysof.* Hom. 12. sæpiùs, *August.* 5. de Gen. ad lit. 1, 6, 11. *Procop. Anastas.* in Continuat.

nuat. l. 7. Sed *Editt.* omnes cum *Oxon.* & *Laud.* C. 88. αὐτῶν & *Ambros.* l. c. habet *eam*, *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1, 4. in *ea*; quia hic versus paulo ante memoraverat τῶν γῆν.

V. 7. χῆν] χῆν λαβῶν, ex glossemate Librarii *Ald. Compl. Oxon. Laud.* C. 88. Sed & in priscis χῆν λαβῶν, vel ἡ ἐλαβεν χοῦν legitur, nempe apud *Phil.* de Mundi opif. p. 30. *Iustin. M.* Parænes. ad Græc. pag. 112. (quamvis in uno MS. Cod. Reg. Galliæ desit) ac de Resurrectione carnis *Tom. 1.* Spicil. Patr. Sec. 2. p. 187. *Iren.* lib. 3. c. 31. l. 4. c. 37. l. 5. c. 14, 15. *Constit. Apostol.* lib. 5. c. 7. *Clem. Alex.* Excerpt. ἐκ τῶν Θεοδότου &c. p. 797. col. 1. A. *Orig.* Hom. 1. in Jerem. pag. 59. C. in Matth. p. 356. B. ac Dial. contra Marcionitas pag. 106. & 107. iterum iterumque, *Method.* apud *Epiphan.* Hæres. 64. §. 18. & 23. *Euseb.* Præpar. Evang. lib. 7. c. 17. & lib. 11. c. 27. *Hilar.* in Psalm. 118. lit. *Joth.*, *Ambros.* cit. l. 6. in Hexaem. c. 8. *Chrysost.* Hom. 12. & 13. sæpissime, *Severian.* Orat. 5. p. 263. D. & p. 264. A. *Anastas.* in Continuat. lib. 7. sæpius, ac lib. 11. Verum juxta *Hebr.* & *Samar.* omittunt *Alex.* cum *Rom. Theoph.* p. 97. C. *Tertull.* de Resurrect. carnis cap. 5. adversus Hermogenem cap. 31. & lib. 1. contra Marc. cap. 24. *Cyrrill.* Catech. 18. pag. 265. *August.* 6. de Gen. ad lit. 1. & lib. 7. c. 1. ac l. 2. de Gen. contra Manich. c. 1. *Philop.* lib. 3. c. 2. l. 4. c. 15. lib. 6. c. 22. (quamvis cap. 21. addatur λαβῶν) *Procop.* ad vers. 27. c. 1. qui proinde in Comment. ad hunc locum, verbum istud, quasi consulto, omissum esse annotat. Ipse quoque *Philo* licet loco prius citato hoc additamentum iterum iterumque repetat, tamen lib. 1. Alleg. Leg. p. 45. juxta *Hebr.* citat, χοῦν δὲ χθονός, absque λαβῶν.

V. 11. φισῶν] Ita quoque *Hebr. Theoph.* p. 97. D. *Epiphan.* Ancorat. §. 58. *Severian.* Orat. 5. p. 266. A. C. *Anastas.* lib. 7. & 8. in Hexaem. Sed & *Philonem* ita legisse patet, quia deducit à φάσθαι. In *Editt.* igitur & *Laud.* C. 88. minus accurate φισῶν in *Oxon. φήσαν.* Similiter εὐελάτ cum diphthongo melius in nostro Cod. quam in *Editt.* & *Laud.* C. 88. εὐιλάτ.

V. 14. πορδωμους] Consonant *Hebr. Compl. Oxon. Laud. C. 88. Philo* pag. 52. E. *Theoph.* p. 98. A. *Epiphan.* loc. cit. *Anastas.* in *Continuat.* libri 7. & libro 8. Similiter *Ambros.* de *Paradiso* c. 1. & *August.* 2. de *Gen.* contra *Manich.* 1. vadit. Sed *Ald.* & *Rom.* ωεμπεδωμους. οὐτ] Deest in *Ald.* & *Rom.* cum habeant *Hebr. Sam. Compl. Oxon. Laud. C. 88. Phil.* loc. cit. & p. 53. D.

V. 19. αὐτῶ] Sic juxta *Hebr.* cum *Cod. nostro Theoph.* pag. 98. B. *Euseb.* 11. *Præpar. Evang.* 6. p. 561. *August.* 9. de *Gen.* ad lit. 1. nec non *Philo*, in cujus lib. 3. *Alleg. Leg.* pag. 1089. quidem excuderunt αὐτῶ, (uti *Edit.* τ ὁ. sonant) sed ipse de *Mutat. Nominum* p. 1054. C. se αὐτῶ legisse indicat, scribens: τὸ τοῦ ὀνόματος τὸ κληθέντος ἦν.

V. 22. κύρις] Hoc in *Rom.* omissum, habent quoque *Ald. Compl. Oxon. Laud. C. 88. Theoph.* p. 98. C. *Euseb.* 12. *Præpar. Evang.* 12. *Chrysost.* *Hom.* 15. sexies, *Ambros.* de *Paradiso* c. 10. & 11. *August.* loc. cit. *Anastas.* lib. 9. bis.

V. 23. αὐτῇ] Deest in *Ald. Rom.* ut & *Tertull.* de *Virginibus velandis* cap. 5. de *Anima* c. 21. *Method.* de *Resurrectione* pag. 284. ac in *Conviv.* x. *Virg. Orat.* 3. pag. 77. B. *Cyrill.* in *Joel.* col. 459. & lib. 3. contra *Julian.* pag. 78. *Ambros.* *August.* 1. c. & 2. de *Gen.* contra *Manich.* 1. & c. Sed cum *Cod. nostro* agnoscunt *Hebr. Sam. Compl. Laud. C. 88. Severian.* *Orat.* 5. pag. 270. B. *Chrysost.* pag. 152. in textu (sed non in *Comment.*) *Epiphan.* *Hæres.* 33. §. 9. & *Hæres.* 48. §. 6. *Theoph.* loc. cit. quamvis ibi in excusis exemplaribus præcedat vocem ἐλφθῇ, in *MS. Bodleiano* 2040. autem rectius sequatur.

V. 24. μήτε αὐτῶ] Vocem αὐτῶ in *Edit.* omisam habent quoque *Hebr. Sam. Oxon. Laud. C. 88. Theoph.* loc. cit. D. *Orig.* in *Matth.* p. 356. B. (quamvis in *Theoph.* ac *Orig.* post *μήτε* non legatur) *Method.* & *Epiphan.* locis cit. *Chrysost.* pag. 152. B. (licet ibidem paulo antè desit) *Theodoret.* *Quæst.* 7. in lib. 2. *Regum*, *Anastas.* lib. 10. De hujus loci allegatione in *Novo Testamento* vide infra *Sect.* 3.

SECTIO III. *Varias Lectiones minus rectas, vel non
necessarias recensens.*

Vers. 2. E.] Deest in *Iren.* lib. 5. cap. 28. ac *Phil.* lib. 2.
Alleg. Leg. pag. 41. in Comment. quamvis in textu extet.
A. ἐπίσημον] *Anastaf.* lib. 7. in Hexaem. τινὰ τῶν ἀνελχάφειν,
ἐκ ἐπίσημον ὁ Θεὸς ὅτι τῆς γῆς, πρὸς ἐχθρόν. Αὐτὸς] Deest in
Oxon. & *Iren.* loc. cit. juxta MS. *Vossii.* Habet vero cum
reliquis *Philo* loc. cit. & *Athanas.* Orat. 2. contra *Arianos*
pag. 523. C.

V. 3. ποιῶν] Deest in *Anastaf.* lib. 7. πρὸς *Compl. Justin.*
Respons. 49. ad Orthodoxos, *Greg. Nyss.* de Anima pag.
935. A. *Chrysost.* Homil. 10. in textu p. 100. C. sed in Com-
ment. pag. 101. A. cum reliquis ποιῶν. Caterum hic in
quibusdam Codd. καὶ ἐγένετο ἔτι καὶ, annexum fuisse, ex *Pro-
cop.* Comment. colligitur, cujus verba vide Sect. 2. An-
notat. ad cap. 1. v. 26.

V. 4. οὐρανὸν καὶ γῆν] Horum loco apud *Clement. Alex.*
lib. 6. Strom. pag. 686. D. legitur, καὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, quæ istis
subjuncta in Codice suo habuisse videtur: quemadmo-
dum *Euseb.* 7. Præpar. Evang. 211 p. 318. B. mox post τὴν
γῆν addit καὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Tò præfixum in
Laud. C. 88. *Chrysost.* Hom. 12. p. 114. D. sed nō insertum
pag. 115. D. & 116. C. & apud *Theoph.* p. 97. A. 8. 111. B.

V. 5. ἐπὶ τῇ γῇ] Hæc excludit *Theoph.* loco cit. ἐπὶ τῇ γῇ
ἐπὶ τῇ γῇ. *Oxon.* in *Epist.* *Anastaf.* in Continuat. libri 7. 2. 9.
V. 6. καὶ τὸν οὐρανὸν] Ita quoque cum reliquis *Philo* de Profu-
gis pag. 176. C. sed καὶ τὸν οὐρανὸν. Idem de Mundi opificio pag.
29. D. & 1. Alleg. Leg. p. 41. B. τῇ γῇ posteriori loco.]
Aut *Philo* pag. 29. sed duobus aliis locis consentit cum
cæteris.

V. 7. ἐπὶ τῇ γῇ] Tunc fuit, in *August.* 2. de Gen. contra
Manich. 5. sed 6. & 7. de Gen. ad lit. c. 1. tunc recte omittuntur
Euseb. *Justin.* *Paranes.* ad Græcos pag. 111. *Fecit* quoque
Tertull. adversus *Hermogenem* c. 31. Sed *Savertianus* pag.
263. B. expresse ait: οὐκ ἦν πρὸς ἀπλῆς, ἐπὶ τῇ γῇ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ γῇ.

πλάσις λέγεται ὅτι ἔστι εὐπρεπείας, ὡς ὅταν τις θεασαμένου πρὸς ὅσον
εὐμορφον, καλὸν πλάσμα λέγῃ. ο ἄνθρωπος] ο deest in *Compl.*
& *Chrysost.* Homil. 12. p. 121. sed extat Homil. 13. p. 127.
& 128. ψυχῇ ζῶσαν] Ita quoque cum reliquis *Method.*
in *Conviv.* x. Virgin. Orat. 2. pag. 76. A. & *Philo* lib. 1.
Alleg. Legis p. 46. A. ac lib. 2. de Somniis p. 570. D. sed
ψυχῇ ζῶσιν habet lib. 2. Alleg. Leg. p. 90. D. & lib. quod
deterius potiori insidiari soleat pag. 170. A. denique πάλιν
ζῶσαν lib. quis rerum divinarum sit hæres p. 489. B.

V. 9. Εξανέτελεν] *Philo* 1. Alleg. Leg. pag. 10. B. *Exan-*
τελεσεν. *August.* 6. de Gen. ad lit. 4. & 8. 3. *exerit.*

V. 11. Εκείν] οὗ deest in *Phil.* pag. 51. E. & 52. C. sed
habetur ibid. D. & p. 54. D. Cæterum οὗ pro eo perperam
est in *Ald. Oxon. Laud. C.* 88. *Theoph.* p. 97. D. Deest
in *Theoph.* loc. cit.

V. 12. τοῦ] καὶ in *Compl.*

V. 13. Ο κυκλὼν πᾶσαν] *Κυκλοῖ* *Theoph.* pag. 98. A. & *Phil.*
p. 51. E. & 52. E. apud quem priori loco πᾶσαν desidero,
sed tamen posteriori reperio.

V. 15. Ἐπλάσθη] *Επιήκει* *Oxon.* cum *Severiano* Orat. 5.
p. 28. B. *Phil.* lib. 1. Alleg. Leg. p. 48. D. & 50. D. qui
ibidem in hoc verbum, tanquam ab ἰσχυρὸν distinctum,
commentatur, similiter fecit & fecerat in *August.* 8. de Gen.
ad lit. 8. & 2. de Gen. contra Manich. 1. τῆς τοῦ Θεοῦ]
Deest in *Ald. Phil.* & *Theoph.* loc. cit. *Origen.* Hom. 1. in Jerem.
p. 59. C. *Anastas.* Dial. 1. contra Macedonios p. 542. D.

ene, uti *Anastas.* lib. 9. 1. *August.* locis cit. Sed *ἐπλάσθη*
additum *Compl.* quæta *Hebr.* habent *Compl. Rom. Oxon. Laud. C.* 88.

Severian. loc. cit. C. *Chrysost.* Hom. 1. 4. aliquoties, ubi etiam
pag. 137. C. diserte annotat. ἔχοντες ἅπαντες, ἐν τῷ αὐτῷ
δύσῳ, ἀλλὰ πεποιθήκει καὶ ἡ τρυφῆς, ἵνα πλεονεκτήσῃ ἡ
καὶ ἡ ἀνθρώπων ἐν τῷ αὐτῷ δυνάμει, ἐν τῇ ἡμετέρῃ. Atqui
sequenti cap. 3. v. 23. & 24. omnes Codices una cum *Phil.*
lib. 1. Alleg. Leg. p. 38. B. & de Cherubim p. 108. A. ad-
dunt, τρυφῆς hic autem omnium puto, quod superfluum
videretur, ipsa voce ἡμετέρας voluptatem connotante.

V. 16. κύε [C] Deest in *Theoph.* pag. 98. A. Sed cum reliquis agnoscit *Philo* lib. 1. Alleg. Legis pag. 57. A. atque pag. 58. A. B. expresse notat, utrumque nomen tam κύε quam θύς hic positum esse, βρώσθ φάγῃ] φάγεται sine βρώσθ extat in *Phil.* pag. 57. A. Sed pag. 58. C. habet βρώσθ φάγῃ, additque: Μὴ μόνον δε φησι, φάγῃ, ἀλλὰ καὶ βρώσθ. φάγῃ] φάγαδε legitur apud *Epiphan.* Hæres. 64. §. 22. Edotis apud *Tertull.* de Anima cap. 38. Vereor etiam, ne *Irenæus* pluralem numerum in suo Cod. habuerit: quippe licet lib. 5. c. 23. optimus Codex *Voss.* habeat, manducabis, unde & in nostra Edit. ita excusum est; reliquorum tamen exemplarium verbum plurale, manducabitis, confirmant quæ *Irenæus* præcedenti cap. 20. scripsit, sic sonantia: Ab omni erga ligno Paradisi escas manducabitis, ait Spiritus Dei; id est, ab omni Scriptura Dominica manducate. Sed genuinæ lectionis *Hebræo* Cod. congruæ fidem faciunt cum plurimis aliis *Philo* cit. lib. 1. Allegor. Legis pag. 59. B. Orig. Comment. in Hoseam, Philocal. c. 8. *Ambros.* lib. de Paradiso c. 5. *Augustinus* denique lib. 8. de Gen. ad lit. c. 17. animadvertentes, singulari numero hic usum Moſen, cum tamen versu seq. in plurali loquatur. Solius *Philonis* verba apponō: Ἐξῆς κεκῆνο ἀπορητίον ὅτι μὲν παρὰ τὸν δότῃ πάντες ἐύλη ἐκ τῶ & ἡδονῶν ἰδίῳ, ἐν ἀπορητίῳ ὅτι δὲ ἀπορητίον ἡδονῶν τῶ πνεύματι καὶ καλῇ αἰσθησὶ, ὡς ἀλλοῖσι ἀπορητίῳ. Ἐκείνῳ γὰρ φησὶ, δότῃ πάντες φάγῃς ἐπιποθεῖ δὲ, ἡ φάγαδε. Ἐ, ἡ δὲ αἰσθησὶ φάγῃ, ἐκείνῳ φάγῃς καὶ δότῃ ἀπορητίῳ, ἐκείνῳ δότῃ φάγῃς. Similem quæſtionem proponit *Anastasius* lib. 9. in *Hexæm.* & semel habet φάγῃ unde patet alteram φάγαδε, quod itidem *Spī* legitur, Librario, non ipsi *Anastasio* adscribendum esse. *U. 298. q. 3. m. 12. b. 1. d. 2. 12. 89. d.*

V. 17. τὸ πνεῦμα καλὸν καὶ πνεῦμα] Apud *Phil.* p. 57. A. τὸ εὐδονῶν καλὸν καὶ πνεῦμα sed pag. 59. A. vulgatam lectionem habet *Hebræo* consonam. οὐ φάγαδε] οὐ φάγαδε *Theophili* pag. 98. A. & *Albanas.* de Incarnat. verbi pag. 50. B. juxta quædam exemplaria. Sed *παρὰ πνεῦμα* *Homil.* 3. *Clement.* pag. 643. & *Clementina Epitomo* de Ge-

stis Petri p. 761. Quam lectionem quoque *Tertull.* de Je-
 juniis c. 3. indigitare videtur his verbis: *Acceperat Adam*
à Deo legem non gustandi de arbore cognitionis boni & mali,
moriturus si gustasset. Atqui ex his verbis etiam colligas
 forte, ipsum verba hujus 17. versus non in plurali, sed
 singulari numero juxta *Hebr.* legisse, perinde ut ex *Philone*
 & *Theodoreto* supra allegavimus. Verum receptam lectio-
 nem cuncti Codd. & reliqui Patres omnes confirmant,
 ipseque *Philo*, cujus verba præced. pag. 75. allegavimus.
 Απ' αὐτοῦ] Hæc excludit *Philo* p. 57. A. sed ἐξ αὐτῶν ponit pag.
 59. A. & αὐτοῦ] Ita & *Theoph.* l. c. *Athanas.* Orat. 2. contra
 Arianos p. 534. juxta quædam exemplaria, *Basilii Seteuc.*
 Orat. 3. pag. 12. B. & 13. D. *Isidor. Pelus.* lib. 3. Epist. 252.
 in titulo, sed in ipso Epistolæ textu αὐτοῦ, uti cum *Edit.*
 habent *Philo* pag. 59. C. *Method.* apud *Epiphani.* Hæres. 64.
 5. 22. *Cyrril.* Catech. 13. *Chrysost.* Hom. 14. & Serm. 7. in
 pag. 928. B. & c. Denique *Oxon.* cum *Procop.* & quibusdam
 Gen. *Athanas.* Codd. αὐτοῦ

V. 18. Κατ' αὐτῶν] Κατ' αὐτῶν perperam *Oxon.*

V. 19. Θεὸς ἐν] Θεὸς αὐτοῦ in male *Clementis Angl.* Καὶ
 πῶς τὸν θεὸν ἴδωμεν & ἴδωμεν] Desinit in *Laud.* C. 88. ἴδωμεν
 καὶ ἴδωμεν αὐτόν.] Non extant apud *Theoph.* pag. 93. B. sed
Philo cum cæteris omnibus ea agnoscit lib. 3. Legis Alle-
 gor. (qui secundus inscribi debebat) pag. 1089. B. & c.]
 Omittit *Oxon.* *Chrysost.* Homil. 14. pag. 142. & Serm. 3. in
 Gen. p. 895. D. *Severian.* Orat. 5. p. 268. bis, *Anastas.* lib. 7.
 Sed *Philo* & *Theoph.* locis cit. nec non *Euseb.* sup. præpar.
 Evang. 6. pag. 516. A. cum *Compl.* habet αὐτόν] Αὐτόν
Clem. Angl. *Oxon.* *Laud.* C. 88. *Theoph.* ut & *Chrysost.* Sermi.
 6. pag. 915. B. sed Serm. 3. p. 895. D. omittit; Homil. 14.
 p. 242. A. B. autem posuit αὐτόν. Αὐτῶν] Αὐτῶν *Oxon.* *Laud.*
 C. 88. *Chrysost.* Serm. locis cit. sed Hom. 14. αὐτῶν
 [αὐτῶν] Non habet *Severian.* dicto loco, sed sit male præ-
 figit *Oxon.* Τὰν] Hæc addit *Euseb.* loco cit. Similiter hoc est,
 in *August.* 9. de Gen. ad lit. 1. & 2. de Gen. contra Manichæi
 V. 20. Τὰ ἐστὶν] Τὰ ἐστὶν *Compl.* *Laud.* C. 88. & *Chrysost.*
 Homil.

Homil. 14. p. 143. B. τὸ δὲ Edit. & MSS. omnes cum Patribus; quanquam *Chrysostomus*, qui Hom. 15. pag. 145. A. 146. A. &c. itidem δὲ posuit; οὐδὲ μὴν iterum iterumque appellet. οὐδὲ εὐρίθνη] οὐδὲ κὺ *Euseb.* 12. Præpar. Ev. 12. & *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1. Οὐκ ἔστι αὐτῶν] καὶ αὐτῶν ex versu 18. perperam addit *Chrysost.* Serm. 4. in Gen. p. 898. D. ac *Anastas.* in Continuat. libri 7. & libro 9.

V. 21. Επὶ τῷ Ἀδὰμ, καὶ ὑπνώσκει] Επὶ αὐτῷ, καὶ ἀφύπναισι male *Euseb.* loc. cit. ἀπεπλήρωσεν . . . αὐτῆς] ἐπεπλήρωσεν . . . αὐτῆς *Theoph.* loco cit.

V. 22. ὁ Θεὸς] Deest in Ald. Sed reliqui omnes habent.

V. 23. Ἀδὰμ τῷ νῦν] ὁ Ἀδὰμ τῷ νῦν ὡς *Oxon.* Ald. Id. excludit *Tertull.* de Virginibus velandis cap. 5. & de Anima c. 21. Sed agnoscit *Phil.* p. 1094. D. E. ubi inter alia expresse ait: Ἀδὰμ ὁ ἐκείνός, ἀλλ' ὁ νῦν, ὡς ἐστὶν. x. 1. 2. Αὐτῶν καὶ ἡμεῖς] Αὐτῶν καὶ ἡμεῖς *Phil.* pag. 1095. B. *Wux.* 24. *Euseb.* 1. B. propter apud *August.* 9. de Gen. ad lit. 1. & 9. *Euseb.* 1. B. S. Paulus *Eph.* 5. 31. *Chrysost.* Homil. 17. pag. 112. B. bis, & *Epiphani.* Hæres. 33. 5. 9. sed Hæres. 48. 5. 6. receptam retinuit lectionem, quam & S. Evangelistæ *Matthæus* 19. 5. & *Marcus* 10. 7. agnoscunt. Ald. *Phil.* p. 1094. D. omilla non modo a *Phil.* p. 1095. A. ac *August.* cit. lib. 9. c. 1. sed & S. *Matthæo* & *Paulo* (juxta quosdam Codices) secundum a *Marc.* & *Paulo* (juxta aliqua exemplaria) tertium deest in *Dand.* 1. 88. *Phil.* de Gigant. p. 293. A. sed 3. (2) *Legis Alleg.* p. 1096. B. posuit *Isid.* quomodo & N. T. Scriptores citantur.

SECTION IV. Fragmenta Verbonum Aquila, Theodotiani, atque Symmachi, ex *Aquila*, *Theodo-*

dot. 6. *Theodoret.* Quæst. 22. *Aquila* ὁ ἡμεῖς ὡς ἐστὶν. Ald. *Phil.* p. 1095. B. *Wux.* 24. *Euseb.* 1. B. S. Paulus *Eph.* 5. 31. *Chrysost.* Homil. 17. pag. 112. B. bis, & *Epiphani.* Hæres. 33. 5. 9. sed Hæres. 48. 5. 6. receptam retinuit lectionem, quam & S. Evangelistæ *Matthæus* 19. 5. & *Marcus* 10. 7. agnoscunt. Ald. *Phil.* p. 1094. D. omilla non modo a *Phil.* p. 1095. A. ac *August.* cit. lib. 9. c. 1. sed & S. *Matthæo* & *Paulo* (juxta quosdam Codices) secundum a *Marc.* & *Paulo* (juxta aliqua exemplaria) tertium deest in *Dand.* 1. 88. *Phil.* de Gigant. p. 293. A. sed 3. (2) *Legis Alleg.* p. 1096. B. posuit *Isid.* quomodo & N. T. Scriptores citantur.

V. 7. *Philop.* lib. 6. cap. 21. Ακύλας· καὶ ἔπλασε κύρα· ὁ θεὸς σὺν τὸν ἀνθρώπῳ, καὶ δὲ τὸ χεῖρ, ὃ ἐνεφύσησεν ἐν μυκτῆρσιν αὐτῷ (sed seq. cap. 26. εἰς τὴν πρῶτον αὐτῷ) ἀναπνεύσας ζωῆς, καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζωῆς. Θεοδοτίων καὶ Συμμάχ· καὶ ἐπλασε κύρα· ὁ θεὸς τὴν Ἀδάμ, καὶ δὲ τὴν γῆν Ἀδάμ, ὃ ἐνεφύσησεν εἰς τὴν μυκτῆρα αὐτῇ ἀναπνεύσας ζωῆς, καὶ ἐγένετο Ἀδάμ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζωῆς. *Theodoretus Quæst.* 39. in fine, sive *Origenes* ibi citatus, ait, μυκτῆρα λέγουσιν ὡς τῷ Ακύλα καὶ Συμμάχῳ, ἡ πρῶτον ὡς πῶς ἐδομήκεντα, τὴν πλάσσειν, εἰς ὃ ἐνεφύσησεν ὁ θεὸς πνεύμα ζωῆς.

V. 8. Παράδεισον ἐν Ἑδὲν.] *Hieronymus* in *Tradit. Hebr.* ad hæc verba ait: *Symmachus* transfudit *paradisum* *florantem*. Græcè, ni fallor, ἀνθηρὸν, quod non modo *floridum*, sed & *amenum*, *incommodum* significat, ac proinde *Hebræum* עֵדֶן, *appellative* sumptum, ubi de horto est sermo, haud male exprimit. Sed hoc loco עֵדֶן est nomen *proprium* loci, in quo *paradisus* à Deo plantatus dicitur; uti præfixum 3 ostendit, & *Euseb.* lib. de locis *Hebraicis* bene docet his verbis: *Ἑδὲν* ὁ τῷ δέῳ ὡς δάσος τῶν εἰς ἀνατολὰς ἐρμηνεύεται δὲ τρυφῇ. Imo ipse *Moses* aperte pro nomine loci accepit sequenti cap. 4. v. 12. ubi de *Caino* ait: καὶ ὤκησεν ἐν τῇ Ναιὶ κατὰ τὴν Ἑδὲν, sive ut in *Compl.* rectius legitur, *Ἑδὲν*. Quapropter versio τῶν οὐ ἐν Ἑδὲν, *Symmachi* interpretamento utique est præferenda. Confer celeberrimi *Porsoni* Præfationem, *Cambrig.* τῶν οὐ. Editioni præfixam pag. 4. seq. κατὰ ἀνατολὰς.] *Hieronymus* ibidem: Quod sequitur, contra Orientem, in *Hebræo* *Mikedem* מִקְדֶּם scribitur, quod *Aquila* posuit, δὲ δεξις, & nos ab exordio possumus dicere. *Symmachus* vero, ἐκ πρῶτης, & *Theodotio*, ἐκ πρῶτης, quod & ipsum non Orientem, sed Principium significat. Quippe sub voce πρῶτης subintelligi videtur, δεξις, & sub πρῶτης similiter, ἄριστε, uti *Drusus* ad hunc locum observavit.

V. 15. Εἰ τῷ ὡς δάσος ὁ τρυφῇ.] *Hieronymus* in *Tradit. Hebr.* Septuaginta *Eden* interpretati sunt Voluptatem. *Symmachus* vero, qui *Paradisum* paulo ante *florantem* translulerat,

lerat, hic posuit, ἐν τῷ πλάττω τῆς ἄλφης. Atqui loco ἄλφης Drusius reponendum coniecit ἀλοουῆς, quia Lexicon Hesychii ἀλοουῆς exponit voce ἡδονῇ. Sed ἀδοῦα ibi legi debere, in recentiori Edit. recte est annotatum. Juxta alteram igitur Drusii conjecturam τὰ ἄλφης pro ἄλφης potius substituendum; rejicienda autem omnino Patricii Junii hariolatio, qui ut alias in emendandis locis corruptis infelix fuit, ita & hic perperam ἀλφῶ vel ἀλφῆς legendum annotavit; cum tamen Hieronymus loco citato paradysum florentem, & πλάττον τῆς ἄλφης, tanquam diversas a se invicem interpretationes adduxerit.

V. 17. Η δ' αὖν ἡμέρα φάμεθε... ἀποθανεῖδε] Hieronymus iterum in Tradit. Melius interpretatus est Symmachus, dicens: Mortalis eris. Sed plenius Theodoretus Quæst. 38. Σομμάχῳ ἡραήδον· ἡ δ' αὖν ἡμέρα φάγη ἀπὸ τοῦ εὐλα, θνητὸς εἶσι. Atque ita etiam Schol. Edit. Romana. Cæterum cum LXX. habeant pluraliter, φάμεθε & ἀποθανεῖδε, Symmachus autem, φάγη & θνητὸς εἶσι, hinc Ambros. de Paradiso cap. 5. ait: Symmachus utrumque singulariter dixit.

V. 21. ἐκείων] Anastasius lib. 9. in Hexaem. [cujus duo Græci Codices MSS. habentur, alter in instructissima Bibliotheca Reverendi admodum in CHRISTO Patris Domini JOANNIS, Episcopi Norwicensis, alter in Novo Collegio Oxoniensi, cujus Apographum penes me habeo] Ἀντὶ τῆς ἐκείωντος ὁ μὲν τῶν ἐρμηνοῦτων καταφρονεῖν εἶπεν ἀλλῶ καὶ ἄλλῳ, ἑταῶς ὑπὸν*. Atqui postremum ὑπὸν Theodotiani est adscribendum, siquidem de prioribus duobus Hieronymus in Tradit. Hebr. ait: Pro ecclasi, id est: mentis excessu, in Hebræo habetur Thardema תרדמא, quod Aquila καταφρονεῖν, Symmachus κάρον, id est, gravem & profundum soporem interpretati sunt.

V. 23. Τὰ τοῦ νῦν ὁσῶν] Procopius cujus MS. Codicem Græcum laudatus Præsul pro singulari humanitate sua mihi

Tria hæc verba, ut ὡς ἐκ περιδῶ id annotem, tanquam gemina junguntur à Philarcho in Antonio, ubi de Cleopatra variorum venenorum atque animalium venenatorum experimentum faciente, pag. 949. E. scribit: Μὲντοι εὐερεται τὸ δῆγμα τῆς ἀσπίδος ἕως ἀποσπῆσθαι καὶ στασιμῶς ἡσυχίᾳ ἐκκαταφρονεῖν ἐφελκόμενον.

benignissime

ANNOTATIONES

A D C A P. III.

GENESEOS.

SECTIO I. *Diversas aliorum Codicum lectiones, & veterum
Scriptorum allegationes, textui Hebræo congruas sistens.*

Verf. 2. **Π** *ΑΥΤΩ*] Ita habent etiam Compl. Laud. C. 88.
Theoph. p. 98. D. Iren. lib. 5. c. 23. p. 435.
Severian. Hom. 6. p. 276. B. Basilus Seleuc.
Orat. 3. in Adam pag. 15. C. Anastas. lib. 10. in Hexaem.
Ambros. de Paradiso c. 12. August. 2. de Gen. contra Ma-
nich. 1. Procopium quoque & Chrysost. ita legisse, ex Com-
ment. patet; unde hujus Interpres Homil. 16. pag. 160. A.
recte: *de omni ligno*; sed in Græco, *ἐκ παντός τοῦ ξύλου*
quomodo Ald. Rom. Oxon. August. 11. de Gen. ad lit. c. 1.
& 30. juxta Hebr. & Sam. sonant. *עץ הים*] Sic juxta
Hebr. reposui ex Ald. Rom. ac Itala versione, *manducabimus*,
apud Iren. & Ambros. locis cit. atque edemus, in August. l. c.

Verf. 6. *עַל הָאֲרָצָה*] In Bibliis Polygl. annotatum, *ἐπὶ τῇ
γῆ*: cum tamen nullum præpositionis vestigium in MS.
Alex. appareat, uti nec in Ald. Compl. Oxon. Laud. C. 88.
Basilus Seleuc. pag. 16. D. Anastas. lib. 11. Sed Rom. cum
Theoph. pag. 92. A. & Chrysost. pag. 155. C. juxta Hebr. ac
Samar. *עַל* præfigunt; & Ambros. de Paradiso. cap. 13. ha-
bet, *de fructu*. *עַל הָאֲרָצָה*] *עַל הָאֲרָצָה* Hebr. ac vetustus Codex
apud Nihil. nec non Anastas. loc. cit. & August. de Gen.
contra Manich. 1. *manducavit*; sed 11. de Gen. ad lit. 31.
ederunt.

* L

Verf. 7.

V. 7. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο] Αὐτῶν τ̃ δύο *Hebr. Oxon. αὐτῶν*
 οἱ ὀφθαλμοὶ *Severian. p. 281. C. & 282. C. Chrysof. p. 162. B.*
 163. C. 164. B. & *August. locis cit. quoniam absque δύο.*
 quod tamen ille pag. 163. D. hic 11. de Gen. ad lit. itidem
 agnoscunt.

V. 8. ἐκρύβησεν] ἐκρύβη *Hebr. Sam. Phil. 2. Alleg. Legis*
 pag. 60. D. (sed pag. 61. E. ἐκρύβησεν) *Orig. Homil. 16. in*
Jerem. p. 153. D. quamvis πει εὐχῆς p. 71. pluralis legatur.

V. 9. Ἀδάμ] Obelum hīc apponendum vix dubito, quia
Adam abest ab *Hebr. Sam. Compl. Laud. C. 88. Phil. p. 69. E.*
 70. B. ac de Somniis pag. 594. A. *Iren. lib. 5. c. 15. prope*
finem, Orig. πει εὐχῆς pag. 72. & Dial. contra Marcion.
 pag. 27. seq. iterum iterumque; sed *Comment. in Matth.*
 pag. 218. B. habetur, ut & apud *Theoph. p. 103. B. (licet*
 p. 99. B. desit) *Tertull. 2. contra Marc. 25. & 4. 20. contra*
Praxean cap. 6. adversus Psychicos c. 6. Athanas. Orat 3.
contra Arianos p. 599. B. Lucifer l. 1. pro Athanasio ab initio,
Hilar. in Psalm. 1. prope finem. Ambros. de Paradiso c. 14.
Epiphani. Ancor. 5. 38. Severian. Hom. 6. eis κρυμμένα pag.
 281. & 284. *Chrysof. Homil. 17. p. 173. bis, Procop. Græc.*
MS. Anastas. loc. cit. August. 2. de Gen. contra Manich. 1.
 apud quem tamen 11. de Gen. ad lit. 1, 34. haud legitur.

V. 10. Αὐτῶ] Cum *Hebr. ac Samar. omittunt Compl.*
Laud. C. 88. Ambros. in frontispicio cap. 14. de Paradiso,
Lucifer loc. cit. πει πᾶσι πᾶσι] Hanc vocem ex v. 8. uti
 videtur, insertam expunge auctoritate *Hebr. Sam. Oxon.*
Phil. pag. 70. E. Theoph. pag. 99. B. Lucifer. Ambros. August.
 locis cit. quamvis apud hunc 11. de Gen. ad lit. 1. lega-
 tur *deambulantis. Noster Codex mendose, πει πᾶσι*.

V. 11. τὰς μὲν] Hæc *Severian. p. 285. A. B. bis cum*
Hebr. omittit, licet paulo ante semel habeat.

V. 13. κρύβη] Deest non solum in *Ald. Compl. Laud.*
 C. 88. *Chrysof. Homil. 17. p. 177. C. Ambros. August. 2. de*
Gen. contra Manich. 1. (apud quem tamen l. 11. de Gen.
 ad lit. c. 1. & 25. habetur) sed & *Phil. p. 71. E. Theoph. p. 99. C.*
Lucif. l. c. ac proinde ab Origene cum ✕ additum suspicor.

V. 14. τῶν ὀν] Has voculas extra tramitem lineæ minoribus literis, sed eadem manu adscriptas non agnoscunt *Hebr. Sam. Laud. C. 88. Phil. pag. 72. E. 81. A. Iren. lib. 3. c. 35. Cypr. 2. Test. contra Jud. 9. Chrysof. p. 180. D. 181. C. Severian. p. 286. A. τῶν ὀν* [ὅς καὶ] Hicce, quæ ab *Hebr. ac Sam.* absunt, sed apud *Phil. pag. 73. A. 82. B.* ac de Migrat. Abrahami p. 398. B. *Theoph. loc. cit. Pseudo-Ignatium Epist. ad Philipp. 9. 11. Lucif. loc. cit. (excepto σ)* leguntur, obelus ab *Orig.* præfixus videtur, idcirco forte omiſſis in *Chrysof. pag. 179. B. quamvis pag. 180. D.* addita sint. Κοιλία] *Σ* subnectunt *Hebr. Samar. Oxon. Theoph. Lucifer locis cit. Ambros. c. 15. August. 11. de Gen. ad lit. 1. & 36. Chrysof. pag. 180. quamvis p. 179. & 181.* desit, sicut quoque apud *Phil. dictis locis.*

V. 15. αὐτὸς] αὐτὸ (nempe αὐτίμα) rectius *Theoph. loc. cit. quomodo & Voss. de LXX. Interpr. cap. 11. legi vult, literam σ* occasione sequentis *οὗ* additam suspicatus. τῇ ῥήσιν — τῇ ῥήσιν] Parum abest, quin *τῇ ῥήσιν — τῇ ῥήσιν* cum *Voss. loc. cit. aut potius τῇ ῥήσιν — τῇ ῥήσιν* (pro quo *Compl. τῇ ῥήσιν — τῇ ῥήσιν*) substituam, ac vulnerandi vel lacerandi, (sive calcando atterendove, sive mordendo aut pungendo) notionem, quam *Hebraum* verbum *Job. 9. 17. & Psalm. 138. 11. juxta LXX. habet, atque ipse Spiritus S. ad hunc locum alludens Gen. 49. 17. Luc. 10. 19. Rom. 16. 20. insinuat, hic quoque ab Interprete expressam afferam; præsertim cum non modo *Chrysof. Procop. Anastas. in explicatione significationem calcandi, conterendi, sauciendi attigerint, sed & Cypr. 2. Test. contra Jud. 9. hunc locum cum tali citaverit præfatione: Hoc semen prædixerat Deus de muliere procedere, quod calcaret caput Diaboli. Imo Irenæus lib. 4. cap. 78. allegavit: Ipse tuum calcabit caput, (licet sequens comma sonet: & tu observabis calcaneam ejus) mox subiungens de Christo: calcans ejus caput, quemadmodum in eo, qui ante hunc est, libro ostendimus. Quippe lib. 3. cap. 38. de semine mulieris ait: cui morderetur planta, & potente calcare caput inimici; de ser-**

pēntis autem semine : altera vero mordente & interpediente
ingressus hominis, quodadusque venit semen praeordinatum cal-
care caput ejus, quod fuit partus Mariae &c. At vero prae-
cedunt ibidem ista : Inimicitiam posuit inter serpentem &
mulierem & semen ejus, observantes invicem; adeo ut utrum-
que sensum conjunctum videatur : siquidem & lib. 5. c. 21.
legitur, calcans caput serpentis; & tamen mox citatis ver-
bis, Ipse tuum observabit caput &c. sequitur; Praeconabatur
observans caput serpentis. Verum magis adhuc dubium me-
reddat Onkelos Paraphrasis : Ipse recordabitur tibi, quod fe-
cisti ei a principio, & ipse observabit tibi in finem; lex qua
colligitur, Hebraeum שׂוּם in servandi seu observandi, in-
star hostium insidiantium, significatione olim acceptum
fuisse; (perinde ut Graecum μέμνη Joan. 15. 20) ad quam
forte respiciens David, Psalm. 55. 6. cecinit : Τὴν μέμνη
μεν Φυλάξαι. Philonem Jud. quoque μέμνη legisse, ex Com-
ment. pag. 96. & lib. de Agricultura p. 203. Adhuc.
V. 16. Λύπη] Λύπη juxta Hebr. & Samar. habet Theoph.
pag. 99. D. & Andreas Cret. Serm. de Humana vita & de-
functis p. 231. D. in tristitia quoque Cypr. 3. Test. contra
Jud. 32. & de Habitu Virginum prope finem.
V. 17. Τῆς γῆς] Absunt ab Hebr. Samar. Phil. pag.
101. B. (quanquam legatur p. 4 cod. C.) Severian. Orat. 6.
in locutionem pag. 290. A. Procop. haecque ex versu Di. hic
inserta videntur. γῆς] γῆς (leg. γῆς) Oron. juxta
Hebr. & Samar. Hoc verbum, quod jam praecessit, expunge
auctoritate Procop. Severian. loc. cit. Basil. in Regulas bre-
vioribus; Responsal. Interrog. 48. Tom. 2. pag. 699. B.
6 in quibus, tamen & de animalibus & hominibus; Anthrosi in
frontispicio capitis 1. de Paradiso, Cypr. 3. Testim. con-
tra Judaeos 38. ac lib. de Bono Patientia circa med. Au-
gust. 2. de Gen. contra Manich. 1. & 11. de Gen. ad lit. 1.
& 38. denique in Locut. de Genesi num. 11. ubi ex accura-
tioribus Codd. ita recitat : Edisti de ligno, de quo praece-
peram tibi, eo solo non edere ex eo; quanquam mox anim-
advertat, in aliis additum, manducasti vel edisti. Λύπη]

Ἀὐτῇ rursus *Hebr. Sam. Phil.* p. 166. E. *Theoph. Andr. Cret.* & *Cypr.* locis cit. *tristitia* apud *Ambros.* loco cit. & in ipso cap. 15. *August.* de Gen. contra Manich. lib. 1. cap. 13. & lib. 2. c. 1. superflue tamen addito utrobique, & *gemitu*.

V. 20. Ἀὐτῇ] Hoc ex omnibus Codd. Patribusque adiecti.

V. 22. Κῦρος] Unā cum omnibus *Edit.* ac MSS. *Oxon. Laud. C. 88.* omittunt *Phil.* de Confus. ling. pag. 244. E. *Iust. M.* Dial. pag. 285. D. & 359. A. *Method.* de Resurrectione (apud *Epiphanium* Hæres. 64. §. 24.) *Ambros.* in fronte cap. 15. *August.* locis cit. ideoque ab *Origene* cum asterisco insertum puto, ac inde additum in nostro Cod. & *Chrysost.* Homil. 18. pag. 193. B. bis, atque *Anastas.* lib. 12. in Hexaem. pag. 4. Ἀὐτῇ] Hanc etiam vocem, quæ non modo in nostro exemplari, *Oxon. Laud. C. 88. Chrysost.* Homil. 18. in Comment. pag. 193. D. & 194. D. *Anastas.* lib. 12. in Hexaem. desideratur, sed & in *Method.* loco cit. ac veteri *Itala* versione apud *Tertull.* 2. contra Marc. 25. atque *August.* 11. de Gen. ad lit. 40. deest, itidem ab *Adamantio* cum ✕ adjectam conjicio, quam inde habent *Edit.* cum *Procop.* *Ambros.* loco cit. *August.* 1. 11. de Gen. ad lit. cap. 1. & lib. 2. de Gen. contra Manich. c. 1. Ἀπὸ] Hanc præpositionem addere placuit, quia cum *Hebr. & Samar.* omnes Codd. & Patres, excepto *Oxon. Method.* & *Anastas.* dictis locis, eandem agnoscunt.

V. 24. Ἀὐτῇ] Abest ab *Hebr. Oxon. Phil.* de Cherubim p. 108. A. qui p. 109. E. & 111. C. excludit quoque, & ἐν τῇ.

SECTIO II. Prærogativam Cod. Alex. præ excusis Exemplaribus ostendens.

Vers. 2. τῷ Θεῷ] Deest in *Ald.* cum tamen omnes reliqui Codd. & Patres habeant.

Vers. 3. Καρπὸς] Ita juxta *Hebr.* habet quoque *Theoph.* p. 98. D. Sed *Edit.* omnes cum *Cotton. Oxon. Laud. C. 88.* atque *Anastas.* lib. 10. & *Chrysost.* Hom. 10. p. 117. B.

V. 5. Ἐν τῇ] Sic etiam *Hebr. Cotton. Oxon. Theoph.* loco cit. Sed & deest in *Edit. Laud. C. 88. Ambros.* de Para-

diso cap. 13. *Chrysof.* Homil. 16. p. 155. A. & Serm. 7. in Genesin p. 920. *Severian.* Orat. 6. *eis νεσμομιαν* p. 276. C. & pag. 281. C. *Procop. Athanas.* (vel quisquis est Auctor) Serm. in Assumptionem Domini Tom. 2. p. 462. D. denique *Anastas.* lib. 10.

V. 8. τὸ ξύλον] Hæc vox male omissa in *Ald.* & *Compl.* cum juxta *Hebr.* & *Sam.* eandem cum exemplari nostro habeant *Rgm.* *Clementis Angl.* & 2. *Vatic.* Codices, *Theoph.* pag. 99. B. *Chrysof.* Homil. 17. p. 169. D. (quamvis pag. 171. C. haud extet) *Theodorus* apud *Theodoret.* Quæst. 28. *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1. & 11. de Gen. ad lit. 1. & 33. *Procop. Anastas.* lib. 11.

V. 9. κύριον] Deest in *Ald.* nec non *Procop.* Græc. MS. (licet in Latina versione legatur *Dominus Deus*) & *Lucifero* lib. 1. pro Athanasio, ab initio. Sed cæteri cum Cod. nostro hanc vocem agnoscunt.

V. 11. αὐτῶν] ὁ θεὸς perperam additur in *Ald.* *Rom.* *Anastas.* & *Lucif.* locis cit. Imo apud *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1. legitur, *Dominus Deus.* Verùm 11. de Gen. ad lit. 1. unà cum reliquis hoc additamentum exclusit.

V. 20. αὐτῶν] Deest in *Ald.* & *Rom.* Habent verò cum Cod. nostro *Hebr.* *Sam.* *Compl. Oxon.* *Laud.* C. 88. *Philo* lib. quis rerum divinarum sit Hæres p. 488. E. *Chrysof.* Homil. 18. p. 190. seq. *Procop. Anastas.* lib. 11. *August.* 11. de Gen. ad lit. 1.

V. 24. τὸ ἐπεφωμένον] Omittit *Ald.* Sed reliqui Codd. & Patres cum exemplari nostro id retinent.

SECTIO III. Varias lectiones aliorum Codicum & Patrum minus rectas vel non necessarias enumerans.

Verf. 1. προνομιώτατος] Ita cum nostro Cod. omnes *Edit.* cum *Oxon. Laud.* C. 88. & *Phil.* 3. Alleg. Legis p. 1096. E. 1107. B. 1110. A. *Orig.* Homil. 17. in Jerem. pag. 159. E. *Chrysof.* Hom. 16. p. 157. B. D. *Severian.* Orat. 6. *eis νεσμομιαν* pag. 274. B. *Procop.* MS. Græc. (licet in Latino sit prudentior;) *Pollad.* in *Histor.* Laus. c. 95. atque ita in Græco scriptum

scriptum ait *August.* in Locut. de Genesi num. 8. ubi
 proinde vertit, *prudentissimus*, quomodo etiam extat 11.
 de Gen. ad lit. 1. & 29. Sed 2. de Gen. contra Manich. 1.
 & 14. nec non apud *Ambros.* de Paradiso cap. 12. legitur
sapientior, ex Græco *φρονιμώτερος* sicuti habent quidam
 Codd. in Schol. Editt. *Rom.* meinorati, *Cotton.* cum *Theoph.*
 lib. 2. ad Autolyc. pag. 98. D. atque *Euseb.* 12. Præpar.
 Evang. 14. πάντων τῶν θμείων] τῶν θμείων πάντων *Chrysost.*
 Homil. 16. pag. 157. B. in textu, sed in Comment. cum
 reliquis consentit. εἶπεν] τμῖν addit *Severian.* p. 276. A.
 & *Athanasius* junior Quæst. 46. ad Antiochum. οὐ μὴ φά-
 γῃ] μὴ φαγῇ *Severian.* loco cit. & *Athanas.* in Dict. ac
 Interpr. Parabol. S. Scripturæ Quæst. 73. (unde & Quæst.
 46. ad Antiochum, quæ prorsus eadem est, vocula μὴ
 addi debet) nec non *Anastas.* l. 10. quamvis apud hunc
 & altera lectio bis reperitur. τῇ παραδείσῃ] τῇ ἐν τῇ
 παραδείσῃ *Compl. Oxon. Laud. C.* 88. *Basilius Seleuc.* Orat. 3.
 in Adam pag. 15. A. *Anastas.* lib. 10. Similiter *Ambros.*
 loco cit. *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1. ac Interpres
Chrysostomi pag. 157. B. & 158. B. quod est in Paradiso. Sed
 in Græco *Chrysost.* extat τῇ παραδείσῃ quomodo & *Theoph.*
 loco cit. juxta *Hebr.* habet, & *Irenæus* lib. 5. c. 23. p. 435.
 cum *August.* 11. de Gen. ad lit. 1, 30. *paradisi.*

V. 2. τῇ παραδείσῃ] τῇ ἐν τῇ παραδείσῃ iterum *Laud. C.*
 88. cum *Basilio Seleuc.* dicto loco C. Similiter *August.* locis
 cit. quod est in paradiso. Sed *Iren.* & *Ambros.* dictis locis
 recte *paradisi*, & *Theoph.* cum *Chrysost.* pag. 160. A. τῇ πα-
 ραδείσῃ. φαγόμεθα] φάγομεθα perperam *Compl. Theoph. Basil.*
 locis cit. & φαγώμεθα in *Oxon. Laud. C.* 88. *Chrysost.* *Anastas.*
 locis cit. perinde ut in nostro Cod. in quo tamen poste-
 rior pars literæ ω est exesa, ut vix ejus vestigium appareat.

V. 3. οὐ] οὐ μὴ *Theoph.* φάγομε] φάγητε *Laud. C.* 88. &
Orig. in Matth. p. 403. A. φάγομε *Chrysost.* p. 160. A. Sed
Oxon. per errorem Scribæ, φαγώμεθα. οὐδὲ μὴ] οὐδ' & μὴ
Laud. C. 88. *Orig.* & *Anastas.* loc. cit. ἀψήσοι αὐτῇ] *Tan-*
getis ex eo, iterum iterumque *Ambros.* cit. c. 12. de Paradiso.

V. 5. ο θεός] Deest in *Oxon.* & *Procop.* ΑΥ] Δ' αὖ *Laud.* C. 88. & *Anastas.* loc. cit. φαγητέ] φαγητὴν habent reliqua exemplaria cum *Theoph.* *Chrysof.* Homil. 16. pag. 155. A. & Serm. 7. in Gen. pag. 920. D. *Severian.* pag. 276. C. & 281. C. *Procop.* *Anastas.* loc. cit. ΑΥ' αὐτῆς] Omissum in *Procop.* ἡμῶν] ἡμῶν mendose *Rom.* Ex ὑμῖν autem nata versio apud *August.* 11. de Gen. ad lit. 1. 30. vobis oculi; quanquam 2. de Gen. contra Manich. 1. cum *Ambros.* de Paradiso cap. 13. habeat, oculi vestri.

V. 6. λαβῶσα] ἐλάβεν *Chrysof.* Hom. 16. pag. 161. C. & 162. B. *Sumpsit* in *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1. Cæterum λαβούσα η γυνή in *Compl. Laud.* C. 88. & *Ambros.* in frontispicio cap. 12. quanquam cap. 13. mulier absit. καὶ τῷ] Deest καὶ in *Chrysof.* pag. 162. B. (extat tamen pag. 163. C. D.) *Ambros.* loc. cit. *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1. & 11. de Gen. ad lit. 1. μετ' αὐτῆς] Hæc desiderantur in *Chrysof.* *Basil.* Orat. 3. in Adamum pag. 16. D. *Anastas.* lib. 11. Sed μετ' αὐτῇ *Oxon.* μετ' ἐαυτῆς *Theoph.* p. 99. D. τῷ μετ' αὐτῆς *Ephraim.* Ancor. §. 20. ἐφαγον] *Ambros.* cap. 13. Manducaverunt ambo, voce δὺς ex sequenti versu huc translata.

V. 7. Εαυτοῖς] Αὐτοῖς *Compl.* & *Oxon.* pro αὐτοῖς.

V. 8. τῷ φωνῶν] τῆς φωνῆς reliqua exemplaria cum *Theoph.* loco cit. *Chrysof.* Homil. 17. p. 169. A. & D. *Severian.* p. 276. D. *Anastas.* lib. cit. Confer vers. 10. προσώπῃς κυεῖς] κυεῖς deest in *Oxon.* *Theoph.* & *Anastas.* locis cit. quanquam hic ibidem secunda vice verba ista citans, id addat. δειλινόν] τῆς ἡμέρας subiungit *Anastas.* loco cit.

V. 9. αὐτῷ] Omittit *Oxon.* Ἀδὰμ] Ἀδὰμ, Ἀδὰμ, voce repetita habet *Basilius Seleuc.* loco cit. pag. 17. B. C. & Orat. 25. pag. 140. D. nec non *Procop.* MS. Græc. licet in Latina ejus versione ne semel quidem legatur. Sed rem evincit ejusdem Commentarius, ita sonans: Quid vero inclamando Deus vocem ingeminat, vehementiam desiderii indicat. Ad hunc modum David Absolonem occisum vocat, ejus nomen ingeminando. Sic Dominus lapsum corrigens Martham, inquit: Martha, Martha &c.

V. 10. Εἰς] Ἀδὰμ male additur in *Compl.* & *Ambros.* in frontispicio capitis 14. Τὸν Φῶλον] Τῆς Φῶνις iterum *Editt.* cum *Oxon. Laud.* C. 88. *Chrysost.* Hom. 17. p. 174. A. *Severian.* Orat. 6. pag. 284. D. *Procop.* & *Anast.* loc. cit. Sed aliter *Theoph.* pag. 99. B. & *Basil.* pag. 17. D. V. 11. Τῆς ἀνθρώπων οὐ] Τῆς οὐρανῶν, quater habet *Severian.* pag. 284. D. & 285. A.

V. 12. Ὁ Ἀδὰμ] ὁ deest in *Compl. Laud.* C. 88. & *Theoph.* loco cit. Ἐδῶκα] Δέδῶκα *Compl. Oxon.* Μετ' ἐμῶ] Μετ' *Oxon. Theoph. Severian.* p. 285. B. C. bis. Similiter mihi, apud *August.* 2. de *Gen.* contra *Manich.* 1. Sed *mecum* una cum *Ambros.* habet 11. de *Gen.* ad lit. 1. & c. 35. explicat: *quam dedisti, ut esset mecum.* Atqui hanc lectionem juxta *Hebr.* cum *Cod.* nostro cæterisque omnibus agnoscit *Philo* 2. Alleg. Legis p. 71. A. sed *Anast.* loco cit. utrumque: μοι μετ' ἐμῶ.

V. 13. Ἡ γυνή] Desideratur apud *Iren.* lib. 3. cap. 35. & *Cypr.* 2. Testim. contra *Judæos*, 9. Deest in *Oxon.*

V. 14. Ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ] Hæc occasione mox recurrentium vocum, ἀπὸ πάντων, exciderunt apud *Theoph.* allegata pag. 99. C. *Severian.* Orat. 6. p. 274. C. & 286. A. *Procop.* nec non *Cyprian.* loco cit. quamvis in multis MSS. addita reperiantur ista: ἀπὸ ὅλης pecore &c. Cæterum in *Compl.* ordo vocum κτηνῶν & ὅλης perperam commutatus est: τὰν τῶν τῶν] Quæ sunt super omnem terram, *Ambros.* in textu, capiti 15. præfixo. ὅλης τῶν] Deest in *Compl. Laud.* C. 88. *Phil.* 2. Allegor. Legis pag. 73. A. & 82. B. ac de *Migrat. Abrahæ* pag. 398. B. *Pseudo-Ignat.* ad *Philipp.* 9. 11. *Theoph.* loco cit. *Chrysost.* Hom. 17. pag. 180. D. (qui duo tamen post ὅλης addunt) *Severian.* p. 286. A. *Procop.* Græc. *August.* 2. de *Gen.* contra *Manich.* 1. qui tamen 11. de *Gen.* ad lit. 1, 36. habet, super pectus tuum & ventrem tuum; sicut & *Ambros.* cap. 15. de *Paradiso* iterata vice ait: super pectus tuum & in utero tuo. τὰν] τὰν *Phil.* p. 73. A. & 90. C. Atque sic etiam vers. 17. & 18. V. 17. ὅλης] Non in *Theoph.* loco cit. καὶ τὸ ὅλης] V. 18. absque ὅλης, *Oxon.*

V. 16. Τὸν σπαραγμὸν] Τὸς σπαραγμοὺς Compl. Anastas. lib. 11. & Severian. pag. 287. D. (quanquam ibidem, ut & p. 288. A. alteram quoque lectionem habeat) sicuti *suspiria* in August. 2. de Gen. contra Manich. 1. 19. *gemitus*; apud Iren. loco cit. Cyprian. 3. Testim. contra Jud. 32. & de Habitu Virginum, atque Ambros. ante initium c. 15. sed *gemitum* in August. 11. de Gen. ad lit. 1, 37. sicut & σπαραγμὸν reliqui habent cum Amphilocho. Orat. in Domini occursum p. 23. Et] Et in, præfixâ copulâ, Cyprian. locis cit. & August. 2. de Gen. contra Manich. 1. αὐτοῖς] Doloribus & anxietatibus superflue Tertull. de Habitu muliebri cap. 1. Τέσσα] August. 2. de Gen. contra Manich. 1. filios tuos, sed omit- tit tuos altero loco cit. Ἀντιστοφῆ] Ἐμιστοφῆ magis placet Junio in Not. ad MS. Alex. propter Cantic. 7. 10. ἐπ' ἐμὲ ἢ Ἐμιστοφῆ αὐτῷ. Obstat tamen omnium exemplarium con- sensus tam hic quam c. 4. v. 7. ubi eadem phrasis occurrit.

V. 17. Τὸ δὲ] καὶ τὸ Compl. Oxon. Laud. C. 88. Ἐκτε] ὁ θεὸς additur apud Phil. 2. Leg. Alleg. p. 102. B. & Anastas. 111. Τὸν φωνῆς & σκ] Hæc omissa in Orig. Dial. contra Mar- cion. pag. 59. seq. Ἐμμανὺς αἰὼς ἡ γῆ] Maledicta erit terra tibi, apud August. lib. 1. de Gen. contra Manich. cap. 13. & lib. 2. c. 130. Τεῖς ἐξοῖς] Πᾶσι: μή ἐξοῖς. Procop. MS. in textu, (sed non in Comment.) omnibus operibus etiam Cypr. 3. Testim. contra Judæos 58. & de Bono patientiæ circa medium, atque August. loc. cit.

V. 18. Σαὶ] ἡ γῆ additur in Oxon.

V. 19. Ἰδοὺ] Ἰδοὺ Compl. Oxon. & Laud. C. 88. quam- vis in hoc syllaba ῖ sit crasa, φωνῆς δὲ ἀπὸ φωνῆς] Hæc in Cod. Philoni defuerunt, unde ἐκ φωνῆς ἡ φωνῆς. Et cum præcedentibus jungit, lib. cit. p. 107. C. Εὐς τὸ δὲ σπαραγμὸν] Phil. ibidem ut φωνῆς φωνῆς. Procop. εὐς δὲ σπαραγμὸν. Similiter in Orig. p. 51. Eutropius: εὐς οὐ δὲ σπαραγμὸν sed Adamantius, εὐς & δὲ σπαραγμὸν (in margine δὲ σπαραγμὸν) oritur.

V. 20. Ζαὺ] Ζαὺ habet Philo lib. quis rerum divina- rum sit heres pag. 488. E. & Anastas. lib. 11. Vitam quo- que August. 11. de Gen. ad lit. 38. quamvis Ζαὺ legatur

2. de Gen. contra Manich. 1. imo & cap. 1. citati libr. 11. juxta novissimam Edit. *Paris.* è MSS. Codd. emendatam. Quippe in prioribus erat: *Eva, id est, vita*; quomodo & apud *Chrysof.* Homil. 18. pag. 191. A. B. bis: *εὐα, ὅπερ ἐστὶ ζωῆ.* Sed receptam lectionem præter alios confirmat *Clement. Alex.* lib. 3. Strom. pag. 453. B. & 459. D. *Αὐτῇ*] *ἣν* addit *Compl.* Similiter *Ambros.* de Paradiso c. 15. *ipsa est*; & *August.* 11. de Gen. ad lit. 1, 38. *hæc est, atque, ista est.*

V. 21. *Κύριος*] Omittit *Cyrril.* 10. contra *Julian.* p. 350. C.

V. 22. *Κυριε ὁ Θεός*] Horum loco *αὐτοῖς* positum in *Compl.* *Εξ*] Deest apud *Phil.* de Confusione linguarum pag. 344. A. & 345. E. sed agnoscitur à *Justin. M.* Dial. cum Tryph. p. 285. & 359. A. *Tertull.* de Resurr. carnis in fine, lib. 2. contra Marc. c. 25. & adversus Praxean. c. 12. *Orig.* in Joan. pag. 401. E. *Methodio* apud *Epiphan.* Hæres. 64. §. 24. & c. *Καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνῃ*] Homil. 3. *Clement.* §. 39. & *Epit. Clement.* de Gestis Petri §. 37. *ἐκβάλλωμεν αὐτὸν, μήπως ἐκτείνῃ;* & *Recognit. Clement.* lib. 2. §. 39. *Ejiciamus eum*; ex glossa scilicet eorum, de quibus *Anastasius* lib. 12. in Hexaem. p. 12. scribit: *δοκῶσι πινεῖ ἐν τοῦτο, ἐξ ὧν εἰσὶ καὶ Ἰσραῖλοι καὶ Σαμαρεῖται, ὅτι τῶν τοῦτο ἔχουσι τὸ ὅθεν ῥήματα ἰδοὺ Ἀδάμ γέγονεν ὡς εἰς ἐξ ἡμῶν. . . καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνῃ τὸν χεῖρα, καὶ λάβῃ τὴν ῥύλα τῆς ζωῆς, καὶ Φάγῃ, καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα, ἐξαποστέλλωμεν αὐτὸν ἐκ τῆς παραδείσου τῆς τοῦτο.* Atque *Arabica* etiam versio habet: *Et modo oportet ut exeat ex horto, ne extendat manum suam* & c. *λάβῃ δὲ τὸ*] *Αψή- ται* τὴν *Clement.* Homil. & *Epitom.* locis cit. ac *Chrysof.* Homil. 18. pag. 193. D. ubi tamen mox p. 194. D. & antea in textu altera extat lectio.

V. 23. *Κύριος*] Deest in *Severian.* Orat. 5. pag. 265. C.

V. 24. *Εξέβαλεν*] *Κύριος ὁ Θεός* additur in *Chrysof.* p. 195. C. ὁ Θεός in *Athanas.* (vel quisquis est Auctor) Serm. in illud, *Profecti in pagum*, Tom. 2. p. 75. E. & Homil. in illud: *Ite in castellum*, p. 437. C. *τὴν παραδείσου τῆς τοῦτο*] *τῆς τοῦτο* & *παραδείσου* ordine perverso *Oxon.* *ἐκτείνῃ*] *ἐκτείνῃ*, *Pseudo-Athanas.* cit. pag. 437. C.

SECTIO IV. *Fragmenta Versionum Aquilæ, Theodotionis, atque Symmachi hinc inde colligens.*

Verf. 1. Φρονιμώτατος] *Theodoretus* Quæst. 31. Ο Ακύλας ἡμῖν ἔδωκεν· καὶ ὁ ὅφης ὡς ἀνέργος ἀπὸ πάντος ζῶν τῆς χώρας, & ἐποίησεν κύριον ὁ θεός. Atque ita etiam *Schol. Edit. Rom.* Sed de *Aquila & Theodotione* junctim *Hieronymus* in Tradit. Hebr. Pro sapiente in Hebræo habetur arum, ארם, quod *Aquila & Theodotion* ἀνέργον interpretati sunt, hoc est, nequam & versipellem. Paulo aliter *Anastas. MS. lib. 10.* in Hexaem. ubi de *Aquila* pariter atque *Symmachō* scribit: Ο Σύμμαχος ἔστι ὁ Ακύλας ἀντὶ τῆς, Φρονιμώτατος, πανουργίας εἰρήκασιν.

Verf. 5. Διανοιχθήσονται] *Anastas. lib. cit.* Ο Σύμμαχος εἰς τὴν διανοιχθήσονται, συνεπαθήσονται τίθεικεν.

V. 7. Διανοιχθήσονται] *Anastas. ibidem*: Συνεπαθήσονται εἰρήκε, (Σύμμαχος) τῇ τῇ ἐσφίθησονται, καὶ εἰς ἐπὶ γῆναι ἤλθον τῆς οἰκίας γυναικὸς τῆς ψυχῆς αὐτῶν ὅματ᾽.

V. 8. Τὸ δειλινόν] *Hieron. de Tradit. Hebr.* Τὸ δειλινόν *Græcum sermonem ad verbum transferre non possumus*; pro quo in Hebræo scriptum est, Laruah hajom, ארם היום, quod *Aquila* interpretatus est, ἐν τῷ ἀνέμῳ τῆς ἡμέρας, id est, in vento diei; *Symmachus* verò, διὰ πνεύματος ἡμέρας, id est, per spiritum diei. Porro *Theodotion* manifestius, ἐν τῷ πνεύματι πρὸς κατὰ ψῆν τῆς ἡμέρας, ut meridiano calore transacto, refrigerium auras spirantis ostenderet. Atque ita etiam *Schol. Edit. Rom.*

V. 13. Ἠπάτησέν με] *Augustinus Eugubinus Steuchus* in *Recognit. Veteris Testamenti* ad Hebraicam veritatem, annotat ad hunc locum, reliquos Interpretes posuisse ἐπαγάγετό με, id est *Seduxit*, ut ipse quidem vertit, cum potius reddere debuisset: *Induxit me*, vel *incoitavit me*. Videtur autem per reliquos Interpretes *Aquilam*, *Theodotionem* & *Symmachum*, intellexisse, ac de his ex MS. quadam *Catena Patrum* istud didicisse.

V. 16. Η δ' ὁμοφροσύνη αὐτῶν] *Hieronymus* loco cit. Pro conversione Aquila ^a societatem, Symmachus ^b appetitum vel impetum transtulerunt. Atqui ex silentio *Hieronymi* de Theodotione colligo, hunc versionem ^c *Fr.* hoc loco retinuisse.

V. 17. Ἐπικαταράξῃ ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῆς] *Hieron.* ibid. Opera hic non ruris colendi, ut plerique putant, sed peccata significant; ut in Hebræo habetur, & Aquila non discordat, dicens: Maledicta humus propter te. Et Theodotion: Maledicta adama in transgressione tua. Servavit nempe ipsam Hebraicam vocem אָדָמָה, quod non occurreret Græca, illam exacte exprimens. Nam, uti *Drusus* ad hunc locum ex *Hesychio*, ipsoque *Iosepho* probat, significat ea γῆν παρ-θενικὴν, terram virginem, sive illibatam, nullove subactam aratro &c. Cæterum עָבַר hic pro infinitivo verbi עָבַר Transiit, Transgressus est, accepit *Theodotion*, & de transgressione præcepti Divini interpretatus est.

^a Græcè ἰσχυρίαν, uti conjicio. ^b Οὐδὲν, nisi fallor. ^c Παρθενικὴν.

Monitum de Additione quadam ad Pag. 26.

Exciderat mihi locus *Origenis*, ubi Capitis 15. *Judicum* v. 3. & seq. citat, quem idcirco hic apponere, & consonantiam *Alexandrinæ*, discrepantiam autem *Romani* Codicis subnotare placet. Nimirum *Hom.* 4. in Cantic. Canticorum non adeo procul à fine hæc habet *Origenes*: In libro *Judicum* Sampson — ait ^a ad patrem ejus: ^b Innocens sum ego hâc vice ab Allophylis, quia faciam vobiscum mala. Et abiit Sampson, & accepit trecentas vulpes, & accepit lampades, & ligavit caudam ad caudam, & posuit lampadem unam inter duas caudas vulpium, & accendit ignem in lampadibus, & emisit eas per messes Allophylorum, & ^d incendit omnes messes eorum, & stipulas eorum, & vineas eorum, & oliveta eorum.

^a Similiter *Alex.* αὐτοῖς. sed *Rom.* αὐτοῖς, scilicet parentibus. ^b *Alex.* ἄνους, ἵνα ἴσως δὲ τὸ ἀποφύλων, ἐπὶ τῷ πᾶσι μὲν ὁμοῦ ἀνός. At *Rom.* ἡρώων, ἵνα ἴσως δὲ ἀποφύλων, ἐπὶ τοῖς ἰσὺς μὲν αὐτῶν ποιεῖται. ^c *Alex.* καὶ οὐκ ἔστιν ἡρώων ἀνός. *Rom.* vero: καὶ τῶν ἰσὺς καὶ τῶν ἀνός καὶ τῶν ἰσὺς, quamvis postea loco alieno inserat: καὶ ἰσὺς. ^d Aliter proflus *Rom.* καὶ οὐκ ἔστιν δὲ ἀνός καὶ ἰσὺς τῶν ἰσὺς ὁδῶν, καὶ ἰσὺς ἀμπλῶν καὶ ἰλαῖας. Propius verò ad *Origenis* allegationem accedit textus *Alex.* καὶ οὐκ ἔστιν τῶν πύχνας (l. πύχνας) καὶ τῶν ὁπλισμένων δὲ τῶν ὁδῶν (l. τῶν ὁδῶν) & ἰσὺς ἰσὺς, καὶ ἰσὺς ἀμπλῶν καὶ ἰλαῖας.

Benevolo Lectori salutem.

Ne errores, vel à memetipso forte in describendis, vel à Typotheta in excudendis quibusdam vocibus commissi, cuiquam essent fraudi, omnes Libri *Judicum* textus in hac Epistola allegatos, antequam eam publici juris facerem, cum ipso MS. Codice *Alex.* diligenter contuli, ac sphalmata, quæ animadverti, plerumque minutissima, debite annotavi: id quod in ultima singulorum foliorum revisione, priusquam prælo ea subjicerentur, facere haud potui, quia laudatum Codicem tunc non penes me habui.

In posteriori igitur columna, quæ textum *Alex.* exhibet, lege, Pag. 5. lin. 14. *Μαίνασσι* p. 6. l. 5. *Πάνη* l. 7. *ματρίσση* p. 7. l. 10. & p. 8. l. 8. *Κόριν.* p. 11. l. 8. *ποιμῆνι* p. 13. l. 11. (in utraque columna) *αὐτοῦ* p. 15. l. 18. *καὶ οὗτοι τῶν ξενῶν* τῶν ἐν p. 16. l. 9. *εἰς Ἀλγυρίαν* p. 17. l. 7. *τὸ δὲ* l. 10. *πὸς κέρους* p. 18. l. 22. *αἱ ἀνδρες* p. 22. l. 11. *ὅτι σπύριον* p. 27. l. 4. *ἐξέορτο* l. 12. *τῆς πλῆθους* l. 14. *πλεῖον* p. 31. l. 11. *ἐφ' ἧς* l. 16. *ὅθεν λέγει* & ibidem not. p. lege: nisi quod in *Voss.* vox *δῆμος* sit omīssa. p. 33. l. 17. *ἀκρίστη*. Cæterum quod *ἱφιλκιστῆς* attinet, MS. *Alex.* pag. 25. lin. 1. habet *ἐκ* p. 26. l. 5. *ἱφ' ἧς* p. 30. l. 17. *ὅσιν*. Contra p. 33. l. 6. in *ἐκ* deest *ἱφιλκιστῆς*.

Porro ubi menda aliqua Codicis *Alex.* correxi, plerumque quidem per Parenthesin insertam id feci, aliquibus tamen in locis hoc intermisi, ne textibus *Rom.* & *Alex.* ex aduerso positis, alter alterius tramitem nimis excederet. Atque loca ista idcirco hic indicare placet, ne quicquam celare videar. Nimirum mendose in laudato Cod. scriptum

Pag. 5. lin. 4. *ὡλεμότερας* pag. 6. l. 15. 16. *εἰσηκουσιν αὐτοῦ* p. 9. l. 22. *διαίρεσι* (ni fallor) p. 22. l. 5. 6. *ἐμπροσθεν* & *ἐναντι* eis *αὐτοῦ* p. 23. l. 1. *ἡ* p. 34. l. 6. *ἄλλοι* p. 35. l. 1. *ἐν* p. 36. l. 1. *ἐν* p. 37. l. 1. *ἐν* p. 38. l. 1. *ἐν* p. 39. l. 1. *ἐν* p. 40. l. 1. *ἐν* p. 41. l. 1. *ἐν* p. 42. l. 1. *ἐν* p. 43. l. 1. *ἐν* p. 44. l. 1. *ἐν* p. 45. l. 1. *ἐν* p. 46. l. 1. *ἐν* p. 47. l. 1. *ἐν* p. 48. l. 1. *ἐν* p. 49. l. 1. *ἐν* p. 50. l. 1. *ἐν* p. 51. l. 1. *ἐν* p. 52. l. 1. *ἐν* p. 53. l. 1. *ἐν* p. 54. l. 1. *ἐν* p. 55. l. 1. *ἐν* p. 56. l. 1. *ἐν* p. 57. l. 1. *ἐν* p. 58. l. 1. *ἐν* p. 59. l. 1. *ἐν* p. 60. l. 1. *ἐν* p. 61. l. 1. *ἐν* p. 62. l. 1. *ἐν* p. 63. l. 1. *ἐν* p. 64. l. 1. *ἐν* p. 65. l. 1. *ἐν* p. 66. l. 1. *ἐν* p. 67. l. 1. *ἐν* p. 68. l. 1. *ἐν* p. 69. l. 1. *ἐν* p. 70. l. 1. *ἐν* p. 71. l. 1. *ἐν* p. 72. l. 1. *ἐν* p. 73. l. 1. *ἐν* p. 74. l. 1. *ἐν* p. 75. l. 1. *ἐν* p. 76. l. 1. *ἐν* p. 77. l. 1. *ἐν* p. 78. l. 1. *ἐν* p. 79. l. 1. *ἐν* p. 80. l. 1. *ἐν* p. 81. l. 1. *ἐν* p. 82. l. 1. *ἐν* p. 83. l. 1. *ἐν* p. 84. l. 1. *ἐν* p. 85. l. 1. *ἐν* p. 86. l. 1. *ἐν* p. 87. l. 1. *ἐν* p. 88. l. 1. *ἐν* p. 89. l. 1. *ἐν* p. 90. l. 1. *ἐν* p. 91. l. 1. *ἐν* p. 92. l. 1. *ἐν* p. 93. l. 1. *ἐν* p. 94. l. 1. *ἐν* p. 95. l. 1. *ἐν* p. 96. l. 1. *ἐν* p. 97. l. 1. *ἐν* p. 98. l. 1. *ἐν* p. 99. l. 1. *ἐν* p. 100. l. 1. *ἐν* p. 101. l. 1. *ἐν* p. 102. l. 1. *ἐν* p. 103. l. 1. *ἐν* p. 104. l. 1. *ἐν* p. 105. l. 1. *ἐν* p. 106. l. 1. *ἐν* p. 107. l. 1. *ἐν* p. 108. l. 1. *ἐν* p. 109. l. 1. *ἐν* p. 110. l. 1. *ἐν* p. 111. l. 1. *ἐν* p. 112. l. 1. *ἐν* p. 113. l. 1. *ἐν* p. 114. l. 1. *ἐν* p. 115. l. 1. *ἐν* p. 116. l. 1. *ἐν* p. 117. l. 1. *ἐν* p. 118. l. 1. *ἐν* p. 119. l. 1. *ἐν* p. 120. l. 1. *ἐν* p. 121. l. 1. *ἐν* p. 122. l. 1. *ἐν* p. 123. l. 1. *ἐν* p. 124. l. 1. *ἐν* p. 125. l. 1. *ἐν* p. 126. l. 1. *ἐν* p. 127. l. 1. *ἐν* p. 128. l. 1. *ἐν* p. 129. l. 1. *ἐν* p. 130. l. 1. *ἐν* p. 131. l. 1. *ἐν* p. 132. l. 1. *ἐν* p. 133. l. 1. *ἐν* p. 134. l. 1. *ἐν* p. 135. l. 1. *ἐν* p. 136. l. 1. *ἐν* p. 137. l. 1. *ἐν* p. 138. l. 1. *ἐν* p. 139. l. 1. *ἐν* p. 140. l. 1. *ἐν* p. 141. l. 1. *ἐν* p. 142. l. 1. *ἐν* p. 143. l. 1. *ἐν* p. 144. l. 1. *ἐν* p. 145. l. 1. *ἐν* p. 146. l. 1. *ἐν* p. 147. l. 1. *ἐν* p. 148. l. 1. *ἐν* p. 149. l. 1. *ἐν* p. 150. l. 1. *ἐν* p. 151. l. 1. *ἐν* p. 152. l. 1. *ἐν* p. 153. l. 1. *ἐν* p. 154. l. 1. *ἐν* p. 155. l. 1. *ἐν* p. 156. l. 1. *ἐν* p. 157. l. 1. *ἐν* p. 158. l. 1. *ἐν* p. 159. l. 1. *ἐν* p. 160. l. 1. *ἐν* p. 161. l. 1. *ἐν* p. 162. l. 1. *ἐν* p. 163. l. 1. *ἐν* p. 164. l. 1. *ἐν* p. 165. l. 1. *ἐν* p. 166. l. 1. *ἐν* p. 167. l. 1. *ἐν* p. 168. l. 1. *ἐν* p. 169. l. 1. *ἐν* p. 170. l. 1. *ἐν* p. 171. l. 1. *ἐν* p. 172. l. 1. *ἐν* p. 173. l. 1. *ἐν* p. 174. l. 1. *ἐν* p. 175. l. 1. *ἐν* p. 176. l. 1. *ἐν* p. 177. l. 1. *ἐν* p. 178. l. 1. *ἐν* p. 179. l. 1. *ἐν* p. 180. l. 1. *ἐν* p. 181. l. 1. *ἐν* p. 182. l. 1. *ἐν* p. 183. l. 1. *ἐν* p. 184. l. 1. *ἐν* p. 185. l. 1. *ἐν* p. 186. l. 1. *ἐν* p. 187. l. 1. *ἐν* p. 188. l. 1. *ἐν* p. 189. l. 1. *ἐν* p. 190. l. 1. *ἐν* p. 191. l. 1. *ἐν* p. 192. l. 1. *ἐν* p. 193. l. 1. *ἐν* p. 194. l. 1. *ἐν* p. 195. l. 1. *ἐν* p. 196. l. 1. *ἐν* p. 197. l. 1. *ἐν* p. 198. l. 1. *ἐν* p. 199. l. 1. *ἐν* p. 200. l. 1. *ἐν* p. 201. l. 1. *ἐν* p. 202. l. 1. *ἐν* p. 203. l. 1. *ἐν* p. 204. l. 1. *ἐν* p. 205. l. 1. *ἐν* p. 206. l. 1. *ἐν* p. 207. l. 1. *ἐν* p. 208. l. 1. *ἐν* p. 209. l. 1. *ἐν* p. 210. l. 1. *ἐν* p. 211. l. 1. *ἐν* p. 212. l. 1. *ἐν* p. 213. l. 1. *ἐν* p. 214. l. 1. *ἐν* p. 215. l. 1. *ἐν* p. 216. l. 1. *ἐν* p. 217. l. 1. *ἐν* p. 218. l. 1. *ἐν* p. 219. l. 1. *ἐν* p. 220. l. 1. *ἐν* p. 221. l. 1. *ἐν* p. 222. l. 1. *ἐν* p. 223. l. 1. *ἐν* p. 224. l. 1. *ἐν* p. 225. l. 1. *ἐν* p. 226. l. 1. *ἐν* p. 227. l. 1. *ἐν* p. 228. l. 1. *ἐν* p. 229. l. 1. *ἐν* p. 230. l. 1. *ἐν* p. 231. l. 1. *ἐν* p. 232. l. 1. *ἐν* p. 233. l. 1. *ἐν* p. 234. l. 1. *ἐν* p. 235. l. 1. *ἐν* p. 236. l. 1. *ἐν* p. 237. l. 1. *ἐν* p. 238. l. 1. *ἐν* p. 239. l. 1. *ἐν* p. 240. l. 1. *ἐν* p. 241. l. 1. *ἐν* p. 242. l. 1. *ἐν* p. 243. l. 1. *ἐν* p. 244. l. 1. *ἐν* p. 245. l. 1. *ἐν* p. 246. l. 1. *ἐν* p. 247. l. 1. *ἐν* p. 248. l. 1. *ἐν* p. 249. l. 1. *ἐν* p. 250. l. 1. *ἐν* p. 251. l. 1. *ἐν* p. 252. l. 1. *ἐν* p. 253. l. 1. *ἐν* p. 254. l. 1. *ἐν* p. 255. l. 1. *ἐν* p. 256. l. 1. *ἐν* p. 257. l. 1. *ἐν* p. 258. l. 1. *ἐν* p. 259. l. 1. *ἐν* p. 260. l. 1. *ἐν* p. 261. l. 1. *ἐν* p. 262. l. 1. *ἐν* p. 263. l. 1. *ἐν* p. 264. l. 1. *ἐν* p. 265. l. 1. *ἐν* p. 266. l. 1. *ἐν* p. 267. l. 1. *ἐν* p. 268. l. 1. *ἐν* p. 269. l. 1. *ἐν* p. 270. l. 1. *ἐν* p. 271. l. 1. *ἐν* p. 272. l. 1. *ἐν* p. 273. l. 1. *ἐν* p. 274. l. 1. *ἐν* p. 275. l. 1. *ἐν* p. 276. l. 1. *ἐν* p. 277. l. 1. *ἐν* p. 278. l. 1. *ἐν* p. 279. l. 1. *ἐν* p. 280. l. 1. *ἐν* p. 281. l. 1. *ἐν* p. 282. l. 1. *ἐν* p. 283. l. 1. *ἐν* p. 284. l. 1. *ἐν* p. 285. l. 1. *ἐν* p. 286. l. 1. *ἐν* p. 287. l. 1. *ἐν* p. 288. l. 1. *ἐν* p. 289. l. 1. *ἐν* p. 290. l. 1. *ἐν* p. 291. l. 1. *ἐν* p. 292. l. 1. *ἐν* p. 293. l. 1. *ἐν* p. 294. l. 1. *ἐν* p. 295. l. 1. *ἐν* p. 296. l. 1. *ἐν* p. 297. l. 1. *ἐν* p. 298. l. 1. *ἐν* p. 299. l. 1. *ἐν* p. 300. l. 1. *ἐν* p. 301. l. 1. *ἐν* p. 302. l. 1. *ἐν* p. 303. l. 1. *ἐν* p. 304. l. 1. *ἐν* p. 305. l. 1. *ἐν* p. 306. l. 1. *ἐν* p. 307. l. 1. *ἐν* p. 308. l. 1. *ἐν* p. 309. l. 1. *ἐν* p. 310. l. 1. *ἐν* p. 311. l. 1. *ἐν* p. 312. l. 1. *ἐν* p. 313. l. 1. *ἐν* p. 314. l. 1. *ἐν* p. 315. l. 1. *ἐν* p. 316. l. 1. *ἐν* p. 317. l. 1. *ἐν* p. 318. l. 1. *ἐν* p. 319. l. 1. *ἐν* p. 320. l. 1. *ἐν* p. 321. l. 1. *ἐν* p. 322. l. 1. *ἐν* p. 323. l. 1. *ἐν* p. 324. l. 1. *ἐν* p. 325. l. 1. *ἐν* p. 326. l. 1. *ἐν* p. 327. l. 1. *ἐν* p. 328. l. 1. *ἐν* p. 329. l. 1. *ἐν* p. 330. l. 1. *ἐν* p. 331. l. 1. *ἐν* p. 332. l. 1. *ἐν* p. 333. l. 1. *ἐν* p. 334. l. 1. *ἐν* p. 335. l. 1. *ἐν* p. 336. l. 1. *ἐν* p. 337. l. 1. *ἐν* p. 338. l. 1. *ἐν* p. 339. l. 1. *ἐν* p. 340. l. 1. *ἐν* p. 341. l. 1. *ἐν* p. 342. l. 1. *ἐν* p. 343. l. 1. *ἐν* p. 344. l. 1. *ἐν* p. 345. l. 1. *ἐν* p. 346. l. 1. *ἐν* p. 347. l. 1. *ἐν* p. 348. l. 1. *ἐν* p. 349. l. 1. *ἐν* p. 350. l. 1. *ἐν* p. 351. l. 1. *ἐν* p. 352. l. 1. *ἐν* p. 353. l. 1. *ἐν* p. 354. l. 1. *ἐν* p. 355. l. 1. *ἐν* p. 356. l. 1. *ἐν* p. 357. l. 1. *ἐν* p. 358. l. 1. *ἐν* p. 359. l. 1. *ἐν* p. 360. l. 1. *ἐν* p. 361. l. 1. *ἐν* p. 362. l. 1. *ἐν* p. 363. l. 1. *ἐν* p. 364. l. 1. *ἐν* p. 365. l. 1. *ἐν* p. 366. l. 1. *ἐν* p. 367. l. 1. *ἐν* p. 368. l. 1. *ἐν* p. 369. l. 1. *ἐν* p. 370. l. 1. *ἐν* p. 371. l. 1. *ἐν* p. 372. l. 1. *ἐν* p. 373. l. 1. *ἐν* p. 374. l. 1. *ἐν* p. 375. l. 1. *ἐν* p. 376. l. 1. *ἐν* p. 377. l. 1. *ἐν* p. 378. l. 1. *ἐν* p. 379. l. 1. *ἐν* p. 380. l. 1. *ἐν* p. 381. l. 1. *ἐν* p. 382. l. 1. *ἐν* p. 383. l. 1. *ἐν* p. 384. l. 1. *ἐν* p. 385. l. 1. *ἐν* p. 386. l. 1. *ἐν* p. 387. l. 1. *ἐν* p. 388. l. 1. *ἐν* p. 389. l. 1. *ἐν* p. 390. l. 1. *ἐν* p. 391. l. 1. *ἐν* p. 392. l. 1. *ἐν* p. 393. l. 1. *ἐν* p. 394. l. 1. *ἐν* p. 395. l. 1. *ἐν* p. 396. l. 1. *ἐν* p. 397. l. 1. *ἐν* p. 398. l. 1. *ἐν* p. 399. l. 1. *ἐν* p. 400. l. 1. *ἐν* p. 401. l. 1. *ἐν* p. 402. l. 1. *ἐν* p. 403. l. 1. *ἐν* p. 404. l. 1. *ἐν* p. 405. l. 1. *ἐν* p. 406. l. 1. *ἐν* p. 407. l. 1. *ἐν* p. 408. l. 1. *ἐν* p. 409. l. 1. *ἐν* p. 410. l. 1. *ἐν* p. 411. l. 1. *ἐν* p. 412. l. 1. *ἐν* p. 413. l. 1. *ἐν* p. 414. l. 1. *ἐν* p. 415. l. 1. *ἐν* p. 416. l. 1. *ἐν* p. 417. l. 1. *ἐν* p. 418. l. 1. *ἐν* p. 419. l. 1. *ἐν* p. 420. l. 1. *ἐν* p. 421. l. 1. *ἐν* p. 422. l. 1. *ἐν* p. 423. l. 1. *ἐν* p. 424. l. 1. *ἐν* p. 425. l. 1. *ἐν* p. 426. l. 1. *ἐν* p. 427. l. 1. *ἐν* p. 428. l. 1. *ἐν* p. 429. l. 1. *ἐν* p. 430. l. 1. *ἐν* p. 431. l. 1. *ἐν* p. 432. l. 1. *ἐν* p. 433. l. 1. *ἐν* p. 434. l. 1. *ἐν* p. 435. l. 1. *ἐν* p. 436. l. 1. *ἐν* p. 437. l. 1. *ἐν* p. 438. l. 1. *ἐν* p. 439. l. 1. *ἐν* p. 440. l. 1. *ἐν* p. 441. l. 1. *ἐν* p. 442. l. 1. *ἐν* p. 443. l. 1. *ἐν* p. 444. l. 1. *ἐν* p. 445. l. 1. *ἐν* p. 446. l. 1. *ἐν* p. 447. l. 1. *ἐν* p. 448. l. 1. *ἐν* p. 449. l. 1. *ἐν* p. 450. l. 1. *ἐν* p. 451. l. 1. *ἐν* p. 452. l. 1. *ἐν* p. 453. l. 1. *ἐν* p. 454. l. 1. *ἐν* p. 455. l. 1. *ἐν* p. 456. l. 1. *ἐν* p. 457. l. 1. *ἐν* p. 458. l. 1. *ἐν* p. 459. l. 1. *ἐν* p. 460. l. 1. *ἐν* p. 461. l. 1. *ἐν* p. 462. l. 1. *ἐν* p. 463. l. 1. *ἐν* p. 464. l. 1. *ἐν* p. 465. l. 1. *ἐν* p. 466. l. 1. *ἐν* p. 467. l. 1. *ἐν* p. 468. l. 1. *ἐν* p. 469. l. 1. *ἐν* p. 470. l. 1. *ἐν* p. 471. l. 1. *ἐν* p. 472. l. 1. *ἐν* p. 473. l. 1. *ἐν* p. 474. l. 1. *ἐν* p. 475. l. 1. *ἐν* p. 476. l. 1. *ἐν* p. 477. l. 1. *ἐν* p. 478. l. 1. *ἐν* p. 479. l. 1. *ἐν* p. 480. l. 1. *ἐν* p. 481. l. 1. *ἐν* p. 482. l. 1. *ἐν* p. 483. l. 1. *ἐν* p. 484. l. 1. *ἐν* p. 485. l. 1. *ἐν* p. 486. l. 1. *ἐν* p. 487. l. 1. *ἐν* p. 488. l. 1. *ἐν* p. 489. l. 1. *ἐν* p. 490. l. 1. *ἐν* p. 491. l. 1. *ἐν* p. 492. l. 1. *ἐν* p. 493. l. 1. *ἐν* p. 494. l. 1. *ἐν* p. 495. l. 1. *ἐν* p. 496. l. 1. *ἐν* p. 497. l. 1. *ἐν* p. 498. l. 1. *ἐν* p. 499. l. 1. *ἐν* p. 500. l. 1. *ἐν* p. 501. l. 1. *ἐν* p. 502. l. 1. *ἐν* p. 503. l. 1. *ἐν* p. 504. l. 1. *ἐν* p. 505. l. 1. *ἐν* p. 506. l. 1. *ἐν* p. 507. l. 1. *ἐν* p. 508. l. 1. *ἐν* p. 509. l. 1. *ἐν* p. 510. l. 1. *ἐν* p. 511. l. 1. *ἐν* p. 512. l. 1. *ἐν* p. 513. l. 1. *ἐν* p. 514. l. 1. *ἐν* p. 515. l. 1. *ἐν* p. 516. l. 1. *ἐν* p. 517. l. 1. *ἐν* p. 518. l. 1. *ἐν* p. 519. l. 1. *ἐν* p. 520. l. 1. *ἐν* p. 521. l. 1. *ἐν* p. 522. l. 1. *ἐν* p. 523. l. 1. *ἐν* p. 524. l. 1. *ἐν* p. 525. l. 1. *ἐν* p. 526. l. 1. *ἐν* p. 527. l. 1. *ἐν* p. 528. l. 1. *ἐν* p. 529. l. 1. *ἐν* p. 530. l. 1. *ἐν* p. 531. l. 1. *ἐν* p. 532. l. 1. *ἐν* p. 533. l. 1. *ἐν* p. 534. l. 1. *ἐν* p. 535. l. 1. *ἐν* p. 536. l. 1. *ἐν* p. 537. l. 1. *ἐν* p. 538. l. 1. *ἐν* p. 539. l. 1. *ἐν* p. 540. l. 1. *ἐν* p. 541. l. 1. *ἐν* p. 542. l. 1. *ἐν* p. 543. l. 1. *ἐν* p. 544. l. 1. *ἐν* p. 545. l. 1. *ἐν* p. 546. l. 1. *ἐν* p. 547. l. 1. *ἐν* p. 548. l. 1. *ἐν* p. 549. l. 1. *ἐν* p. 550. l. 1. *ἐν* p. 551. l. 1. *ἐν* p. 552. l. 1. *ἐν* p. 553. l. 1. *ἐν* p. 554. l. 1. *ἐν* p. 555. l. 1. *ἐν* p. 556. l. 1. *ἐν* p. 557. l. 1. *ἐν* p. 558. l. 1. *ἐν* p. 559. l. 1. *ἐν* p. 560. l. 1. *ἐν* p. 561. l. 1. *ἐν* p. 562. l. 1. *ἐν* p. 563. l. 1. *ἐν* p. 564. l. 1. *ἐν* p. 565. l. 1. *ἐν* p. 566. l. 1. *ἐν* p. 567. l. 1. *ἐν* p. 568. l. 1. *ἐν* p. 569. l. 1. *ἐν* p. 570. l. 1. *ἐν* p. 571. l. 1. *ἐν* p. 572. l. 1. *ἐν* p. 573. l. 1. *ἐν* p. 574. l. 1. *ἐν* p. 575. l. 1. *ἐν* p. 576. l. 1. *ἐν* p. 577. l. 1. *ἐν* p. 578. l. 1. *ἐν* p. 579. l. 1. *ἐν* p. 580. l. 1. *ἐν* p. 581. l. 1. *ἐν* p. 582. l. 1. *ἐν* p. 583. l. 1. *ἐν* p. 584. l. 1. *ἐν* p. 585. l. 1. *ἐν* p. 586. l. 1. *ἐν* p. 587. l. 1. *ἐν* p. 588. l. 1. *ἐν* p. 589. l. 1. *ἐν* p. 590. l. 1. <

ΓΕΝΕΣΙΣ

ΚΟΣΜΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

I.

Ν Ἀρχὴ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ ἔρπονδον καὶ τὴν γῆν.

2. Ἡ δὲ γῆ ὠὖ ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου· καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τῷ ὕδατι.

3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς.

4. Καὶ ἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ὅτι καλόν· καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτός καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους.

5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσεν νύκτα· καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο ὠρεὶ, ἡμέρα μία.

6. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, καὶ ἔστω ἀβυσσὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ὕδατος.

Cap. i. Vers. 1. *Matth. 1. 1, 2. Infrā 2. 4. Exod. 20. 11. & 31. 17. 4. Reg. 19. 15. 2. Paral. 2. 12. Nebem. 9. 6. Manass. Orat. 4. Esdr. 6. 38. Psal. 101. 16. 113. 24. 120. 2. 123. 8. 133. 3. 145. 6. Prov. 3. 19. Esaiā 37. 16. 42. 5. Jerem. 31. 1. 32. 1. 33. 1. 34. 1. 35. 1. 36. 1. 37. 1. 38. 1. 39. 1. 40. 1. 41. 1. 42. 1. 43. 1. 44. 1. 45. 1. 46. 1. 47. 1. 48. 1. 49. 1. 50. 1. 51. 1. 52. 1. 53. 1. 54. 1. 55. 1. 56. 1. 57. 1. 58. 1. 59. 1. 60. 1. 61. 1. 62. 1. 63. 1. 64. 1. 65. 1. 66. 1. 67. 1. 68. 1. 69. 1. 70. 1. 71. 1. 72. 1. 73. 1. 74. 1. 75. 1. 76. 1. 77. 1. 78. 1. 79. 1. 80. 1. 81. 1. 82. 1. 83. 1. 84. 1. 85. 1. 86. 1. 87. 1. 88. 1. 89. 1. 90. 1. 91. 1. 92. 1. 93. 1. 94. 1. 95. 1. 96. 1. 97. 1. 98. 1. 99. 1. 100. 1. 101. 1. 102. 1. 103. 1. 104. 1. 105. 1. 106. 1. 107. 1. 108. 1. 109. 1. 110. 1. 111. 1. 112. 1. 113. 1. 114. 1. 115. 1. 116. 1. 117. 1. 118. 1. 119. 1. 120. 1. 121. 1. 122. 1. 123. 1. 124. 1. 125. 1. 126. 1. 127. 1. 128. 1. 129. 1. 130. 1. 131. 1. 132. 1. 133. 1. 134. 1. 135. 1. 136. 1. 137. 1. 138. 1. 139. 1. 140. 1. 141. 1. 142. 1. 143. 1. 144. 1. 145. 1. 146. 1. 147. 1. 148. 1. 149. 1. 150. 1. 151. 1. 152. 1. 153. 1. 154. 1. 155. 1. 156. 1. 157. 1. 158. 1. 159. 1. 160. 1. 161. 1. 162. 1. 163. 1. 164. 1. 165. 1. 166. 1. 167. 1. 168. 1. 169. 1. 170. 1. 171. 1. 172. 1. 173. 1. 174. 1. 175. 1. 176. 1. 177. 1. 178. 1. 179. 1. 180. 1. 181. 1. 182. 1. 183. 1. 184. 1. 185. 1. 186. 1. 187. 1. 188. 1. 189. 1. 190. 1. 191. 1. 192. 1. 193. 1. 194. 1. 195. 1. 196. 1. 197. 1. 198. 1. 199. 1. 200. 1. 201. 1. 202. 1. 203. 1. 204. 1. 205. 1. 206. 1. 207. 1. 208. 1. 209. 1. 210. 1. 211. 1. 212. 1. 213. 1. 214. 1. 215. 1. 216. 1. 217. 1. 218. 1. 219. 1. 220. 1. 221. 1. 222. 1. 223. 1. 224. 1. 225. 1. 226. 1. 227. 1. 228. 1. 229. 1. 230. 1. 231. 1. 232. 1. 233. 1. 234. 1. 235. 1. 236. 1. 237. 1. 238. 1. 239. 1. 240. 1. 241. 1. 242. 1. 243. 1. 244. 1. 245. 1. 246. 1. 247. 1. 248. 1. 249. 1. 250. 1. 251. 1. 252. 1. 253. 1. 254. 1. 255. 1. 256. 1. 257. 1. 258. 1. 259. 1. 260. 1. 261. 1. 262. 1. 263. 1. 264. 1. 265. 1. 266. 1. 267. 1. 268. 1. 269. 1. 270. 1. 271. 1. 272. 1. 273. 1. 274. 1. 275. 1. 276. 1. 277. 1. 278. 1. 279. 1. 280. 1. 281. 1. 282. 1. 283. 1. 284. 1. 285. 1. 286. 1. 287. 1. 288. 1. 289. 1. 290. 1. 291. 1. 292. 1. 293. 1. 294. 1. 295. 1. 296. 1. 297. 1. 298. 1. 299. 1. 300. 1. 301. 1. 302. 1. 303. 1. 304. 1. 305. 1. 306. 1. 307. 1. 308. 1. 309. 1. 310. 1. 311. 1. 312. 1. 313. 1. 314. 1. 315. 1. 316. 1. 317. 1. 318. 1. 319. 1. 320. 1. 321. 1. 322. 1. 323. 1. 324. 1. 325. 1. 326. 1. 327. 1. 328. 1. 329. 1. 330. 1. 331. 1. 332. 1. 333. 1. 334. 1. 335. 1. 336. 1. 337. 1. 338. 1. 339. 1. 340. 1. 341. 1. 342. 1. 343. 1. 344. 1. 345. 1. 346. 1. 347. 1. 348. 1. 349. 1. 350. 1. 351. 1. 352. 1. 353. 1. 354. 1. 355. 1. 356. 1. 357. 1. 358. 1. 359. 1. 360. 1. 361. 1. 362. 1. 363. 1. 364. 1. 365. 1. 366. 1. 367. 1. 368. 1. 369. 1. 370. 1. 371. 1. 372. 1. 373. 1. 374. 1. 375. 1. 376. 1. 377. 1. 378. 1. 379. 1. 380. 1. 381. 1. 382. 1. 383. 1. 384. 1. 385. 1. 386. 1. 387. 1. 388. 1. 389. 1. 390. 1. 391. 1. 392. 1. 393. 1. 394. 1. 395. 1. 396. 1. 397. 1. 398. 1. 399. 1. 400. 1. 401. 1. 402. 1. 403. 1. 404. 1. 405. 1. 406. 1. 407. 1. 408. 1. 409. 1. 410. 1. 411. 1. 412. 1. 413. 1. 414. 1. 415. 1. 416. 1. 417. 1. 418. 1. 419. 1. 420. 1. 421. 1. 422. 1. 423. 1. 424. 1. 425. 1. 426. 1. 427. 1. 428. 1. 429. 1. 430. 1. 431. 1. 432. 1. 433. 1. 434. 1. 435. 1. 436. 1. 437. 1. 438. 1. 439. 1. 440. 1. 441. 1. 442. 1. 443. 1. 444. 1. 445. 1. 446. 1. 447. 1. 448. 1. 449. 1. 450. 1. 451. 1. 452. 1. 453. 1. 454. 1. 455. 1. 456. 1. 457. 1. 458. 1. 459. 1. 460. 1. 461. 1. 462. 1. 463. 1. 464. 1. 465. 1. 466. 1. 467. 1. 468. 1. 469. 1. 470. 1. 471. 1. 472. 1. 473. 1. 474. 1. 475. 1. 476. 1. 477. 1. 478. 1. 479. 1. 480. 1. 481. 1. 482. 1. 483. 1. 484. 1. 485. 1. 486. 1. 487. 1. 488. 1. 489. 1. 490. 1. 491. 1. 492. 1. 493. 1. 494. 1. 495. 1. 496. 1. 497. 1. 498. 1. 499. 1. 500. 1. 501. 1. 502. 1. 503. 1. 504. 1. 505. 1. 506. 1. 507. 1. 508. 1. 509. 1. 510. 1. 511. 1. 512. 1. 513. 1. 514. 1. 515. 1. 516. 1. 517. 1. 518. 1. 519. 1. 520. 1. 521. 1. 522. 1. 523. 1. 524. 1. 525. 1. 526. 1. 527. 1. 528. 1. 529. 1. 530. 1. 531. 1. 532. 1. 533. 1. 534. 1. 535. 1. 536. 1. 537. 1. 538. 1. 539. 1. 540. 1. 541. 1. 542. 1. 543. 1. 544. 1. 545. 1. 546. 1. 547. 1. 548. 1. 549. 1. 550. 1. 551. 1. 552. 1. 553. 1. 554. 1. 555. 1. 556. 1. 557. 1. 558. 1. 559. 1. 560. 1. 561. 1. 562. 1. 563. 1. 564. 1. 565. 1. 566. 1. 567. 1. 568. 1. 569. 1. 570. 1. 571. 1. 572. 1. 573. 1. 574. 1. 575. 1. 576. 1. 577. 1. 578. 1. 579. 1. 580. 1. 581. 1. 582. 1. 583. 1. 584. 1. 585. 1. 586. 1. 587. 1. 588. 1. 589. 1. 590. 1. 591. 1. 592. 1. 593. 1. 594. 1. 595. 1. 596. 1. 597. 1. 598. 1. 599. 1. 600. 1. 601. 1. 602. 1. 603. 1. 604. 1. 605. 1. 606. 1. 607. 1. 608. 1. 609. 1. 610. 1. 611. 1. 612. 1. 613. 1. 614. 1. 615. 1. 616. 1. 617. 1. 618. 1. 619. 1. 620. 1. 621. 1. 622. 1. 623. 1. 624. 1. 625. 1. 626. 1. 627. 1. 628. 1. 629. 1. 630. 1. 631. 1. 632. 1. 633. 1. 634. 1. 635. 1. 636. 1. 637. 1. 638. 1. 639. 1. 640. 1. 641. 1. 642. 1. 643. 1. 644. 1. 645. 1. 646. 1. 647. 1. 648. 1. 649. 1. 650. 1. 651. 1. 652. 1. 653. 1. 654. 1. 655. 1. 656. 1. 657. 1. 658. 1. 659. 1. 660. 1. 661. 1. 662. 1. 663. 1. 664. 1. 665. 1. 666. 1. 667. 1. 668. 1. 669. 1. 670. 1. 671. 1. 672. 1. 673. 1. 674. 1. 675. 1. 676. 1. 677. 1. 678. 1. 679. 1. 680. 1. 681. 1. 682. 1. 683. 1. 684. 1. 685. 1. 686. 1. 687. 1. 688. 1. 689. 1. 690. 1. 691. 1. 692. 1. 693. 1. 694. 1. 695. 1. 696. 1. 697. 1. 698. 1. 699. 1. 700. 1. 701. 1. 702. 1. 703. 1. 704. 1. 705. 1. 706. 1. 707. 1. 708. 1. 709. 1. 710. 1. 711. 1. 712. 1. 713. 1. 714. 1. 715. 1. 716. 1. 717. 1. 718. 1. 719. 1. 720. 1. 721. 1. 722. 1. 723. 1. 724. 1. 725. 1. 726. 1. 727. 1. 728. 1. 729. 1. 730. 1. 731. 1. 732. 1. 733. 1. 734. 1. 735. 1. 736. 1. 737. 1. 738. 1. 739. 1. 740. 1. 741. 1. 742. 1. 743. 1. 744. 1. 745. 1. 746. 1. 747. 1. 748. 1. 749. 1. 750. 1. 751. 1. 752. 1. 753. 1. 754. 1. 755. 1. 756. 1. 757. 1. 758. 1. 759. 1. 760. 1. 761. 1. 762. 1. 763. 1. 764. 1. 765. 1. 766. 1. 767. 1. 768. 1. 769. 1. 770. 1. 771. 1. 772. 1. 773. 1. 774. 1. 775. 1. 776. 1. 777. 1. 778. 1. 779. 1. 780. 1. 781. 1. 782. 1. 783. 1. 784. 1. 785. 1. 786. 1. 787. 1. 788. 1. 789. 1. 790. 1. 791. 1. 792. 1. 793. 1. 794. 1. 795. 1. 796. 1. 797. 1. 798. 1. 799. 1. 800. 1. 801. 1. 802. 1. 803. 1. 804. 1. 805. 1. 806. 1. 807. 1. 808. 1. 809. 1. 810. 1. 811. 1. 812. 1. 813. 1. 814. 1. 815. 1. 816. 1. 817. 1. 818. 1. 819. 1. 820. 1. 821. 1. 822. 1. 823. 1. 824. 1. 825. 1. 826. 1. 827. 1. 828. 1. 829. 1. 830. 1. 831. 1. 832. 1. 833. 1. 834. 1. 835. 1. 836. 1. 837. 1. 838. 1. 839. 1. 840. 1. 841. 1. 842. 1. 843. 1. 844. 1. 845. 1. 846. 1. 847. 1. 848. 1. 849. 1. 850. 1. 851. 1. 852. 1. 853. 1. 854. 1. 855. 1. 856. 1. 857. 1. 858. 1. 859. 1. 860. 1. 861. 1. 862. 1. 863. 1. 864. 1. 865. 1. 866. 1. 867. 1. 868. 1. 869. 1. 870. 1. 871. 1. 872. 1. 873. 1. 874. 1. 875. 1. 876. 1. 877. 1. 878. 1. 879. 1. 880. 1. 881. 1. 882. 1. 883. 1. 884. 1. 885. 1. 886. 1. 887. 1. 888. 1. 889. 1. 890. 1. 891. 1. 892. 1. 893. 1. 894. 1. 895. 1. 896. 1. 897. 1. 898. 1. 899. 1. 900. 1. 901. 1. 902. 1. 903. 1. 904. 1. 905. 1. 906. 1. 907. 1. 908. 1. 909. 1. 910. 1. 911. 1. 912. 1. 913. 1. 914. 1. 915. 1. 916. 1. 917. 1. 918. 1. 919. 1. 920. 1. 921. 1. 922. 1. 923. 1. 924. 1. 925. 1. 926. 1. 927. 1. 928. 1. 929. 1. 930. 1. 931. 1. 932. 1. 933. 1. 934. 1. 935. 1. 936. 1. 937. 1. 938. 1. 939. 1. 940. 1. 941. 1. 942. 1. 943. 1. 944. 1. 945. 1. 946. 1. 947. 1. 948. 1. 949. 1. 950. 1. 951. 1. 952. 1. 953. 1. 954. 1. 955. 1. 956. 1. 957. 1. 958. 1. 959. 1. 960. 1. 961. 1. 962. 1. 963. 1. 964. 1. 965. 1. 966. 1. 967. 1. 968. 1. 969. 1. 970. 1. 971. 1. 972. 1. 973. 1. 974. 1. 975. 1. 976. 1. 977. 1. 978. 1. 979. 1. 980. 1. 981. 1. 982. 1. 983. 1. 984. 1. 985. 1. 986. 1. 987. 1. 988. 1. 989. 1. 990. 1. 991. 1. 992. 1. 993. 1. 994. 1. 995. 1. 996. 1. 997. 1. 998. 1. 999. 1. 1000. 1.*

a τοῦ ὕδατος] τῶν ὑδάτων *Iust. M. Apol. 1. pag. 113. Clem. Alex. ἐπιτομή. in τῷ Θεοδότη καὶ ἀνατολικῆς διδασκαλίας π. 796. col. 2. Tertull. adversus Hermog. c. 30. & 32. ac l. 4. contra Marc. c. 26. Orig. Homil. 1. Ambros. 1. Hexaem. 8. Anastas. l. 1. in Hexaem. Quod genuinum puto*

ob Hebr. plurale *וַיִּבְרָא*, licet hic ac alibi saepe singulari *וַיִּבְרָא* versum occurrat; quomodo & hoc loco est apud *Phil. Jud. de Gigantibus p. 287. A. Theoph. Antioch. l. 2. ad Autolyc. pag. 89. A. Nemesianum a Thabannu in Concilio Carthaginensi apud Cyprian. num. 5. &c.*

A

b καὶ

^b ~ καὶ ἐγένετο οὕτως". 7. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ σπέρμα, ἃ διεχώρισεν
^c ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τῆς ὑδατος, ὃ ἡ ὑποκάτω τῆς σπέρματος, καὶ ἀνὰ μέσον τῆς
 ὑδατος τῆς ἐπάνω τῆς σπέρματος. ^d ✕ καὶ ἐγένετο ἔτι. 8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς
 τὸ σπέρμα, οὐρανόν. ^e ~ καὶ ἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν". ἃ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ
 ἐγένετο ἡμέρα, ἡμέρα δὲ ἑτέρα. 9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· σπαραχθήτω τὸ ὕδωρ
 τὸ ὑποκάτω τῆς ἐρανοῦ εἰς σπαραγωγὴν μίαν, καὶ ὁφθήτω ἡ ξηρά· καὶ ἐγένετο
 οὕτως. ^f ~ καὶ σπαραχθὴ τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τῆς ἐρανοῦ εἰς τὰς σπαραγωγὰς
 αὐτῶν, καὶ ὁφθῇ ἡ ξηρά". 10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηράν, γῆν· καὶ
 τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσεν θαλάσσας· καὶ ἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν.
 11. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτα, σπείρον σπέρμα
 καὶ γένος ^g ~ ἃ κατ' ὁμοιότητά", καὶ ξύλον καρπύμον ποιεῖν καρπὸν, ὃ τὸ σπέρ-
 μα αὐτῶν ἐν αὐτῷ ^h ~ κατὰ γένος εἰς ὁμοιότητά", ὅτι τῆς γῆς· καὶ ἐγένετο
 ἔτι. 12. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτα, σπείρον σπέρμα καὶ γένος
ⁱ [καὶ κατ' ὁμοιότητα] καὶ ξύλον καρπύμον ποιουῖν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα
 αὐτῶν

Verf. 7. & 8. 1 Paral. 16. 26. 4 Esdr. 6. 41. & 16. 56, 60. Job. 9. 8. & 26. 8, 10, 11. Psal. 18. 1. 95. 5. 103. 2, 3. 135. 5. 148. 4. Prov. 8. 27, 28. Eccles. 43. 13, 16. Zachar. 12. 1. Es. 42. 5. 44. 24. 45. 12. 18. 48. 13. 51. 13, (16.) Jer. 10. 12. & 51. 15. (Dan. 3. 56, 59, 60.) Verf. 9. & 10. Exod. 20. 11. Manass. Orat. v. 2. 4 Esdr. 6. 42, 43. & 16. 56, 59. Job. 26. 14. & 38. 4 usque 11. Psal. 23. 2. 32. 7. 94. 5. 103. 7, 8, 9. 135. 6. 145. 6. Prov. 8. 29. Jon. 1. 9. Zach. 12. 1. Esai. loca cit. ad v. 7 seq. Jer. 5. 22. 10. 12. 51. 15. Act. 4. 15. Apoc. 14. 7. Verf. 11, 12. 4 Esdr. 6. 44. Psal. 103. 14, 16. 146. 8. (Dan. 3. 76.)

^b Καὶ ἐγένετο ἔτι] Hæc ~ notavi auctoritate Junii in Not. ad MS. Alex. (licet in MS. Arab. Bodlei. mihi non appareat) omissa in Complut. ^c ὁ Θεός] Abest ab Hebr. Samar. Theoph. pag. 89. B. Tertull. contra Hermogenem c. 26. Orig. Hom. 1. Eucher. Lugdun. ^d Καὶ ἐγένετο ἔτι] Ista hōc loco juxta Hebr. & Samar. cum ✕ inferui ex Laud. A. 146. quæ sine tali signo hic extant in Clem. Angl. & duobus Codd. Vatic. Laud. C. 88. & Anastas lib. 2. in Hexaemer. ^e Καὶ ἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν] De obelo præfixo ipse Origenes in Epist. ad Julium Africanum pag. 226. Καὶ ἐν τῇ Γένεσι ὅτι τὸ ἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν, ὅτι τὸ ἡμεῖς σπέρμα, παρ' Ἑβραίοις οὐχ εὐείσκειται. ~ καὶ ἄλλα δὲ εἶναι εὐεῖν ἐν τῇ Γένεσι, οἷς σημεῖα περιδήσαντες τὸς χαλεπὸς δειλός. ^f Καὶ σπαραχθῇ ~ ἡ ξηρά] Lemniscum huic colo appositum habet Laud. A. 147. & S. Basilus Homil. 4. in Hexaem. pag. 50. C. ubi postquam dixerat, ista, ἐν ποτ, in aliquibus solum exemplaribus legi, addit: Απὸ ἑπὶ πνεῦ τ' λοιπῶν ἐκδεδοκασιν ἑρμηνέων, (Aquila, Theodotion, Symmachus, & Syrus forte Interpres) ἔτι ἡ γῆσις τ' Ἑβραίων ἔχουσα φαίνεται, καὶ ὅτι τὸ ὅτι παρέλκει μετὰ τὴν μαρτυρίαν τῇ, ὅτι ἐγένετο οὕτως, ἡ τῶν αὐτῶν πάλιν ἐπιδήλωση. Τὰ τοῖνυν ἀκρίβη τ' ἀντιγράφον ἀβέλους· ὁ δὲ δειλὸς ἀδελφότητος σύμβολον. Atqui hinc verba ista omissa in Oxon. Laud. C. 88. & à Procop. notatum, in cœli quidem creatione verbis, & factum est, adjecisse Mosen: Et fecit Deus firmamentum &c. in reliquis autem sufficiens ei visum fuisse dicere: & factum est. Neque agnoscere ea videtur Tertull. contra Hermog. c. 29. Apud Theophilum etiam loco cit. C. ista, τὸ ὑποκάτω τῇ ἐρανί, in MS. Bod-

leiano 2040. perinde ut excusis exemplaribus, non reperiuntur, quamvis in Edit. Oxon. p. 58. ea sint addita. ^g Καὶ κατ' ὁμοιότητα] Hæc in Laud. A. 146. ~ in 147. lemnisco notata sunt, atque in Basil. Homil. 5. in Hexaem. p. 54. B. uncis inclusa; apud Eustathium Antioch. autem in Hexaem. p. 8. Procop. Euseb. lib. 7. Præpar. Evang. c. 10. p. 315. Cyrill. Hieros. Catech. 6. & 14. juxta MSS. Roe & Casaub. prorsus absunt. Imo Euseb. lib. 1. Demonstr. Evang. c. 10. p. 36. A. cum Cyrillo Alex. lib. 2. Comment. in c. 5. Joannis Tom. 4. pag. 188. D. insuper præcedens κατὰ γένος omittit, utpote quod in Hebræo post ξύλον καρπύμον ποιεῖν καρπὸν demum sequitur. ^h Κατὰ γένος εἰς ὁμοιότητα] ~ depinxi ex Laud. 146. (quanquam in 147. sit lemniscus, & in utroque male sequatur verba, ὅτι τῆς γῆς) quia desunt in Hebr. & Samar. siquidem וְכָל הַיָּבֵשׁ jam per præcedens in hoc versu καὶ γένος est expressum. Atqui Eustath. loc. cit. ea omisit; εἰς ὁμοιότητα autem abest ab Ald. Compl. Rom. Oxon. Procop. Orig. contra Cels. lib. 8. p. 400. Euseb. 7. de Præp. Evang. c. 11. Ambros. 3. in Hexaem. c. 6. & 9. Philop. 4. de Mundi creat. 4. & 9. sicuti καὶ γένος contra non legitur in Clem. Angl. Laud. C. 88. Theoph. loc. cit. D. Tertull. contra Hermog. c. 22. Orig. Homil. 1. & Augustini 1. de Gen. contra Manich. 13. lib. imperfecto in Gen. c. 11. & 2. de Gen. ad lit. 12. ⁱ Καὶ κατ' ὁμοιότητα] Hæc plane expungenda mihi videntur, quoniam non sunt in Hebr. Samar. Theoph. Tertull. loc. cit. & August. lib. imperfecto, licet extent in ejusdem l. 2. de Gen. ad lit. 12. &c.

k Κατὰ

αὐτὰ ἐν αὐτῷ^κ καὶ γένος^ι Ἰπὶ τ^ς γῆς. 13. Καὶ ἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν·
 ὃ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τρίτη. 14. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός·
 γενήθητωσαν φωσῆρες ἐν τῷ σερέωματι τοῦ οὐρανοῦ^μ ~ εἰς φαῦσιν τῆς γῆς,
^η [καὶ ἄρχειν τ^ς ἡμέρας καὶ τ^ς νυκτὸς] ὁ καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τ^ς ἡμέρας καὶ
 ἀνὰ μέσον τ^ς νυκτὸς· καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ
^ρ εἰς ἡμετέρας. 15. Καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ σερέωματι τοῦ οὐρανοῦ,
 ὥστε φαίνειν ὅτι τ^ς γῆς· καὶ ἐγένετο οὕτως. 16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός οὐδὲν
 δύο φωσῆρας οὐδὲν μεγάλους· τ^ς φωσῆρα τ^ς μέγαν εἰς ἄρχας τ^ς ἡμέρας, καὶ
 τ^ς φωσῆρα τ^ς ἐλάσσονα εἰς ἄρχας τῆς νυκτὸς· καὶ οὐδὲν ἄσπρας. 17. Καὶ
 ἔθετο αὐτοὺς ὁ Θεός ἐν τῷ σερέωματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ὅτι τῆς γῆς,
 18. καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῶν φω-
 τὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκοτοῦς· καὶ ἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν. 19. Καὶ ἐγένε-
 το ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τετάρτη. 20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἐξα-
 γαγέτω τὰ ὕδατα ἐρπετὰ ψυχῶν ζώων, καὶ πετεινὰ πετόμενα Ἰπὶ τῆς γῆς
 καὶ τὸ σερέωμα τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐγένετο οὕτως. 21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός τὰ
 κῆτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχλὴν ζώων ἐρπετῶν, ἃ ἐξήγαγεν τὰ ὕδατα
 καὶ τ^ς γένος αὐτῶν, καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ τ^ς γένος· καὶ ἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καὶ πᾶν
 καλόν. 22. Καὶ ἠυλόγησεν αὐτὰ ὁ Θεός, λέγων· αὐξάνετε, καὶ πλη-
 θύνετε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις· καὶ τὰ πετεινὰ πλη-
 θυνέσθωσαν

Verf. 14. usque ad 19. *Infra* 8. 22. 4 *Esdr.* 6. 45, 46. & 16. 57. *Job.* 38. 12. *Psal.* 8. 4. 18. 6, 7. 73. 16. 103. 19, 20, 22. 135. 7, 8, 9. 148. 3, 5. *Eccles.* 42. 16. 43. 2. usque ad 11. *Jer.* 31. 35. 33. 20, 25. *Luc.* 21. 25. Verf. 20. & 21. *Exod.* 20. 11. 4 *Esdr.* 6. 47. seqq. *Job.* 40. 10, 14. *Psal.* 103. 25, 26. 145. 6. *Eccles.* 43. 27. *Act.* 14. 15. Verf. 22, *Infra* c. 8. v. 17.

κ Κατὰ γένος] *August.* lib. imperfecto de Gen. ad lit. c. 11. pronomine juxta *Hebr.* addito: secundum suam similitudinem, ex Græco ὁμοίωμα, quod & *Laud.* C. 88. habet, quanquam sine αὐτῷ. l Em τ^ς γῆς] Istam quoque clausulam obelo notandam existimo, quia abest ab *Hebr.* *Samar.* *Tertull.* & *August.* locis cit. licet lib. 2. de Gen. ad lit. c. 12. addat, super terram. m Eἰς φαῦσιν τῆς γῆς] Hæc hypolemnisco notata in *Laud.* A. 146. & ex v. 17. inserta videntur; quanquam *Samar.* eadem habeat. n καὶ ἀρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς] Ista uncis inclusi, quia non modo ab *Hebr.* ac *Samar.* sed & omnibus τ^ς ο'. Editt. cunctorumque, quos inspexi, Patrum Codd. (excepto *Severiano* Homil. 3. v. κοσμοποιῶν pag. 233. B. *August.* lib. 2. de Gen. ad literam c. 13. & *Mario Victor.* de verbis Factum est vespere &c.) ab sunt, licet in *Oxon.* *Cotton.* (in quo ἀρχέτωσαν) & *Clem. Angl.* legantur. o καὶ διαχωρίζειν] Copulam καὶ, quam præcedentia assumenta requirebant, juxta *Hebr.* omittunt *Ald. Compl. Rom. Theoph.* l. c. *Eustath.* in *Hexaem.* p. 12. *Basil.* Homil. 6. in *Hexaem.* p. 69. C. *Chrysost.* Homil. 6. p. 49. B. & 53. D. *Anastaf.* lib. 4. in *Hexaem.* ab initio, *Philop.* l. 4. c. 10. p Eἰς ἐνιαυτοὺς] Eἰς

abest à *Cotton.* *August.* lib. imperfecto c. 12. ut & *Hebr.* q Αρχας] *Orig.* Homil. 1. & *Ambros.* l. 4. c. 5. principatum; *August.* loc. cit. inchoationem; *Eustath.* pag. 16. ἐξίσταν, juxta *Hebraum.* τ γένος] Ita *Hebr. Samar. Clem. Angl.* & duo *Vatic.* Codd. apud *Canterum*, ac *Laud.* C. 88. (quanquam in hoc prius γένος scriptum fuisse videatur.) Genus itidem *Tertull.* contra *Hermogenem* c. 22. *Orig.* Homil. 1. *August.* 1. de Gen. contra *Manich.* 15. lib. imperfecto c. 15. & 3. de Gen. ad lit. 1. quomodo mox hoc ipso versu & in seqq. omnia exemplaria sonant. Unde & hic ita reponere placuit, cum ob excisas ultimas aliquot linearum voces haud videre liceat, quomodo Cod. noster habuerit. Cæterum γένος sonant *Editt.* omnes, *Oxon.* (cum artic. τῷ) *Theoph.* p. 90. B. *Orig.* in *Matth.* p. 214. &c. f γένος] Αὐτῷ juxta *Hebr.* & *Samar.* additum agnoscunt *Origen.* Homil. 1. *Eucher.* *Lugdun.* & *August.* lib. imperf. c. 15. ubi genus suum. τ καλόν] Defectum Cod. nostri ita supplēvi juxta *Hebr. Samar.* auctoritate *Oxon. Laud.* C. 88. *Orig.* in *Joan.* p. 235. *August.* cit. c. 15. qui tamen cum *Editt.* τῶν ο'. ac Patribus reliquis pluraliter bona habet 1. de Gen. contra *Manich.* 15. & 3. de Gen. ad lit. 1.

θυναίωσαν ἔπι τῇ γῆς. 23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα πέμπτη. 24. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἔξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχλὴν ζῶσαν κατὰ γένος· τετράποδα, ἃ ἔρπεται, καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος· καὶ ἐγένετο οὕτως. 25. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός τὰ θηρία τῇ γῆς κατὰ γένος, καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος, καὶ πάντα τὰ ἔρπεται τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν· ἔιδεν ὁ Θεός, ὅτι καλὰ. 26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ κατ' ὁμοίωσιν· ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς τὰ κτήνη, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἔρποντων τῶν ἔρποντων ἔπι τῇ γῆς. 27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ θήλυ ἐποίησεν αὐτούς. 28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτούς ὁ Θεός, λέγων· αὐξάνετε, καὶ πληθύνετε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατεκταθήτω αὐτή· καὶ ἄρχετε τὸ ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἔρποντων τῶν ἔρποντων ἔπι τῇ γῆς. 29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον ἀποειμὸν ἀπείρου σπέρματος, ὃ ὅστις ἐπάνω πάσης τῆς γῆς, καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος ἀπείρου, ὑμῖν ἔσται εἰς βρώσιν. 30. καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἔρποντι τῷ ἔρποντι ἔπι τῇ γῆς, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζῆς, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρώσιν· καὶ ἐγένετο ὕψους. 31. Καὶ ἰδὲν ὁ Θεός τὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν, καὶ ἰδὲν καλὰ λίαν· καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα ἕκτη.

Κ Ε Φ.

Verf. 24 & 25. Infrā 2. 19. 4 Esdræ 6. 53. Jer. 34. (in Hebr. 27.) 5. Verf. 26. & 27. Infrā 5. 1. & 9. 6. Sap. 2. 23. Ecclef. 17. 3. 1 Cor. 11. 7. Ephes. 4. 24 Coloss. 3. 10. Verf. 27. Infrā 2. 7, 22. & 5. 2. Matth. 19. 4. Marc. 10. 6. Verf. 28. Infrā 9. 1, 2, 7. 4 Esdræ 6. 54. Psal. 8. 6, 7, 8. Ecclef. 17. 4. Verf. 29 & 30. Infrā 9. 3. Job. 38. 41. Psal. 103. 14, 27, 28. 144. 15, 16. 146. 9. Matth. 6. 26. Verf. 31. Ecclef. 39. 16, 33. Marc. 7. 37. 1 Tim. 4. 4.

α γένος] Αὐτῶν juxta Hebr. & Samar. addit Compl. & Tertull. contra Hermog. c. 22. ipsum; quanquam ibidem c. 29. non sit expressum. α γένος, καὶ --- γένος αὐτῶν καὶ] Αὐτῶν priori loco inferunt Ald. Rom. addunt autem posteriori loco cum Codice nostro Compl. & Laud. C. 88. Imo verò Chrysost. Homil. 7. p. 68. A. juxta Hebr. & Samar. ter subjungit αὐτῶν. γ Καλὰ] Καλὸν juxta Hebr. & Samarit. habet Theoph. in correctis exemplaribus, & Orig. in Joan. loco cit. z ὁμοίωσιν] Ἡμῶν vel ἡμετέρων hīc juxta Heb. & Sam. subnectunt Barnab. Epist. p. 30. Edit. Oxon. (& p. 20. quoque in Latino similitudinem nostram, licet aliter in Græco) Clem. Rom. Epist. 1. p. 43. & lib. 5. ac 7. Constit. Apost. Iren. 1. 3. c. 34. 1. 4. c. 37. parum ab initio, lib. 5. c. 1. & 15. prope finem Clem. Alexandr. 1. Pædag. 12. p. 133. D. & 5. Strom. p. 559. D. Orig. Homil. 1. in Jerem. pag. 59. C. Tom. 12. in Matth. pag. 266. D. Tom. 3. in Joan. p. 69. B. & Tom. 16. p. 243. C. lib. 2. contra Cels. p. 63. lib. 4. p. 180. &c. ac Latini Patres passim, similitudinem nostram;

sed ἡμετέρας, nostram, post εἰκόνα omittunt. Cæterum utrobique juxta Hebr. & Samar. habet Orig. Tom. 14. in Joan. pag. 220. D. α Κατ' εἰκόνα Θεοῦ] En εἰκόνι Θεοῦ juxta Hebr. habent Athanas. Sermone in illud, Quicumque dixeris verbum contra Filium hominis, Tom. 1. pag. 712. D. & Basil. Homil. 9. in Hexaem. p. 123. D. Isidorus Pelus. lib. 2. Epist. 143. Procop. ad verf. 26. sed κατ' εἰκόνα hic ad verf. 27. ille lib. 3. Epist. 112. cum Just. M. Dial. p. 285. B. & reliquis. b Λέγων] Καὶ εἶπεν, lib. 6. Constit. Apost. c. 7. prout in Heb. 7287. c ψυχὴν --- καὶ] Codice nostro hic mutilato, ψυχῶν reposui ex Ald. Compl. Rom. Cotton. (quamvis recentiori manu sit scriptum) Laud. C. 88. Orig. Hom. 1. Chrysostom. Hom. 10. pag. 96. seqq. Theodoret. Quæst. 37. & 51. quia LXX. ψῶν sæpissime verterunt ψυχῶν, nusquam autem in omni Pentateucho ψολῶ, quomodo hoc loco Oxon. Theoph. pag. 90. D. Anastas. lib. 7. in Hexaem. minus recte habent. Cæterum vox καὶ, quæ sensum turbat, abest ab Hebr. & Theoph. loco cit. atque à Procop. velut superflua notatur.

Κ Ε Φ. Β΄.

1. **Κ**ΑΙ σήμετέλεσθαι ο ἔρανος ἢ ἡ γῆ, καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῆς.
 2. Καὶ σήμετέλεσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκτῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ,
 αὐτοῦ ἐποίησεν ἢ κατέπαυσεν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν
 ἐποίησεν. 3. Καὶ ἠλόγησεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἐβδόμην, ὅτι ἡγίασεν αὐτήν
 ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἤξεσθαι ὁ Θεὸς
 ποιῆσαι. 4. Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἔρανος ἢ γῆς, ὅτε ἐγγίγεται ἡ ἡμέρα
 ἐποίησεν * Κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἔρανον καὶ τὴν γῆν, 5. καὶ πᾶν χλωρὸν
 ἀγροῦ, πρὸς τὸν ἡμέραν τῇ γῆς, ὅτι πάντα χόρτον ἀγροῦ, πρὸς τὸ ἀνατεῖλαι
 ἢ γῆς ἐβρεξεν * Κύριος ὁ Θεὸς ὅτι τὴν γῆν, ἢ ἀνθρώπος ἐκ τοῦ ἐργάσεως τὴν γῆν.
 6. Πηγὴ δὲ ἀνέβαινον ἐκ τῆς γῆς, ἢ ἐπόπτεον πᾶν τὸ πρῶτον τὴν γῆς. 7. Καὶ
 ἐπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἀνθρώπον, χροὺ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρῶτον
 αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς καὶ ἐγένετο ὁ ἀνθρώπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. 8. Καὶ
 ἐφύττωσεν * Κύριος ὁ Θεὸς τὰς ἀδελφὰς ἐν Ἐδὲν καὶ ἀνατολὰς, ὅτι ἔθετο μ
 ἐκεῖ τὸν ἀνθρώπον, ὃν ἐπλασεν. 9. Καὶ ἐξανέτειλεν ὁ Θεὸς ἐπὶ ἐκ τῆς γῆς
 πᾶν ξύλον ὡραῖον εἰς ὄρασιν, ὅτι καλὸν εἰς βρώσιν ἢ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ
 τῶν ἀδελφῶν, ἢ τὸ * ξύλον τὸ εἰδέναι γνώσιν καλῶς ἢ πονηροῦ. 10. Πο-
 ταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ Ἐδὲν ποτίζειν τὰς ἀδελφὰς ἐκείθεν ἀφορίζεται μ
 εἰς τέσσαρας ἀρχαίς. 11. Ὄνομα τῶ ἐνὶ Φεισὼν ἔτος ὁ κυκλῶν πᾶσαι τὴν
 γῆν + Ευελάτ ἐκεῖ ἔστιν τὸ χρυσίον. 12. Τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης
 καλὸν ἢ ἐκεῖ ἔστιν ὁ ἀνδραξ ἢ ὁ λίθος ὁ πρῶτος. 13. Καὶ ὄνομα τῶ
 ποταμῶ τῶ ὀδυτέρῳ Γεὼν ἔτος ὁ κυκλῶν πᾶσαι τὴν Αἰθιοπίας. 14. Καὶ
 ὁ ποταμὸς ὁ τέταρτος, ἔτος ὁ ποταμὸς κατέναντι Αἰσυρίων. ὁ δὲ
 ποταμὸς ὁ τέταρτος, ἔτος Εὐφράτης. 15. Καὶ ἔλαβεν Κύριος ὁ Θεὸς τὸν
 ἀνθρώπον ὃν ἐπλασεν, ἢ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῶν ἀδελφῶν τῆς πρυφῆς, ἐργάσεως
 αὐτὸν ἢ φυλάσσειν. 16. Καὶ ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς τῶ Ἀδὰμ, λέ-
 γων ἀπὸ παντὸς ξύλου τῆς ἐν τῶν ἀδελφῶν βρώσιν φαγῇ. 17. ἀπὸ δὲ τῆς
 ξύλου τῆς γνώσκου καλὸν ὅτι πονηρὸν οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ. ἢ δὲ ἂν ἡμέρα
 φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. 18. Καὶ εἶπεν Κύριος ὁ Θεὸς
 ἢ καλὸν (εἶ) τὸν ἀνθρώπον μόνον ποιήσωμεν αὐτῶν βοηδὸν κατ' αὐτόν. 19. Καὶ
 ἐπλασεν ὁ Θεὸς ἐπὶ ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τὰ ἀγροῦ, ἢ πάντα τὰ
 πετεινὰ τῶν ἔρανων ἢ ἡγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν Ἀδὰμ, ἰδεῖν τί καλέσθαι αὐτὰ ἢ
 πᾶν ὃ ἐὰν ἐλάλεσεν αὐτὸ Ἀδὰμ ψυχὴν ζῶσαν, τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 20. Καὶ

Verf. 1. Psal. 32. 6. Verf. 2, 3. Exod. 16. 25, 29, 30. 20. 11. 31. 17. 35. 2. Levit. 19. 30. 26. 2. Deuter. 5. 14. Nebem. 9. 14. 13. 19. Jer. 17. 21. seqq. Ezech. 20. 12, 20. Marc. 2. 27. Hebr. 4. 4. seqq. Verf. 7. Supra 1. 27. 4. Esdras 16. 61. Eccles. 17. 1. Zachar. 12. 1. 1 Corinth. 15. 45, 47. Verf. 8. Infra 3. 24. 4. 16. 4. Reg. 19. 12. 4. Esdras 6. 2. Eccles. 44. 16. Ezech. 27. 23. 36, 35. Luc. 23. 43. 2 Corinth. 12. 4. Verf. 9. Infra 3. 6, 22. Prov. 3. 18. Apocal. 2. 7. 22. 2. * Infra verf. 17. 8. 3. 3. Verf. 11. Eccles. 24. 25. † Infra 25. 18. Verf. 12. Exod. 28. 18. Verf. 13. 3. Reg. 1. 33. 2. Paralip. 32. 30. Jer. 2. 18. Verf. 14. Eccles. 24. 25, 26. Jerem. 13. 6, 7. Daniel. 10. 4. Apocal. 9. 14. 16. 12. Verf. 16. 17. Infra 3. 2, 3. Verf. 17. Infra 3. 3, 19. Verf. 18. Infra 3. 12. Tob. 8. 8. Verf. 19. Supra 1. 20, 24. Infra 6. 20.

ἐκάλεσεν Ἀδὰμ ὀνόματα πᾶσιν τοῖς κτήνεσιν, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς ἔχουσιν, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς ἀγροῦ· τὰ τε Ἀδὰμ ἐχούσιν βοηδὸς ὅμοιος αὐτῷ.

21. Καὶ ἐπέβαλεν ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἑκατὸν ὅππῃ Ἀδὰμ, καὶ ὑπνώσκειν καὶ ἔλαβεν μίαν τὴν πληθεύον αὐτῷ, καὶ ἀνεπλήρωσεν σάρκα ἀντὶ αὐτῆς. 22. Καὶ ὠκοδόμησεν ὁ Κύριος ὁ Θεὸς πύλιν πλυσθῆναι, καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῆς Ἀδὰμ εἰς γυναῖκα· καὶ ἦγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν Ἀδὰμ. 23. Καὶ εἶπεν Ἀδὰμ· τὸ τοῦ νυμῶ ὅσοι ἐκ τῶν ὀστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου· αὕτη κληθήσεται Γυνή, ὅτι ἐκ τῆς ἀνδρός αὐτῆς ἐλήφθη αὐτή. 24. Ἐνεκεν τούτου καταλείψει ὁ ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ὁμοσκηθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ· καὶ ἔσονται ὡς ἓν εἰς σάρκα μίαν. 25. Καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοί, ὁ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦγνύντο.

ΚΕΦ. γ.

1. **Ο** Δὲ ὄφεις τὸ φθιμνιώτατον πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὃν ἐποίησεν ὁ Κύριος ὁ Θεός. Καὶ εἶπεν ὁ ὄφεις τῇ γυναικὶ· τί ὅτι εἶπεν ὁ Θεός, ὅτι μὴ φάγητε ἀπὸ παντός τοῦ ξύλου τῆς ὁδοῦ; 2. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει· ἀπὸ παντός τοῦ ξύλου ἔσθωμεν φαγόμεθα. 3. ἀπὸ δὲ καρπῶ τῶν ξύλων, ὃς ἐστὶν ἐν μέσῳ τῶν ὁδῶν, εἶπεν ὁ Θεός, ὅτι φάγετε ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἀψησθε αὐτόν, ἵνα μὴ ἀποθάνητε. 4. Καὶ εἶπεν ὁ ὄφεις τῇ γυναικὶ· ὅτι θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. 5. Ἡ δὲ γυνὴ ὁ Θεός, ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ φάγετε ἀπ' αὐτοῦ, ἀθανάτοιχοι ῥηθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς Θεοί, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρὸν. 6. Καὶ ἶδεν ἡ γυνὴ ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βεῶσιν, καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, καὶ ὡραῖον ἐστὶν ἐσθῆναι· καὶ λαβὼσα τῶν καρπῶν αὐτοῦ ἔφαγεν, καὶ ἔδωκεν καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ' αὐτῆς, καὶ ἔφαγον. 7. Καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν· καὶ ἐράψαν φύλλα συκῆς, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα. 8. Καὶ ἤκουσεν πύλιν φωνὴ Κυρίου τοῦ Θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ τὸ δειλινόν· καὶ ἐκρύβησαν ὁ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ προσώπου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ τῶν ξύλων τῶν ὁδῶν. 9. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Κύριος ὁ Θεός τὸν Ἀδὰμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀδὰμ ποῦ εἶ; 10. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· πύλιν φωνὴ σου ἤκουσα [περιπατοῦντος] ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἐφοβήθην, ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ ἐκρύβην. 11. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τίς ἀνήγγειλέν σοι ὅτι γυμνός εἶ, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου, ὃ ἐνετείλαμί σοι λέγον· μὴ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες; 12. Καὶ εἶπεν ὁ Ἀδὰμ· ἡ γυνὴ, καὶ ἔδωκεν μετ' ἐμοῦ, αὕτη μοι ἔδωκεν ἀπὸ τῶν ξύλων, καὶ ἔφαγον. 13. Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος ὁ Θεός

Verf. 22. 1 Cor. 11. 8, 9. 1 Tim. 2. 13. Verf. 23. Eph. 5. 30. Verf. 24. Infrā 24. 58. seqq. 31. 16. seqq. Tob. 10. 10. seqq. Matth. 19. 5. Marc. 10. 7. 1 Corinth. 6. 16. Ephes. 5. 31. Verf. 25. Infrā 3. 7, 10, 11. Cap. 3. Verf. 1. Matth. 10. 16. 2 Corinth. 11. 3. Joan. 8. 44. Apocal. 12. 9. 20. 2. Verf. 2. 8 & 3. Suprā 2. 16, 17. Verf. 4. 8 & 5. 2 Corinth. 11. 3. Verf. 6. Suprā 2. 9. Eccles. 25. 33. 1 Timoth. 2. 14. Verf. 7, 10, 11. Suprā 2. 25. Verf. 12. Suprā 2. 18, 22. & hoc cap. v. 6. Verf. 13. Suprā v. 4 & 5.

τῇ γυναικί τί τοῦτο ἐποίησας; καὶ εἶπεν ἡ γυνή· ὁ ὄφεις ἠπάτησέν με, καὶ ἔφαγον. 14. Καὶ εἶπεν Κύριος ὁ Θεὸς τῷ ὄφει· ὅτι ἐποίησας τὸτο, ἔπικρατέρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτινῶν, ἔκ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων [τῶν ἐπὶ τῆς γῆς]· ἔπικρατέρατος σὺ καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ, καὶ γλῶττῃ φαγῇ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σε. 15. Καὶ ἐχθρὰν θήσω ἀνὰ μέσον σε, καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικός, ἔκ ἀνὰ μέσον τῆς σπέρματός σε, ἔκ ἀνὰ μέσον τῆς σπέρματος αὐτῆς· * αὐτὸς σε τρήσῃ κεφαλῇ, καὶ σὺ τρηθήσῃς αὐτῷ πῖνεναι. 16. Καὶ τῇ γυναικί εἶπεν· πληθυνῶν πληθυνῶ τὰς λύπας σε καὶ τὴν σενάγμὸν σε· ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα, ἔκ παρὸς τῆς ἀνδρα σε * ἡ ἀποστροφὴ σε, καὶ αὐτὸς σε κυριεύσῃ. 17. Τῷ δὲ Ἀδὰμ εἶπεν· ὅτι ἥκαστας τῆς φωνῆς τῆς γυναικός σε, καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, ὃ ἐνετείλαμην σοι τότε μόνον μὴ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, [ἔφαγες] ἔπικρατέρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σε· ἐν * λύπαις φαγῇ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σε. 18. Ἀκάνθας ἔκ τερόλοις ἀνατελεῖ σοι, καὶ φαγῇ ὁ χόρτον ἔκ ἀγροῦ. 19. Ἐν ἰδρώϊ τῆς πορρωτάτης σε φαγῇ τὸν ἄνθρωπον σε, ἕως τοῦ ἀποσρέψαι σε εἰς τὴν γλῶττάν σου ἐκ τῆς ἐλήφθης· ὅτι γῆ εἶ, καὶ εἰς γλῶτταν ἀπελεύσῃ. 20. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικός αὐτῆς, Ζωή, ὅτι αὕτη μήτηρ πάντων τῶν ζώντων. 21. Καὶ ἐποίησεν Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδὰμ καὶ τῇ γυναικί αὐτῆς χιτῶνας δερματίνους, καὶ ἐνέδυσεν αὐτοὺς. 22. Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος ὁ Θεός· ἰδοὺ Ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν, ὃς γινώσκει καλὸν καὶ πονηρὸν. Καὶ νῦν μὴ ποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα, καὶ λάβῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, καὶ φάγῃ, καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 23. Καὶ ἔξαπέστειλεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεός ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς περὶ τῆς φωνῆς, ἐργάζεσθαι τὴν γλῶτταν σου ἐκ τῆς ἐλήφθης. 24. Καὶ ἔξέβαλεν τὸν Ἀδὰμ, καὶ κατέκισεν αὐτὸν ἀπέναντι τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς περὶ τῆς φωνῆς· καὶ ἔταξεν τὰ χερσὶν αὐτοῦ καὶ τὴν φλογὶν ῥομφαίαν τὴν σκεφομήνην, φυλάσσειν τὴν ὁδὸν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς.

Κ Ε Φ. λβ'.

1. **Κ**ΑΙ Ἰακώβ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν· καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς ἶδεν παρεμβολὴν Θεοῦ παρεμβοληκυῖαν· καὶ συνήψατο αὐτὰ οἱ ἄγγελοι τῶ Θεοῦ. 2. Εἶπεν δὲ Ἰακώβ, ἦνίκα ἶδεν αὐτοὺς παρεμβολὴ Θεοῦ αὕτη καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τῶ τόπου· ἐκείνη, παρεμβολαί. 3. Ἀπέστειλεν δὲ Ἰακώβ ἄγγελοις ἐμπαροῦσιν αὐτῷ πρὸς Ησαΐαν τὸν

Verf. 14. Esaiæ 65. 25. Verf. 15. Matth. 3. 7. 12. 34. 13. 38. 23. 33. Joan. 8. 44. Act. 13. 10. 1. Joan. 3. 8. + Esaiæ 7. 14. Matth. 1. 18. 21. Luc. 1. 31. 2. 7. * Psal. 90. 13. Luc. 10. 19. Rom. 16. 20. Hebr. 2. 14. 1. Joan. 3. 8. 5. 4. 5. Apocal. 12. 11. + Gen. 49. 17. Psal. 55. 7. Apocal. 12. 13. usque 17. Verf. 16. Infra 35. 16. Esaiæ 26. 17. 42. 14. Jerem. 4. 31. 6. 24. 13. 21. 22. 23. 30. 6. 49. 24. 50. 43. Joan. 16. 21. 1. Corinth. 7. 34. * Infra 4. 7. Cantic. 7. 10. + Infra 18. 12. (coll. cum 1. Petr. 3. 6.) Ephes. 5. 22, 23, 24. Coloss. 3. 18. 1. Tim. 1. 11, 12. Tit. 2. 5. 1. Pet. 3. 15. Verf. 17. Supra 2. 17. Infra 4. 11, 12. Deuter. 28. 18. Malach. 4. 5. (in Hebr. 8.) Esaiæ 24. 5. 6. Hebr. 6. 8. * Psal. 126. 2. 127. 2. Prov. 12. 11. Ecclesiast. 1. 3. 2. 17, 18, 21, usque 25. 3. 13. 5. 18. 8. 15. Eccles. 21. 39. 1. Thessal. 4. 11. 2. Thessal. 3. 8, 10, 12. Verf. 18. Hebr. 6. 8. Daniel. 4. 25, 32. Vide supra 1. 29. Verf. 19. Vide v. 17. + Job. 10. 9. Psal. 103. 29. 145. 4. Ecclesiast. 12. 7. Eccles. 17. 1, 2. 40. 11. 41. 10. Verf. 20. Supra 2. 22, 23. Verf. 22, 23, 24. Vide supra 2. 8. 9. & hoc cap. v. 19. Cap. 32. Verf. 2. Psal. 33. 7. Verf. 3. Infra 33. 14, 16. & 36. 8. Dent. 2. 5. Jos. 24. 4.

ἀδελφὸν αὐτῶς εἰς γῆν Σηεὶρ, εἰς χώραν Εδὼμ. 4. Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μου Ησαὺ· οὕτως λέγῃ ὁ παῖς σε Ιακώβ· μὲν Δάβαν παρώκησα, ἔς ἐχρόνισα ἕως ἔνυν. 5. καὶ ἐγένοντό μοι βόες, καὶ ὄνοι, καὶ βοὸς περὶβάτα, καὶ παῖδες, καὶ παμύσκαί· καὶ ἀπέστειλα ἀναγγέλαι τῷ κυρίῳ μου Ησαὺ, ἵνα δῶρῃ ὁ παῖς σε χάριν ἐναντίον σε. 6. Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ιακώβ, λέγοντες· ἦλθομεν πρὸς τὸ ἀδελφόν σε Ησαὺ· καὶ ἔρχετο εἰς σιωνάντησίν σοι, καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτῶς. 7. Εφοβεῖτο δὲ Ιακώβ σφόδρα, καὶ ἠπορεῖτο· καὶ διείλεν τὸ λαὸν τὸν μετ' αὐτῶς, καὶ τοὺς βόας, καὶ τὰς καμήλας, καὶ τὰ περὶβάτα εἰς δύο παρεμβολάς. 8. Καὶ εἶπεν ὁ Ιακώβ· εἰάν ἐλθῇ Ησαὺ εἰς παρεμβολήν μίαν, ἔς ἐκκόψῃ αὐτὴν, ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ σώζεσθαι. 9. Εἶπεν δὲ Ιακώβ· ὁ Θεὸς ὃς παῖς μου Αβραάμ, ὁ Θεὸς τῶ πατρὸς μου Ισαὰκ, Κύριε ὁ εἶπας μοι, δπότρεχε σὺ εἰς τὴν γῆν τῆς χυρσεώς σε, καὶ δὴ σε ποιήσω, 10. ἱκανῶταί μοι δπό πάσης δικαιοσύνης, καὶ ἀπό πάσης ἀληθείας, ἧς ἐποίησας τῷ πατρί σου· ἐν γὰρ τῇ ράβδῳ μου διέβην τὸν Ιορδάνην τῆτον, νυνὶ δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς. 11. Εξελῶ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἐκ χειρὸς Ησαὺ· ὅτι φοβοῦμαι ἐγὼ αὐτὸν, μή ποτε ἐλθὼν πατάξῃ με, καὶ μητέρα ἐπὶ τέκνοις. 12. Σὺ δὲ εἶπας· χαλῶς δὴ σε ποιήσω, καὶ θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἡ σὸς δριμυτηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους. 13. Καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ τὴ νύκτα ἐκείνῃ· ἔλαβεν ὢν ἔφερεν καὶ ἐν χειρὶ αὐτῶς δῶρα, καὶ ἔξαπέστειλεν Ησαὺ τῷ ἀδελφῷ αὐτῶς, 14. αἶγας ἀγχοσίας, τράγοις εἴκοσι, περὶβάτα ἀγχοσία, κειὰς εἴκοσι, 15. καμήλους θηλαζέσας, καὶ τὰ παιδία αὐτῶν τεύκοντα, βόας τεσσαράκοντα, τῶντες δέκα, ὄνους εἴκοσι, καὶ πώλεις δέκα. 16. Καὶ ἔδωκεν ἀπὸ χειρὸς τοῖς πασι αὐτῶς ποιμνιον κατὰ μόνους. Εἶπεν δὲ τοῖς παισὶν αὐτῶς· περπορεύεσθε ἐμπροσθέν μου, ἔς ἀγένημα ποιεῖτε ἀνὰ μέσον ποιμνὸς καὶ ποιμνὸς. 17. Καὶ ἐνετείλατο τῷ περῶτῳ, λέγων· εἰάν σοι σιωναντήσῃ Ησαὺ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἐρώτῃ σε, λέγων· πίνῃ εἶ; καὶ πῶς περδύῃ; καὶ πίνῃ τῶντα τὰ περπορευόμενά σου; 18. καὶ ἐρεῖς· τῶ πατρός σε Ιακώβ· δῶρα ἀπέσταλκεν τῷ κυρίῳ μου Ησαὺ· ἔς ἰδοὺ αὐτὸς ὀπίσω ἡμῶν. 19. Καὶ ἐνετείλατο τῷ περῶτῳ, καὶ τῷ δευτέρῳ, καὶ τῷ τρίτῳ, καὶ πᾶσι τοῖς περπορευομένοις ὀπίσω τῶν ποιμενίων τούτων, λέγων· κατὰ τὸ ρῆμα τῶτο λαλήσατε τῷ Ησαὺ ἐν τῷ δῶρῳ ὑμῶν αὐτόν. 20. Καὶ ἐρεῖτε· ἰδοὺ ὁ παῖς σε Ιακώβ· περδύνεται ὀπίσω ἡμῶν· εἶπεν γάρ· ὁξιλάσομαι τὸ περῶσωπον αὐτῶς ἐν τοῖς δώροις τοῖς περπορευομένοις αὐτῶς, καὶ μὲν τούτο ὄψομαι τὸ περῶσωπον αὐτῶς· ἴσως γὰρ περπον δέξεται τὸ περῶσωπόν μου. 21. Καὶ περπορεύετο τὰ δῶρα καὶ τὸ περῶσωπον αὐτῶς· αὐτὸς ὁ ἐκοιμήθη τὴ νύκτα ἐκείνη ἐν τῇ παρεμβολῇ. 22. Αναστὰς

Verf. 4. Supra 27. 43. 29. 13. seqq. Verf. 6. Infra 33. 1. Verf. 9. Supra 31. 13. Verf. 11. Hosea 10. 14. Verf. 12. Supra 28. 13. 14. Verf. 20. Proverb. 18. 16. & 21. 14.

Κ Ε Φ. μ'. (Hebr. λγ')

Κεφ. μ'. in
Hebr. est κεφ.
μζ. apud LXX.

1. **Κ**ΑΙ ἐχύετο λόγος Κυρίου πρὸς Ιερεμίαν ἐν δούτεσσι, (ἢ αὐτὸς ἐπὶ
 λυῷ δεδεμμένος † ἐν τῇ αὐλῇ τῆ φυλακῆς,) λέγων. 2. οὕτως εἶπεν
 Κύριος, ποιῶν γῆν, ἢ πλάσων αὐτήν, τῇ ἀνορθώσει αὐτήν, Κύριος ὄνομα
 αὐτοῦ. 3. κέκραξον πρὸς με, ἢ ἀποκριθήσομαί σοι, καὶ ἀναγγελάω σοι
 μεγάλα ἢ ἰχυρά, ἃ οὐκ ἔγνων αὐτά. 4. Οὕτως εἶπεν Κύριος ὁ Θεός
 Ἰσραὴλ πρὸς οἶκον τῆς πόλεως τούτης, καὶ πρὸς οἰκίας βασιλέως Ἰούδα τῆς
 κατηρημένων εἰς χάρακας ἔστωμαχῶνας, 5. τὸ μάχεσθαι πρὸς οὗτον Χαλ- καθηρημένων
 δαίους, ἢ πληρώσει αὐτὴν νεκρῶν τῆς ἀνθρώπων, ὅς ἐπατάξεν ὁργῇ μου, ἢ ἐπάταξα ἐν
 ἐν θυμῷ μου, ἢ ἀπέσξεψα τὸ πρῶτον μου ἀπ' αὐτῆς, πρὸς πασῶν τῆς
 πονηριῶν αὐτῶν. 6. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτὰς σωέλωσιν ἢ ἰάμα, καὶ
 ἰατρεύσω αὐτοὺς, ἢ φανεροὶ αὐτοῖς εἰσακίειν [καὶ ἰατρεύσω αὐτὰς, καὶ φανερώσω
 ποιήσω αὐτοῖς] εἰρήνην ἢ πίσιν. 7. καὶ ἀποσρέψω τὴν ἀποκρίαν Ἰούδα,
 ἢ τὴν ἀποκρίαν Ἰσραὴλ, ἢ οἰκοδομήσω αὐτὰς † ὡς τοπρώτερον. 8. καὶ
 καταλείψω αὐτὰς ἀπὸ πασῶν τῆς ἀδικιῶν αὐτῆς, ὣν ἡμαρτόν μοι, ἢ ἔμῃ
 μνησθήσομαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὣν ἡμαρτόν μου, καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. 9. Καὶ ἔσται εἰς [εὐφροσύνην,] καὶ εἰς ἀνέσιν, καὶ εἰς μεγαλειότητα παντὶ
 τῷ λαῷ τῆς γῆς, οἱ πῖνες ἀκούσονται πάντα τὰ ἀγαθὰ, ἃ ἐγὼ ποιῶ αὐτοῖς, ἢ φο-
 βηθήσονται, καὶ πεκρανθήσονται πρὸς πάντων τῶν ἀγαθῶν, ἔσται πείσης τῆ εἰρήνης,
 ἢς ἐγὼ ποιῶ αὐτοῖς. 10. Οὕτως εἶπεν Κύριος. ἐπὶ ἀκαθίσταται ἐν τῷ
 τόπῳ τούτῳ, ὃ ὑμεῖς λέγετε, ἔρημός ὅτι ἀπὸ ἀνθρώπων ἢ κτηνῶν, ἐν πό-
 λεσιν Ἰούδα, ἔσται Ἰερουσαλὴμ, ταῖς ἡρημωμέναις, [καὶ] πρὸς τὸ μὴ εἶναι
 ἀνθρώπων. 11. Φωνὴ εὐφροσύνης, ἔσται φωνὴ χαρμονῆς, φωνὴ νυμφίς, ἢ φωνὴ νύμφης, φωνὴ λεγοντος. † ὁμο-
 λογείατε Κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι χρηστὸς Κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 αὐτοῦ. ἢ εἰσπίσασιν δῶρα ἀνέσεως εἰς οἶκον Κυρίου, † ὅτι ἀποσρέψω τὴν ἀπο-
 κρίαν πείσης τῆς γῆς ἐκείνης κατὰ πρῶτερον, εἶπεν Κύριος. 12. Οὕτως
 εἶπεν Κύριος τῇ δυνάμει. ἐπὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ τῷ ἡρημωμένῳ τούτῳ, πρὸς
 τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπων ἔσται κτήνη, ἔσται πείσεις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, καταλύ-
 ματα ποιμνίων κοιταζόντων πρῶτα. 13. Ἐν πόλεσιν τῆ ὀρεινῆς, καὶ
 ἐν πόλεσιν τῆς σιφίης, ἔσται ἐν πόλεσιν τῆς Ναγέβ, ἔσται ἐν γῇ Βενιαμὴν, ἔσται
 κύκλῳ Ἰερουσαλὴμ, ἔσται ἐν πόλεσιν Ἰούδα, ἐπὶ πρὸς εἰσπίσασιν πρῶτα ἐπὶ
 χεῖρα, εἶπεν Κύριος. 14. * Ἰδοὺ ἡμέραι ἐρχονται, φησὶ Κύριος, ἢ ἀναστήσω

Verf. 1. Suprà 39. 2, 3. 44. 21. 45. 6. 46. 14. † Nebem. 3. 25. Verf. 3. Job. 13. 22. Esaiæ 65. 24. Daniel.
 9. 21, 22, 23. Verf. 7. Suprà 24. 6. Infra v. 11. 26. 38. 4. 39. 44. Saphan. 2. 7. Psalm. 125. 4. † Es. 1. 26.
 Verf. 8. Suprà 38. 34. Mich. 7. 18. Ezech. 36. 25, 29. Act. 2. 38. 3. 19. 10. 42. 13. 38. 39. Rom. 11. 27.
 v. Joan. 1. 9. Verf. 9. Psalm. 101. 15, 18. 125. 2. Ezech. 36. 36. Verf. 10. Suprà 2. 15. 4. 7. 29. 6. 8.
 9. 10, 11. 22. 6. Infra 41. 22. Verf. 11. Suprà 7. 34. 16. 9. 25. 10. Apocal. 18. 23. † 1 Paralip. 16. 34. 41.
 2 Paralip. 5. 13. & 7. 3. 2 Esdræ 3. 11. Psalm. 105. 1. 106. 1. 117. 1. 135. 1. † Vide supra v. 7. Verf. 12.
 Suprà 39. 43. Ezech. 36. 34. Verf. 13. Suprà 17. 26. 39. 44. Verf. 14. Suprà 23. 5. 38. 31.

✱ τὸν λόγον μου τὸν ἀγαθόν, ὃν ἐλάλησα ὑπὲρ τὸν οἶκόν μου Ἰσραὴλ, καὶ ὑπὲρ τὸν οἶκον Ἰδδα. 15. Ἐν
 ✱ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστῶ τῷ Δαβὶδ ἀνατολῶν δικαίαν, ἢ ποιῶν κρίμα
 ✱ καὶ δικαιοσύνην ἐν τῇ γῇ. 16. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις σωθήσεται Ἰδδα, καὶ Ἱερουσαλὴμ κατὰ
 ✱ σκηνώσει πεπιθῆα· καὶ τὸ τοῦ ὀνόματός ἐκκληθήσεται, Κύριος δικαιοσύνη ἡμῶν. 17. Ὅτι τότε
 ✱ λέγῃ Κύριος· ὅτι ἐξολοθρεύσῃ τῷ Δαβὶδ ἀνὴρ κατήνυχτος ὑπὲρ θρόνου οἴκου Ἰσραὴλ. 18. καὶ
 ✱ πῆς ἱερεῦσι πῆς Λευίταις ἐκ ἐξολοθρεύσῃ ἀνὴρ ἐκ παρσώπων μου, ἀναφέρων ὀλοκαύτωμα, καὶ θυμῶν
 ✱ θυσίαν, καὶ ποιῶν θυμὰ πάσις ταῖς ἡμέραις. 19. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων·
 ✱ 20. Τάδε λέγῃ Κύριος· εἰ διασκεδασθῇ ἡ διαθήκη μου τῆς ἡμέρας, ἢ ἡ διαθήκη μου τῆς νυκτός,
 ✱ τὸ μὴ εἶναι ἡμέραν καὶ νύκτα ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν, 21. καὶ ἡ διαθήκη μου διασκεδασθῇ ἡ μέλας
 ✱ Δαβὶδ τὸ δόγμα μου, ἢ μὴ εἶναι αὐτῷ υἱὸν βασιλεύοντα ὑπὲρ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἡ πρὸς οὗτον ἱερεῖς καὶ
 ✱ οὗτον Λευίταις τὰς λειτουργίας μοι. 22. Ὡς ἐκ ἐξαριθμηθήσεται ἡ δυνάμις ἢ ἔρανος, ἢ δὲ ἐκμε-
 ✱ τρηθήσεται ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης· ἔτι πλεονάζει τὸ σπέρμα Δαβὶδ ἢ δόγμα μου, καὶ οὗτον Λευίταις
 ✱ οὗτον λειτουργοῦντάς μοι. 23. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων· 24. Ἄρα γε ὅτι
 ✱ εἶδες τί ὁ λαὸς ἔτετό ἐλάλησε, λέγων· αἱ δύο πατριαί, αἵς ἐξελέξατο Κύριος ἐν αὐταῖς, ἢ ἰδὲ
 ✱ ἀπώσσει αὐτάς· καὶ παρώξυναν τὸν λαόν μου, ἢ μὴ εἶναι ἔθνος ἐπὶ ἐνώπιόν μου. 25. Τάδε λέγει
 ✱ Κύριος· εἰ μὴ διαθήκην μου ἡμέρας καὶ νυκτός, ἀκρεβάσματα ἔρανος καὶ γῆς, ὅτι ἔπαυσα,
 ✱ 26. καὶ γε τὸ σπέρμα ἰακώβ ἢ Δαβὶδ ἢ δόγμα μου ἀποδοκιμῶ, τὸ μὴ λαβεῖν ἀρχοντας ἐν τῷ
 ✱ σπέρματός αὐτοῦ πρὸς τὸ σπέρμα Αβραάμ, καὶ Ἰσὼκ, καὶ Ἰακώβ· ὅτι ὑπερέβη τὸ ἀποσποφίλ
 ✱ αὐτῶν, ἢ οἰκτρῶ αὐτάς.

Κεφ. μ'. in
 Hebr. est κεφ.
 μ'. apud LXX.

Κ Ε Φ. μα'. (Hebr. λδ'.)

γενόμενος I. **Ο** λόγος ὁ γινόμενος πρὸς Ἱερεμίαν πρὸς Κυρίαν, (καὶ Ναβουχοδονόσορ
 ✱ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ, καὶ [πᾶσα ἡ γῆ]
 ✱ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ λαοὶ ἐπολέμουν ὑπὲρ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὑπὲρ πᾶσας
 ✱ τὰς πόλεις Ἰδδα) λέγων· 2. οὕτως εἶπεν Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· βαδίσον,
 ✱ αὐτὸς πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰδδα, ἢ ἐρεῖς αὐτῷ· οὕτως εἶπεν Κύριος· πρὸς
 ✱ δόσιν πρὸς αὐτὸν δοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, ἢ συλ-
 ✱ λήφεται αὐτὴν, καὶ καύσῃ αὐτὴν ἐν πυρὶ. 3. Καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς ἐκ
 ✱ αὐτοῦ χεῖρας αὐτῶν, καὶ συλλήψῃ συλληφθήσῃ, καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ δοθήσῃ· καὶ οἱ
 ✱ ὀφθαλμοί σου οὗτον ὀφθαλμούς αὐτοῦ ὄψονται, καὶ σῶμα αὐτοῦ μὴ ἔσῳματος
 ✱ σου λαλήσῃ, καὶ εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσῃ. 4. Ἀλλὰ ἀκυσον τὸν λόγον
 ✱ Κυρίαν, Σεδεκίαν βασιλεὺς Ἰδδα· οὕτως λέγῃ Κύριος ὁ Θεός σου· ὅτι ἀποδοκιμή-
 ✱ σαι ἐν ῥομφαίᾳ. 5. ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῇ καὶ ὡς ἐκλαυσαν τὰς πατέρας σου οὗτον
 ✱ βασιλεύσαντας πρὸς σὺν σου, κλαύσονται ἢ σε, † [ὦ κύριε,] καὶ εἰς αἰῶνα
 ✱ αἰῶνα, κλαύσονται σε, ὅτι λόγον ἐγὼ ἐλάλησα, εἶπεν Κύριος. 6. Καὶ ἐλάλησεν
 ✱ Ἱερεμίας ὁ πρὸς βασιλέα Ἰδδα Σεδεκίαν πάντας τὰς λόγους τού-

Verf. 15. Zachar. 3. 8. 6. 12. Esaiæ 4. 2. 11. 1. Luc. 1. 78. Verf. 16. Suprà 23. 6. Verf. 17. 2 Reg. 7. 16. 3 Reg. 2. 4. 1 Paralip. 17. 14. Psalm. 88. 28, 29, 33. usque 37. Psalm. 131. 11, 12. Verf. 20. Infra v. 25. Suprà 38. (Hebr. 31) 35, 36. Gen. 8. 22. Psalm. 88. 36, 37. Confer Gen. 1. 14. seqq. Verf. 22. Gen. 13. 16. 15. 5. 22. 17. 26. 4. 28. 14. 32. 12. Exod. 32. 13. Num. 23. 10. Deuter. 1. 10. 10. 21. 28. 62. 3 Reg. 4. 20. 1 Paralip. 27. 23. Esaiæ 48. 19. Hebr. 11. 12. Verf. 25. Vide suprà v. 20. Verf. 26. Confer suprà v. 7. Cap. 41 Verf. 1. Infra 46. (Hebr. 39.) 1. 52. 4. 4 Reg. 25. 1. Verf. 2. Suprà 21. 10. 39. (Hebr. 32.) 3, 29. Verf. 3. Suprà 39. (Hebr. 32.) 4. Thren. 4. 20. Verf. 5. 2 Paralip. 16. 14. 21. 19. † Suprà 22. 18.

της ἐν Ιερουσαλήμ. 7. Καὶ ἡ δυνάμις βασιλέως Βαβυλῶν^Θ ἐπολέμει
ἐπὶ Ιερουσαλήμ, ὥς ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰσραὴλ τὰς καταλειμμένας, ἐπὶ Λαχεὶς,
καὶ ἐπὶ Αζκηά, ὅτι αὐταὶ καταλείφθησαν ἐν πόλεσιν Ἰούδα πόλεις ὀχυραί.

8. Ο λόγος ὁ γραμμῶν^Θ πρὸς Ιερεμίαν πρὸς Κυρίαν, μετὰ τὸ συνετελεσθαι μνόμους

τὴ βασιλέα Σεδεκίαν διαθήκην πρὸς Χ πάντα τὸ λαὸν τὸν ἐν Ιερουσαλήμ, ὅς χα-
λέσαι Χ αὐτοὺς ἄφεσιν, 9. ὅς ἐξαποστείλαι ἕκασον τὸν παῖδα αὐτοῦ, καὶ ἕκασον

πλὴν παιδίσκῃ αὐτοῦ, τὸν Εβραῖον καὶ πλὴν Εβραίαν ἐλθούσης, πρὸς τὸ μὴ δε-
λῦειν ἄνδρα ἐξ Ἰσραήλ. 10. Καὶ ἐπεγράφησαν πάντες οἱ μεγιστῆνες, ὧς Ἰσραηλίων

πᾶς ὁ λαός, οἱ ἐλθόντες εἰς τὴν διαθήκην, τὰ δόσεσθαι ἕκασον τὸν παῖδα αὐτοῦ,
καὶ ἕκασον πλὴν παιδίσκῃ αὐτοῦ, Χ ἐλθούσης, πρὸς τὸ μὴ καταδελῶσαι αὐτὰς ἐπὶ καὶ ἐπὶ-
κῶσαι, καὶ ἐῶσαι. 11. Χ Καὶ ἐπεγράφησαν μετὰ ταῦτα, ὅς ἐπέσρεψαν οὗτοι παῖδας καὶ τὰς

παιδίσκας, οὓς ἐξαπέστειλαν ἐλευθέρους, καὶ ἔχον αὐτὰς εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας.

12. Καὶ ἐχρῆτο λόγος Κυρίου πρὸς Ιερεμίαν, λέγων· 13. οὕτως εἶπεν

Κύρι^Θ ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· ἐγὼ διετέμνω διαθήκῃ πρὸς τὰς πατέρας ὑμῶν
ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἣ ἐξηλάμην αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας, λέγων·

14. ὅταν πληρωθῇ ἐξ ἔτη, δόσεσθαι τὸ ἀδελφόν σου τὸν Εβραῖον, ὃς πρᾶθή-
σεται σοι, καὶ ἐργαῖται σοι ἐξ ἔτη, καὶ δόσεσθαι αὐτὸν ἐλθούσης Χ ἀπὸ σοῦ· καὶ
ὅχι ἥκασάν με Χ οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ὅχι ἐκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν. 15. Καὶ

ἐσρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὐθὺς ἐν ὀφθαλμοῖς με, τὰ χαλέσαι ἄφεσιν ἐπέσρεψαν
ἕκαστος πρὸς πλησίον αὐτοῦ· καὶ συνετελεσαν διαθήκῃ καὶ πρὸς ὅσον με ἐν τῷ συνεπλέσαι
οἴκῳ,* οὐ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά με ἐπ' αὐτοῦ. 16. Καὶ ἐπεσρέψατε, καὶ ἐβε-

βηλώσατε πλὴν διαθήκῃ με, τὰ ἐπιστρέψαι ἕκασον τὸν παῖδα αὐτοῦ, ὥς
ἕκασον τὴν παιδίσκῃ αὐτοῦ, ὃς ἐξαπέστειλατε ἐλθούσης τῇ ψυχῇ αὐτοῦ.

Χ καὶ ἐπαπείξατε αὐτοὺς, τὰ εἶναι ὑμῖν εἰς παῖδας ὧς παιδίσκας. 17. Διὰ τὸτο

οὕτως εἶπεν Κύρι^Θ· ὑμεῖς ὅχι ἥκασάτε μου, τὰ χαλέσαι ἕκαστος ἄφεσιν πρὸς

τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· ἰδοὺ ἐγὼ χαλῶ ἄφεσιν ἕκαστος

ὑμῖν Χ φησὶ Κύρι^Θ, εἰς μάχαιραν, ὥς εἰς τὸν θάνατον, καὶ εἰς τὸν λιμὸν, καὶ

δώσω ὑμᾶς εἰς ἀσπληγὴν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς· 18. καὶ δώσω

τοὺς ἄνδρας τοὺς παρεληλυθότας πλὴν διαθήκῃ με, τὰς μὴ σφαιρὰς [τὴν δια- Χ τὰς λόγους
θήκῃ μου,] καὶ ἐποίησαν κατὰ πρόσωπόν μου, τὸν μόχον ὃν ἐποίησαν τὴ διαθή-
κης με

✠ εἰς δύο, [ἐργάζεσθαι αὐτοῦ,] ✠ διὰ μέσθ τὴ διχοπημάτων αὐτοῦ, 19. τὰς δέχον- ✠ καὶ δέχον

τας Ἰσραὴλ Χ καὶ τὰς ἀρχοντας Ιερουσαλήμ, καὶ τοὺς δυνάστας, καὶ τοὺς ἱερεῖς, καὶ

Χ πάντα τὸν λαὸν Χ τῆς γῆς, οὗτοι διελθόντες ἀναμέσων τῶν διχοπημάτων τοῦ μόχου.

20. Καὶ δώσω αὐτοὺς [τοῖς ἐχθροῖς] αὐτοῦ, Χ καὶ ἐν χειρὶ τῶν ζητάντων τὰς ψυ- Χ ἐν χειρὶ
χὰς αὐτῶν· καὶ ἔσονται τὰ θνησιμαῖα αὐτοῦ βρώματα τοῖς πετεινοῖς τὰ ἐρανοῦ τὸ ἐχθρῶν

καὶ τοῖς θηείοις τῆς γῆς. 21. Καὶ τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰσραὴλ καὶ τοὺς

Verf. 14. Exod. 21. 2. Levit. 25. 39. seqq. Deuteron. 15. 12. Verf. 15. Suprà v. 8, 9. * Suprà 7. 10, 11.
Verf. 17. Suprà 15. 3, 4. 24. 9, 10. 36. (Hebr. 19.) 18. Levit. 26. 33. Deuteron. 4. 27. & 28. 25, 64.
Verf. 18. Gen. 15. 10, 17. Verf. 20. Suprà 7. 33. 12. 9. 16. 4. Deuteron. 28. 26. Psalm. 78. 2. 1 Maccab.
7. 17. Verf. 21. Vide suprà v. 4.

αὐτῶν δέχοντες αὐτῶν δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρας ζητούντων ψυχὴν αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρας δυναμείας βασιλέως Βαβυλῶν, τοὶ ἀποτρεχόντες ἀπ' αὐτῶν.
 22. Ἰδοὺ ἐγὼ πωτάσω, φησὶν Κύριος, καὶ ὀπισθέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην, καὶ πολεμήσουσιν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ λήψονται αὐτῶν, καὶ κατὰ καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρὶ· καὶ τὰς πόλεις Ἰδὼν δώσω αὐτὰς εἰς ἄβατον ὑπὸ κατωκυώτων.

Κεφ. μβ'. in
Hebr. est κεφ.
μβ'. apud LXX.

Κ Ε Φ. μβ'. (Hebr. λε').

γενόμενον Ἰ. **Ο** λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Κυρίαν πρὸς Ἰερεμίαν ἐν ἡμέραις Ἰωακείμ, ἡοὺ Ἰωσία, βασιλέως Ἰδὼν, λέγων· 2. πορεύθητι εἰς οἶκον Ἀρχαβὲν, καὶ χάλεσον αὐτοὺς, καὶ ἔξάξεις αὐτοὺς εἰς οἶκον Κυρίου, εἰς μίαν τῶν Ἰεζονίαν αὐλῶν, καὶ ποτίεις αὐτοὺς οἶνον. 3. Καὶ ἤγαγον τὸν Ιεχονίαν, υἱὸν Ἰερεμίου υἱοῦ Χαβασεῖν, καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱούς αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν Χαβασεῖν. 4. καὶ εἰσηγάγον αὐτοὺς εἰς οἶκον Κυρίου εἰς τὸ πασιφόρον ὃ οἶκος τῶν υἱῶν Ἀνανίας, υἱοῦ Γοδολίας, ἀνθρώπου τῷ Θεοῦ, ὃς ὄντι ἐγγὺς οἰκωμένων δούλῳ τῷ χρόνῳ, τῶν ἐπάνω τῷ οἴκῳ Μασαίας υἱοῦ Σελώμ, τῷ φυλάσσοντος τὴν αὐλήν. 5. Καὶ ἔφησεν κατὰ πρῶτον αὐτοῖς κεράμιον οἴνου καὶ ποτήρια, καὶ εἶπα· πίνετε οἶνον. 6. Καὶ εἶπαν· ἔπινομεν οἶνον, ὅτι Ἰωνάδαβ, υἱὸς Ρηχαβ, ὁ πατήρ ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν, εἰπας· ἔπινον οἶνον ὑμεῖς, καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἕως αἰῶν. 7. καὶ οἰκίας ἔπι μὴ οἰκοδομήσητε, καὶ σπέρμα ἔπι μὴ σπείρητε, καὶ Χάμπελῶνα [ἀμπελῶν ἔκ' ἔσται] ὑμῖν· ὅτι ἐν σκηναῖς κατοικήσετε πάσας τὰς ἡμέρας [τῆς ζωῆς] ὑμῶν, ὅπως ἂν ζῆτε ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆς γῆς, ἐφ' ἧς ἀγατεύετε ὑμεῖς ἐπ' αὐτῆς. 8. Καὶ εἰσηκόσαμεν τῆς φωνῆς Ἰωνάδαβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κατὰ πάντα, ὅσα ἐνετείλατο ἡμῖν, πρὸς τὸ μὴ πίνειν οἶνον πάσας τὰς ἡμέρας [τῆς ζωῆς] ἡμῶν, ἡμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν, καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες ἡμῶν, 9. καὶ πρὸς τὸ μὴ οἰκοδομεῖν οἰκίας τοῦ κατοικεῖν ἐκεῖ καὶ ἀμπελῶν, καὶ ἀγρῶν, καὶ σπέρμα ὃκ' ἐγένετο ἡμῖν. 10. καὶ οἰκησαμεν ἐν σκηναῖς, καὶ ἠκούσαμεν, καὶ ἐπιήκομεν κατὰ πάντα, ὅσα ἐνετείλατο ἡμῖν Ἰωνάδαβ ὁ πατήρ ἡμῶν. 11. Καὶ ἐγενήθη, ὅτε ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶν, ὅτι τὴν γῆν, καὶ εἶπαμεν· ἀναβάντες ἐπελυσόμεθα εἰς Ἰερουσαλὴμ ὑπὸ πρῶτον τῆς δυνάμεως τῆς Χαλδαίων, καὶ ὑπὸ πρῶτον τῆς δυνάμεως τῆς Ασυρίων, καὶ ὠκνήσαμεν ἐκεῖ. 12. Καὶ ἐγγύετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων· 13. ἔτι λέγει Κύριος· καὶ τῶν δυνάμεων, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· πορεύου, καὶ εἰπὸν ἀνθρώπῳ Ἰδὼν, καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἰερουσαλὴμ· ἔπι μὴ λάβητε παιδείαν ἀκούειν τὰς λόγους μου, καὶ φησὶ Κύριος. 14. Ἐποίησαν ῥῆμα υἱοὶ Ἰωνάδαβ, υἱοῦ Ρηχαβ, ὁ ἐνετείλατο τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, πρὸς τὸ μὴ πίνειν οἶνον, καὶ ὃκ' ἔπιον καὶ ἕως ἡμέρας πάσης.

† Infra 44. (Hebr. 37.) 5, 11. Ver. 22. Infra 44. (Hebr. 37.) 8, 10. Cap. 35. Ver. 2. Infra v. 6, 8, 14, 16, 18, 19. 4 Reg. 10. 15. 1 Paralip. 2. 55. Ver. 7. Exod. 20. 12. Ver. 11. 4 Reg. 24. 1, 2. 2 Paralip. 36. 6. Daniel. 1. 1. Ver. 14. Mox v. 15. & supra 7. 13, 25. 11. 7. 25. 33. 4. 33. (Hebr. 26.) 5. 36. (Hebr. 29.) 19. 32. (Hebr. 39.) 33. 2 Paralip. 36. 15.